

32002O0002

15.7.2002.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 185/1

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PAMATNOSTĀDNE

(2002. gada 7. marts),

ar ko groza Pamatnostādni ECB/2000/7 par eurosistēmas monetārās politikas instrumentiem un procedūrām

(ECB/2002/2)

(2002/553/EK)

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

(4) Saskaņā ar Statūtu 12. panta 1. punktu un 14. panta 3. punktu, ECB pamatnostādnes ir neatņemama Kopienas tiesību sastāvdaļa,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas Līgumu (še turpmāk "Līgums"), un jo īpaši 105. panta 2. punkta pirmo ievilkumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO PAMATNOSTĀDNI.

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtu (še turpmāk "Statūti") 12. panta 1. punktu un 14. panta 3. punktu saistībā ar 3. panta 1. punkta, 18. panta 2. punkta pirmo ievilkumu un 20. panta pirmo daļu,

1. pants

Vienotās monetārās politikas īstenošanas principi, instrumenti, procedūras un kritēriji

tā kā:

- (1) Vienotas monetārās politikas īstenošanai ir jādefinē instrumenti un procedūras, ko izmanto eurosistēma, kuru veido to dalībvalstu centrālās bankas (VCB), kas saskaņā ar Līgumu ievieš euro (še turpmāk sauktas "iesaistītās dalībvalstis"), un Eiropas Centrālā banka (ECB), lai visās iesaistītajās dalībvalstīs šādu politiku īstētu vienoti.

Šis pamatnostādnes pielikums (Vienotā monetārā politika Ekonomikas un monetārajā savienībā — vispārējā dokumentācija par eurosistēmas monetārās politikas instrumentiem un procedūrām) aizstāj 2000. gada 31. augusta Pamatnostādnes ECB/2000/7 par eurosistēmas monetārās politikas instrumentiem un procedūrām ⁽¹⁾ I pielikumu (Vienotā monetārā politika trešajā posmā — vispārējā dokumentācija par eurosistēmas monetārās politikas instrumentiem un procedūrām).

2. pants

- (2) Pienācīgi ir jāņem vērā vienotās monetārās politikas definēšanas un īstenošanas turpmākā attīstība.

Pārbaude

- (3) ECB ir tiesības izstrādāt vajadzīgās pamatnostādnes, nosakot instrumentus un procedūras, kuri piemērojami vienotās monetārās politikas īstenošanai, un VCB pienākums ir rīkoties saskaņā ar šādām pamatnostādnēm.

Vēlākais 2002. gada 25. aprīlī VCB pārsūta ECB sīku pārskatu par dokumentiem un līdzekļiem, ar kuru palīdzību tās plāno panākt atbilstību šai pamatnostādnei.

⁽¹⁾ OV L 310, 11.12.2000., 1. lpp.

3. pants

3. Šo pamatnostādni publicē Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī.

Nobeiguma noteikumi

Frankfurtē pie Mainas, 2002. gada 7. martā

1. Šī pamatnostādne ir adresēta iesaistīto dalībvalstu valstu centrālajām bankām.

*ECB padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

2. Šī pamatnostādne stājas spēkā 2002. gada 7. jūlijā.

Willem F. DUISENBERG

PIELIKUMS

EUROZONAS VIENOTĀ MONETĀRĀ POLITIKA

Vispārējā dokumentācija par eurosistēmas monetārās politikas instrumentiem un procedūrām

2002. gada aprīlis

SATURS

	<i>Lpp.</i>
Ievads	108
1. NODAĻA	
1. Monetārās politikas pārskats	109
1.1. Eiropas Centrālo banku sistēma	109
1.2. Eurosistēmas mērķi	109
1.3. Eurosistēmas monetārās politikas instrumenti	109
1.3.1. Atklātā tirgus operācijas	109
1.3.2. Pastāvīgie mehānismi	110
1.3.3. Obligātās rezerves	110
1.4. Darījumu partneri	110
1.5. Pakārtotie aktīvi	111
1.6. Monetārās politikas principu grozījumi	111
2. NODAĻA	
2. Tiesīgie darījumu partneri	112
2.1. Vispārīgie atbilstības kritēriji	112
2.2. Darījumu partneru atlase ātrajām izsolēm un divpusējām operācijām	112
2.3. Sankcijas gadījumā, kad darījumu partneri nepilda saistības	113
2.4. Piekļuves pārtraukšana vai liegšana piesardzības apsvērumu dēļ	113
3. NODAĻA	
3. Atklātā tirgus operācijas	114
3.1. Reversie darījumi	114
3.1.1. Vispārīgi apsvērumi	114
3.1.2. Galvenās refinansēšanas operācijas	114
3.1.3. Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	115
3.1.4. Precizējošās reversās operācijas	115
3.1.5. Strukturālās reversās operācijas	116
3.2. Tiešie darījumi	116
3.3. ECB parāda vērtspapīru emitēšana	117
3.4. Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi	118
3.5. Termiņnoguldījumu pieņemšana	119
4. NODAĻA	
4. Pastāvīgie mehānismi	119
4.1. Rezerves kreditēšanas mehānisms	119
4.2. Noguldījumu mehānisms	120
5. NODAĻA	
5. Procedūras	121
5.1. Izsoles procedūras	121
5.1.1. Vispārīgi apsvērumi	121
5.1.2. Izsoles operāciju kalendārs	123
5.1.3. Izsoles procedūru izziņošana	124
5.1.4. Darījumu partneru izsoles piedāvājumu sagatavošana un iesniegšana	125
5.1.5. Izsoles lēmuma pieņemšanas procedūras	126

	<i>Lpp.</i>
5.1.6. Izsoles rezultātu paziņošana	129
5.2. Divpusējo darbību procedūras	130
5.3. Norēķinu procedūras	131
5.3.1. Vispārīgi apsvērumi	131
5.3.2. Atklātā tirgus operāciju veikšana	131
5.3.3. Procedūras dienas beigās	132
 6. NODAĻA	
6. Atbilstīgie aktīvi	132
6.1. Vispārīgi apsvērumi	132
6.2. Pirmā līmeņa aktīvi	133
6.3. Otrā līmeņa aktīvi	135
6.4. Riska kontroles pasākumi	137
6.4.1. Sākotnējās drošības iemaksas	138
6.4.2. Riska kontroles pasākumi pirmā līmeņa aktīviem	139
6.4.3. Riska kontroles pasākumi otrā līmeņa aktīviem	141
6.5. Pakārtoto aktīvu novērtēšanas principi	143
6.6. Atbilstīgo aktīvu pārrobežu izmantošana	144
6.6.1. Centrālās korespondentbankas modelis	144
6.6.2. Pārrobežu saiknes	145
 7. NODAĻA	
7. Obligātās rezerves	146
7.1. Vispārīgi apsvērumi	146
7.2. Iestādes, uz kurām attiecas obligātās rezerves	146
7.3. Obligāto rezervju noteikšana	147
7.4. Rezervju krājumu uzturēšana	149
7.5. Pārskata sniegšana par rezervju bāzi un tās pārbaude	150
7.6. Obligāto rezervju saistību nepildīšana	150
 Pielikumi	
1. Monetārās politikas operāciju un procedūru piemēri	151
2. Glosārijs	162
3. Darījumu partneru atlase ārvalstu valūtas intervences operācijām un ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumiem monetārās politikas mērķiem	169
4. Ziņošanas sistēma Eiropas Centrālās bankas naudas un banku darbības statistikai	170
5. Eurosistēmas tīmekļa vietnes	177
6. Procedūras un sankcijas, ko piemēro darījumu partneru saistību nepildīšanas gadījumā	178
 Grafisko attēlu, tabulu un aiļu saraksts	
<i>Pārskati</i>	
1. Standarta izsoļu darbības posmu parastā secība	122
2. Ātro izsoļu darbības posmu parastā secība	123
3. Centrālās korespondentbankas modelis	144
4. Vērtspāpīru norēķinu sistēmu savstarpējās saiknes	145

	<i>Lpp.</i>
<i>Tabulas</i>	
1. Eurosistēmas monetārās politikas operācijas	111
2. Parastās tirdzniecības dienas attiecībā uz galvenajām un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām	124
3. Parastās norēķinu dienas eurosistēmas atklātā tirgus operācijām	132
4. Eurosistēmas monetārās politikas darbībām atbilstīgi aktīvi	135
<i>Ailes</i>	
1. ECB parāda vērtspapīru emitēšana	117
2. Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi	118
3. Izsoles procedūru īstenošanas posmi	122
4. Izsoles lēmuma pieņemšana nemainīgas procentu likmes izsolē	126
5. Izsoles lēmuma pieņemšana mainīgas procentu likmes izsolē euro	127
6. Mainīgas likmes ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu pasūtījumu piešķiršana	128
7. Riska kontroles pasākumi	138
8. Novērtējuma diskontu līmeņi, ko piemēro atbilstīgiem pirmā līmeņa aktīviem	139
9. Sākotnējo drošības iemaksu un novērtējuma diskontu aprēķināšana	140
10. Novērtējuma diskontu līmeņi, ko piemēro atbilstīgiem otrā līmeņa aktīviem	141
11. Rezervju bāze un rezervju rādītāji	148
12. Obligāto rezervju krājumu atlidzības aprēķināšana	149

Saīsinājumi

CKBM	Centrālās korespondentbankas modelis
CET	Centrāleiropas laiks
KI	Kredītiestādes
CVD	Centrālais vērtspapīru depozitārijs
PPM	Piegāde pret maksājumu
EK	Eiropas Kopiena
ECB	Eiropas Centrālā banka
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EEK	Eiropas Ekonomikas kopiena
ECB MM	Eiropas Centrālās bankas maksājumu mehānisms
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
ES	Eiropas Savienība
FOP	Bez maksas
FRN	Mainīgas likmes vērtspapīrs
IDC	Diennakts kredīts
ISIN	Starptautiskais vērtspapīru identificēšanas numurs
MFI	Monetārā finanšu iestāde
NTF	Naudas tirgus fonds
NTV	Naudas tirgus vērtspapīri
MS	Monetārā savienība
MUMS	Monetārās savienības dalībvalstis
VCB	Valsts centrālā banka
RoW	Pārējā pasaule
RTGS	Reālā laika bruto norēķini
VNS	Vērtspapīru norēķinu sistēma
STRIP	Atsevišķa procentu likmes un pamatsummas tirdzniecība
TARGET	Eiropas automatizētā reālā laika bruto norēķinu sistēma
VKIU	Vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmums

Ievads

Šis dokuments definē eurosistēmas ⁽¹⁾ noteiktus vienotas monetārās politikas darbības principus eurozonā. Šis dokuments kā daļa no eurosistēmas tiesiskā pamata monetārās politikas instrumentiem un procedūrām ir "vispārējā dokumentācija" par eurosistēmas monetārās politikas instrumentiem un procedūrām un ir paredzēts tam, lai darījumu partneriem tiktu sniegta informācija, kas tiem ir vajadzīga saistībā ar eurosistēmas monetāro politiku.

Vispārējā dokumentācija pati par sevi nepiešķir tiesības un, vēl jo vairāk, neuzliek pienākumus darījumu partneriem. Eurosistēmas un tās darījumu partneru tiesiskās attiecības nosaka attiecīgi līguma vai reglamentējoši noteikumi.

Šim dokumentam ir septiņas nodaļas. Pārskats par eurosistēmas monetārās politikas darbības principiem sniegts 1. nodaļā. Turpmāk 2. nodaļā ir precizēti eurosistēmas monetārās politikas operācijās iesaistīto darījumu partneru atbilstības kritēriji. Atklātā tirgus operācijas aprakstītas 3. nodaļā, bet pastāvīgie mehānismi, kas ir pieejami darījumu partneriem — 4. nodaļā. Procedūras, kas tiek piemērotas monetārās politikas operāciju veikšanā precizētas 5. nodaļā. Monetārās politikas operācijām paredzēto pakārtoto aktīvu atbilstības kritēriji ir definēti 6. nodaļā. Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma raksturota 7. nodaļā.

Dokumenta pielikumi sniedz monetārās politikas operāciju piemērus, glosāriju, kritērijus darījumu partneru atlasei eurosistēmas ārvalstu valūtas intervences operācijām, raksturo sistēmu, pēc kuras tiek vākta informācija Eiropas Centrālās bankas naudas un banku darbības statistikai, sniedz eurosistēmas interneta adresu sarakstu, apraksta procedūras un sankcijas, ko piemēro gadījumā, kad darījumu partneri neievēro saistības.

⁽¹⁾ Eiropas Centrālās bankas Padome ir piekritusi izmantot terminu "eurosistēma", lai definētu struktūru, saskaņā ar kuru Eiropas Centrālo banku sistēma veic tās pamatuzdevumus, t.i., centrālās bankas dalībvalstīs, kas ir ieviesušas vienoto valūtu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un Eiropas Centrālās bankas lēmumu.

1. NODAĻA

1. MONETĀRĀS POLITIKAS PĀRSKATS

1.1. Eiropas Centrālo banku sistēma

Eiropas Centrālo banku sistēmu (ECBS) veido Eiropas Centrālā banka (ECB) un Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu ⁽¹⁾ centrālās bankas. ECBS veic darbības saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (Līgums) un saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtiem (ECBS statūti). ECBS pārvalda ECB lēmējinstances. Šajā sakarā ECB padome atbild par monetārās politikas formulēšanu, bet valde ir pilnvarota īstenot monetāro politiku saskaņā ar padomes pieņemtajiem lēmumiem un pamatnostādnēm. Ciktāl uzskata, ka tas ir iespējami un atbilstīgi, un nolūkā nodrošināt darbības efektivitāti, ECB vērsas pie valstu centrālajām bankām ⁽²⁾, lai tiktu veiktas darbības, kas ir daļa no eurosistēmas uzdevumiem. Eurosistēmas monetārās politikas operācijas tiek veiktas ar vienādiem noteikumiem visās dalībvalstīs ⁽³⁾.

1.2. Eurosistēmas mērķi

Eurosistēmas galvenais mērķis ir saglabāt cenu stabilitāti, kā definēts Līguma 105. pantā. Neskarot tās galveno mērķi — cenu stabilitāti, eurosistēma atbalsta Eiropas Kopienas vispārējās ekonomikas politikas. Īstenojot šos mērķus, eurosistēmai jādarbojas saskaņā ar principu, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku, kurā valda brīva konkurence un efektīva resursu sadale.

1.3. Eurosistēmas monetārās politikas instrumenti

Lai sasniegtu tās mērķus, eurosistēmas rīcībā ir virkne monetārās politikas instrumentu; eurosistēma īsteno *atklātā tirgus operācijas*, piedāvā *pastāvīgos mehānismus* un uzdod kredītiestādēm par pienākumu izveidot obligātās rezerves eurosistēmas kontos.

1.3.1. Atklātā tirgus operācijas

Atklātā tirgus operācijām ir svarīga loma eurosistēmas monetārajā politikā, lai koordinētu procentu likmes, pārvaldītu banku likviditāti tirgū un informētu par monetārās politikas kursu. Eurosistēmai ir pieejami pieci instrumentu veidi atklātā tirgus operāciju vadīšanai. Nozīmīgākais instruments ir *reversie darījumi* (atpirkšanas līgumu vai nodrošinātu aizņēmumu veidā). Eurosistēma var izmantot arī *tiešos darījumus*, *parāda vērtspapīru emīciju*, *ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumus* un *termiņnoguldījumu pieņemšanu*. Atklātā tirgus operācijas veic pēc ECB iniciatīvas, ECB arī pieņem lēmumu par izmantojamo instrumentu izvēli un nosaka to izmantošanas noteikumus. Šīs operācijas var veikt, izmantojot standarta izsoles, ātrās izsoles vai divpusējās procedūras ⁽⁴⁾. Pēc to mērķiem, biežuma un procedūrām eurosistēmas atklātā tirgus operācijas var iedalīt šādās četrās kategorijās (skatīt arī 1. tabulu):

— *galvenās refinansēšanas operācijas* ir regulāri, likviditāti nodrošinoši reversi iknedēļas darījumi ar termiņu līdz divām nedēļām. Šīs operācijas veic valstu centrālās bankas, izmantojot standarta izsoles. Galvenās refinansēšanas operācijas ir izšķiroši nozīmīgas eurosistēmas atklātā tirgus operāciju mērķu sasniegšanai un ir galvenais finanšu sektora refinansēšanas veids,

⁽¹⁾ Jāatzīmē, ka to dalībvalstu centrālās bankas, kas vēl nav ieviešas vienoto valūtu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu (Līgums), saglabā noteikumus monetārās politikas sektorā saskaņā ar valsts tiesību aktiem un tādejādi nav iesaistītas vienotās monetārās politikas veikšanā.

⁽²⁾ Visā dokumentā termins "valstu centrālās bankas" attiecas uz to dalībvalstu centrālajām bankām, kas ir ieviešas vienoto valūtu saskaņā ar Līgumu.

⁽³⁾ Visā dokumentā termins "dalībvalstis" attiecas uz dalībvalstīm, kas ir ieviešas vienoto valūtu saskaņā ar Līgumu.

⁽⁴⁾ Dažādās procedūras eurosistēmas atklātā tirgus operāciju veikšanai, piemēram, standarta izsoles, ātrās izsoles un divpusējās procedūras, ir noteiktas 5. nodaļā. Standarta izsoles veic 24 stundu laikā no izsoles izsludināšanas brīža līdz piešķiruma rezultātu apstiprināšanas brīdim. Darījumu partneri, kas atbilst 2.1. iedaļā minētajiem vispārējiem atbilstības kritērijiem, var piedalīties standarta izsolēs. Ātrās izsoles veic vienas stundas laikā. Eurosistēma var izvēlēties ierobežotu darījumu partneru skaitu dalībai ātrajās izsolēs. Termins "divpusējās procedūras" attiecas uz jebkuru gadījumu, kad eurosistēma veic darījumu ar vienu vai vairākiem darījumu partneriem, neizmantojot izsoles procedūras. Divpusējās procedūras ietver operācijas, ko veic ar biržu vai tirgus aģentu starpniecību.

- *ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas* ir likviditāti nodrošinoši reversi ikmēneša darījumi ar termiņu līdz trim mēnešiem. Šo operāciju mērķis ir nodrošināt darījumu partneriem papildu ilgāka termiņa refinansēšanu, un tās veic valstu centrālās bankas, izmantojot standarta izsoli. Parasti šo operāciju mērķis nav signāli tirgum, un tādējādi eurosistēma parasti tās īsteno, paturot tai piedāvātās likmes,
- *precizējošās operācijas* veic uz *ad hoc* pamata ar mērķi vadīt likviditāti un procentu likmes, jo īpaši, lai mazinātu ietekmi uz procentu likmēm, ko izraisa negaidītas likviditātes svārstības tirgū. Precizējošās operācijas galvenokārt veic kā reversu darījumus, taču tās var veikt arī kā tiešus darījumus, ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumus un termiņnoguldījumu pieņemšanu. Instrumentus un procedūras, ko piemēro, īstenojot precizējošās operācijas, pielāgo darījumu veidiem un konkrētiem operāciju mērķiem. Precizējošās operācijas parasti veic valstu centrālās bankas, izmantojot ātrās izsoles vai divpusējās procedūras. ECB padome lemj, vai precizējošās operācijas ārkārtas gadījumos var veikt pati ECB,
- turklāt, eurosistēma var veikt *strukturālās operācijas*, emitējot parāda vērtspapīrus, veicot reversus darījumus un tiešus darījumus. Šīs operācijas veic tad, ja ECB vēlas korigēt eurosistēmas strukturālo pozīciju attiecībā pret finanšu sektoru (regulāri vai neregulāri). Strukturālās operācijas, ko veic reversu darījumu un parāda vērtspapīru emitēšanas formā, īsteno valstu bankas ar standarta izsoļu palīdzību. Strukturālās operācijas, ko veic tiešu darījumu veidā, veic ar divpusējo procedūru palīdzību.

1.3.2. Pastāvīgie mehānismi

Pastāvīgo mehānismu mērķis ir nodrošināt un absorbēt likviditāti tirgū, norādīt uz monetārās politikas vispārējo virzību un noteikt diennakts tirgus procentu likmes. Atbilstīgajiem darījumu partneriem pēc pašu iniciatīvas ir pieejami divi pastāvīgie mehānismi ar noteikumu, ka tiek ievēroti dažādi ar darbības jomu saistīti piekļuves nosacījumi (skatīt arī 1. tabulu):

- darījumu partneri var izmantot *rezerves kreditēšanas mehānismu*, lai no valstu centrālajām bankām uz diennakti saņemtu likvidus pret atbilstīgiem aktīviem. Parasti nav nekādu kredīta limitu vai citu ierobežojumu, kas regulētu darījumu partneru piekļuvi šim mehānismam. Rezerves kreditēšanas mehānisma procentu likme parasti ir maksimālā diennakts tirgus procenta likme,
- darījumu partneri var izmantot *noguldījumu mehānismu* diennakts noguldījumiem valstu centrālajās bankās. Parasti nav ne noguldījuma limita, ne citu ierobežojumu, kas regulētu darījumu partneru piekļuvi mehānismam. Noguldījumu mehānisma procentu likme parasti ir minimālā diennakts tirgus procentu likme.

Pastāvīgos mehānismus decentralizēti pārvalda valstu centrālās bankas.

1.3.3. Obligātās rezerves

Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma attiecas uz eurozonas kredītiestādēm, un tās mērķis galvenokārt ir nodrošināt tirgus procentu likmju stabilizēšanu un strukturāla likviditātes deficīta radīšana (vai palielināšana). Obligāto rezervju apjoms katrai iestādei ir noteikts atbilstoši tās bilances elementiem. Lai stabilizētu procentu likmes, eurosistēmas obligāto rezervju sistēma pieļauj, ka attiecīgās iestādes izveido savas rezerves caurmērā. To, kā ievērotas rezervju prasības, pārbauda, pamatojoties uz iestādes vidējiem dienas rezervju krājumiem viena mēneša laikā. Obligātās rezerves, ko izveidojusi kredītiestāde, atļūdzina pēc eurosistēmas galveno refinansēšanas darbību likmes.

1.4. Darījumu partneri

Eurosistēmas monetārās politikas principi ir formulēti tā, lai nodrošinātu plaša darījumu partneru loka dalību. Iestādes, uz kurām attiecas obligāto rezervju izveidošanas prasības saskaņā ar ECBS statūtu 19. panta 1. punktu, var izmantot pastāvīgos mehānismus un piedalīties atklātā tirgus operācijās, izmantojot standarta izsoles. Eurosistēma var atlasīt ierobežotu skaitu darījumu partneru dalībai precizējošās operācijās. Tiesājos darījumos darījumu partneru loks a priori netiek ierobežots. Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumos, ko veic monetārās politikas vajadzībām, iesaista aktīvus ārvalstu valūtas tirgus dalībniekus. Darījumu partneri šajās darbībās ir vienīgi tās eurosistēmas ārvalstu valūtas intervences operācijām izraudzītas iestādes, kas atrodas eurozonā.

1.5. **Pakārtotie aktīvi**

Saskaņā ar ECBS statūtu 18. panta 1. punktu visām eurosistēmas kredītooperācijām (t.i., likviditāti nodrošinām operācijām) jānodrošina atbilstošs nodrošinājums. Eurosistēma tās operāciju nodrošinājumam pieņem virkni pakārtoto aktīvu. Eurosistēmas iekšējām vajadzībām tiek nošķirtas divas atbilstīgo aktīvu grupas: pirmā līmeņa aktīvi un otrā līmeņa aktīvi. Pirmā līmeņa aktīvi ir apgrozāmi parādu instrumenti, kas atbilst vienotiem eurozonu aptverošiem ECB noteiktiem atbilstības kritērijiem. Otrā līmeni veido papildu aktīvi, apgrozāmi un neapgrozāmi, kas ir īpaši svarīgi valsts finanšu tirgiem un banku darbības sistēmām un kuru atbilstības kritērijus nosaka valsts centrālās bankas, un šos atbilstības kritērijus apstiprina ECB. Līmeņi netiek nodalīti attiecībā uz aktīvu kvalitāti un to atbilstību dažādiem eurosistēmas monetārās politikas operāciju veidiem (izņemot to, ka otrā līmeņa aktīvus eurosistēma parasti neizmanto tiešajos darījumos). Atbilstīgos aktīvus var izmantot abpus robežām atbilstīgi centrālās korespondentbankas modelim (CKBM) vai atbilstošām ES vērtspapīru noreķinu sistēmu (VNS) saiknēm, lai nodrošinātu visus eurosistēmas kredītu veidus ⁽⁵⁾. Visus eurosistēmas monetārās politikas operācijām atbilstīgos aktīvus var izmantot kā diennakts kredītam pakārtotos aktīvus.

1.6. **Monetārās politikas principu grozījumi**

ECB padome jebkurā laikā var mainīt instrumentus, nosacījumus, kritērijus un procedūras saistībā ar eurosistēmas monetārās politikas operāciju veikšanu.

1. TABULA

Eurosistēmas monetārās politikas operācijas

Monetārās politikas operācijas	Darījumu veidi		Termiņš	Biežums	Procedūra
	Likviditātes nodrošināšana	Likviditātes absorbēšana			
<i>Atklātā tirgus operācijas</i>					
Galvenās refinansēšanas operācijas	Reversie darījumi	—	Divas nedēļas	Iknedēļu	Standarta izsoles
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	Reversie darījumi	—	Trīs mēneši	Ikmēneša	Standarta izsoles
Precizējošās operācijas	— Reversie darījumi — Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi	— Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi — Termiņnoguldījumu pieņemšana — Reversie darījumi	Nestandardizēts	Neregulāri	— Ātrās izsoles — Divpusējās procedūras
	Tiešie iepirkumi	Tiešie pārdevumi	—	Neregulāri	Divpusējās procedūras
Strukturālas darbības	Reversie darījumi	Parāda vērtspapīru emitēšana	Standartizēts/nestandardizēts	Regulāri un neregulāri	Standarta izsoles
	Tiešie iepirkumi	Tiešie pārdevumi	—	Neregulāri	Divpusējās procedūras
<i>Pastāvīgie mehānismi</i>					
Rezerves kredītošanas mehānisms	Reversie darījumi	—	Uz diennakti	Pieklūve pēc darījumu partneru ieskatiem	
Noguldījuma mehānisms	—	Noguldījumi	Uz diennakti	Pieklūve pēc darījumu partneru ieskatiem	

(5) Skatīt 6.6.1. un 6.6.2. iedaļu.

2. NODAĻA

2. TIESĪGIE DARĪJUMU PARTNERI

2.1. Vispārīgie atbilstības kritēriji

Eurosistēmas monetārās politikas darbību darījumu partneriem jāatbilst visiem atbilstības kritērijiem ⁽⁶⁾. Šo kritēriju definīcija atbilst nolūkam nodrošināt piekļuvi eurosistēmas monetārās politikas operācijām plašam iestāžu lokam, veicinot vienlīdzīgu attieksmi pret iestādēm eurozonā un nodrošinot to, ka darījumu partneri ievēro noteiktas darbības un piesardzības prasības:

- vienīgi tās iestādes, uz kurām attiecas eurosistēmas obligāto rezervju sistēma, kas noteikta saskaņā ar ECBS statūtu 19. panta 1. punktu, var būt darījumu partneres. Iestādes, uz kurām neattiecas eurosistēmas obligāto rezervju sistēma (skatīt 7.2. iedaļu) nevar kļūt par darījumu partnerēm eurosistēmas pastāvīgajos mehānismos un atklātā tirgus operācijās,
- darījumu partneriem ir jābūt finansiāli stabiliem. Tiem obligāti ir piemērojama vismaz viena no ES/EEZ vienotajām uzraudzības formām, ko veic valsts iestādes ⁽⁷⁾. Tomēr finansiāli stabilas iestādes, uz ko attiecas līdzvērtīga līmeņa nesaskaņota valsts uzraudzība, arī var pieņemt kā darījumu partneres, jo īpaši tādu iestāžu filiāles eurozonā, kuru mītne ir ārpus Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ),
- darījumu partneriem ir jāatbilst visiem darbības kritērijiem, ko paredz attiecīgie līgumi vai reglamentējošie nosacījumi, ko piemēro attiecīgā valsts centrālā banka (vai ECB), lai nodrošinātu efektīvu eurosistēmas monetārās politikas operāciju veikšanu.

Minētie vispārīgie atbilstības kritēriji ir saskaņoti visā eurozonā. Iestādes, kas atbilst vispārīgajiem atbilstības kritērijiem, var

- piekļūt eurosistēmas pastāvīgajiem mehānismiem un
- piedalīties eurosistēmas atklātā tirgus operācijās, pamatojoties uz standarta izsolēm.

Iestādes var piekļūt eurosistēmas pastāvīgajiem mehānismiem un atklātā tirgus operācijām, ko veic, īstenojot standarta izsoles, tikai ar tās dalībvalsts centrālās bankas starpniecību, kurā iestāde ir reģistrēta. Ja iestādei ir uzņēmumi (galvenais birojs vai filiāles) vairāk nekā vienā dalībvalstī, katrai iestādei ir piekļuve šīm darbībām tās dalībvalsts centrālajā bankā, kurā tā atrodas, ievērojot to, ka piedāvājumus izsolei var iesniegt tikai viena iestāde (galvenais birojs vai izraudzītā filiāle) katrā dalībvalstī.

2.2. Darījumu partneru atlase ātrajām izsolēm un divpusējām operācijām

Tiešajos darījumos darījumu partneru loks *a priori* netiek ierobežots.

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumos, ko veic monetārās politikas vajadzībām, darījumu partneriem jāspēj efektīvi veikt liela apjoma ārvalstu valūtas operācijas jebkuros tirgus apstākļos. Darījumu partneru loks ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumiem atbilst eurozonā reģistrētajiem darījumu partneriem, kas ir izraudzīti eurosistēmas ārvalstu valūtas intervences operācijām. Kritēriji un procedūras, ko piemēro darījumu partneru atlasei ārvalstu valūtas intervences operācijām, ir izklāstīti 3. pielikumā.

Citām operācijām, kas pamatojas uz ātrajām izsolēm un divpusējām procedūrām (precizējošiem reversiem darījumiem un termiņnoguldījumu pieņemšanu), katra valsts centrālā banka atlasa darījumu partneru grupu no tām dalībvalstīs reģistrētajām iestādēm, kas atbilst vispārīgajiem darījumu partneru atbilstības kritērijiem. Tādejādi, aktivitāte naudas tirgū ir galvenais izvēles kritērijs. Citi kritēriji, kurus var ņemt vērā, ir, piemēram, tirdzniecības nodaļas efektivitāte un tas, cik ievērojami ir potenciāli mobilizējamie aktīvi.

⁽⁶⁾ Tiešajos darījumos darījumu partneru skaitu *a priori* neierobežo.

⁽⁷⁾ Kredītiestāžu vienota pārraudzība balstās uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK (2000. gada 20. marts) par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (ņemot vērā grozījumus).

Ātrajās izsolēs un divpusējās operācijās valsts centrālā banka sadarbojas vienīgi ar tiem darījumu partneriem, kas ir iekļauti to attiecīgajās precizējošo operāciju darījumu partneru grupās. Ja organizatorisku iemeslu dēļ valsts centrālā banka katrā operācijā nevar sadarboties ar visiem tās precizējošo darījumu partneriem, šajā dalībvalstī darījumu partnerus atlasa pēc rotācijas, lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi.

ECB padome lemj, vai ārkārtas apstākļos precizējošās divpusējās operācijas var veikt pati ECB. Ja ECB būtu jāveic divpusējās operācijas, darījumu partneru atlasī šādos gadījumos veiktu ECB, piemērojot rotācijas principu tiem darījumu partneriem eurozonā, kas atbilst ātrajām izsolēm un divpusējām operācijām, lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi.

2.3. Sankcijas gadījumā, kad darījumu partneri nepilda saistības

ECB piemēro sankcijas iestādēm, kas nepilda saistības, kas izriet no ECB regulām un lēmumiem saistībā ar obligāto rezervju piemērošanu, saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2532/98 (1998. gada 23. novembris) par Eiropas Centrālās bankas pilnvarām piemērot sankcijas, Eiropas Centrālās bankas Regulu (1999. gada 23. septembris) par Eiropas Centrālās bankas pilnvarām piemērot sankcijas (ECB/1999/4), Padomes Regulu (EK) Nr. 2531/98 (1998. gada 23. novembris) par obligāto rezervju piemērošanu, ko veic Eiropas Centrālā banka, un Eiropas Centrālās bankas Regulu (1998. gada 1. decembris) par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/1998/15), attiecībā uz tām iestādēm, kuras nepilda saistības, ko nosaka ECB regulas un lēmumi par obligāto rezervju piemērošanu. Atbilstošās sankcijas un to piemērošanas kārtība ir izklāstīta iepriekšminētajās regulās. Turklāt, gadījumā, kad pieļauti nopietni pārkāpumi obligāto rezervju jomā, eurosistēma var pārtraukt darījumu partneru dalību atklātā tirgus operācijās.

Saskaņā ar līguma vai regulējošiem nosacījumiem, ko piemēro attiecīgā valsts centrālā banka (vai ECB), eurosistēma piemēro darījumu partneriem finansiālus sodus vai pārtrauc darījumu partneru dalību atklātā tirgus operācijās, ja darījumu partneri neievēro to saistības, kas izriet no līgumiskiem vai regulējošiem nosacījumiem, ko piemēro valstu centrālās bankas (vai ECB), kā norādīts turpmāk.

Tas attiecas uz izsoles noteikumu pārkāpumiem (ja darījumu partneris nevar pārskaitīt pietiekošu pakārtoto aktīvu daudzumu, lai nodrošinātu likviditātes daudzumu, kas tam tika piešķirts likviditāti nodrošināšanās operācijās, vai ja tas nevar piegādāt pietiekošu daudzumu skaidras naudas, lai norēķinātos par tam piešķirto summu likviditāti absorbējošās operācijās) un divpusējo darījumu pārkāpumiem (ja darījumu partneris nevar piegādāt pietiekošu daudzumu atbilstīgu pakārtoto aktīvu vai ja tas nespēj piegādāt pietiekošu daudzumu skaidras naudas, lai norēķinātos par summu, kas apstiprināta divpusējos darījumos).

Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad darījumu partneris neievēro pakārtoto aktīvu izmantošanas noteikumus (ja darījumu partneris izmanto aktīvus, kas ir vai ir kļuvuši neatbilstīgi, piemēram, sakarā ar to, ka starp emitentu un darījumu partneri ir ciešas attiecības, vai to, ka tie ir viena un tā pati iestāde), un uz gadījumiem, kad netiek ievērotas procedūras dienas beigās un nosacījumi, ko piemēro attiecībā uz piekļuvi rezerves kredītēšanas mehānismam (ja darījumu partneris, kam ir negatīva bilance norēķinu kontā dienas beigās neievēro nosacījumus attiecībā uz piekļuvi rezerves kredītēšanas mehānismam).

Turklāt darbības apturēšanu, ko piemēro darījumu partnerim, kas nepilda saistības, var piemērot tās pašas iestādes filiālēm, kas atrodas citās dalībvalstīs. Gadījumā, kad izņēmuma kārtā šis pasākums noteikts sakarā ar pārkāpuma smagumu, par ko liecina, piemēram, tā biežums un ilgums, darījumu partnerim uz noteiktu laiku var liegt dalību jebkādās nākotnes monetārās politikas operācijās.

Finansiālos sodus, ko piemēro valstu centrālās bankas gadījumā, kad pieļauti pārkāpumi attiecībā uz izsoļu darbības noteikumiem, divpusējiem darījumiem, pakārtotajiem aktīviem, procedūrām dienas beigās vai piekļuves nosacījumiem rezerves kredītēšanas mehānismam, aprēķina pēc iepriekš noteiktas sodu likmes (kā izklāstīts 6. pielikumā).

2.4. Piekļuves pārtraukšana vai liegšana piesardzības apsvērumu dēļ

Saskaņā ar līgumiskiem vai regulējošiem nosacījumiem, ko piemēro attiecīgā valsts centrālā banka (vai ECB), eurosistēma var pārtraukt vai liegt darījumu partnera piekļuvi monetārās politikas instrumentiem piesardzības apsvērumu dēļ.

Turklāt darījumu partneru piekļuves pārtraukšanas vai liegšanas pasākumus var piemērot dažos gadījumos, kas attiecināmi uz jomu kāda darījumu partnera "saistību nepildīšana", kā tā definēta līgumiskos vai regulējošos nosacījumos, ko piemēro valstu centrālās bankas.

3. NODAĻA

3. ATKLĀTĀ TIRGUS OPERĀCIJAS

Atklātā tirgus operācijas ir primāri nozīmīgas eurosistēmas monetārajā politikā kā monetārās politikas vadīšanas instruments, ko izmanto tam, lai vadītu procentu likmes un likviditāti un norādītu uz monetārās politikas virzību. Atbilstīgi to mērķiem, biežumam un procedūrām, eurosistēmas atklātā tirgus operācijas var iedalīt četrās kategorijās: galvenās refinansēšanas operācijas, ilgtermiņa refinansēšanas operācijas, precizējošas operācijas un strukturālas operācijas. Attiecībā uz izmantotajiem instrumentiem reversie darījumi ir galvenais eurosistēmas atklātā tirgus instruments, un to var izmantot visās četrās operāciju kategorijās, bet parāda vērtspāpīrus var izmantot tikai strukturālās likviditāti absorbējošās operācijās. Turklāt, eurosistēmai ir pieejami trīs instrumenti precizējošo operāciju veikšanai: tiešie darījumi, ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un termiņnoguldījumu pieņemšana. Turpmākajās iedaļās ir detalizēti izklāstītas dažādo eurosistēmā izmantoto atklātā tirgus instrumentu īpašās iezīmes.

3.1. Reversie darījumi

3.1.1. *Vispārīgi apsvērumi*

a) Instrumenta veids

Reversie darījumi attiecas uz operācijām, kurās eurosistēma pērk vai pārdod atbilstīgos aktīvus saskaņā ar atpirkšanas līgumiem vai veic kredītēšanas operācijas pret nodrošinājumu atbilstīgo aktīvu veidā. Reversie darījumi tiek izmantoti galvenajās refinansēšanas operācijās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās. Turklāt eurosistēma var izmantot reversos darījumus arī strukturālās un precizējošās operācijās.

b) Tiesiskā būtība

Valstu centrālās bankas var veikt reversos darījumus vai nu atpirkšanas līgumu formā (īpašuma tiesības uz aktīvu pāriet kreditoram, tomēr puses vienojas veikt reverso darījumu nākotnē, atkārtoti nododot aktīvu debitoram), vai arī kā nodrošinātus aizņēmumus (attiecībā uz aktīvu tiek noteiktas īstenojamas nodrošinājuma tiesības, bet īpašuma tiesības uz aktīvu patur debitors, ja vien netiek nokārtotas parādsaistības). Turpmākie noteikumi reversajiem darījumiem, kas pamatojas uz atpirkšanas līgumiem, ir izklāstīti līguma noteikumos, ko piemēro attiecīgā valsts centrālā banka (vai ECB). Attiecībā uz reversiem darījumiem, kuru pamatā ir nodrošināti aizņēmumi, ņem vērā dažādas procedūras un formalitātes, kas tiek prasītas, lai nodibinātu un turpmāk īstenotu attiecīgās tiesības uz nodrošinājumu (piemēram, ķīlu), ko piemēro dažādu valstu tiesību sistēmās.

c) Noteikumi par procentu apmēru

Starpība starp pirkšanas cenu un atpirkšanas cenu atpirkšanas līgumā atbilst procentiem, kas jāmaksā par aizņēmuma vai aizdevuma summu pēc darbības termiņa, tas ir, atpirkšanas cenā ir iekļauts attiecīgais procentu maksājums. Procentu likmi attiecībā uz reversiem darījumiem nodrošināta aizņēmuma formā nosaka, kredīta summai piemērojot noteiktu procentu likmi, ievērojot darbības termiņu. Procentu likme, ko piemēro eurosistēmas reversajām atklātā tirgus operācijām, ir vienkārša procentu likme ar procentu aprēķinu saskaņā ar principu "precīzs dienu skaits/360".

3.1.2. *Galvenās refinansēšanas operācijas*

Galvenās refinansēšanas operācijas ir svarīgākās eurosistēmas veiktās atklātā tirgus operācijas, kurām ir izšķiroša nozīme, īstenojot mērķus virzīt procentu likmes un likviditāti un norādīt uz monetārās politikas virzību. Turklāt tās nodrošina lielāko finanšu sektora refinansēšanas daļu. Galveno refinansēšanas operāciju darbības iezīmes var apkopot šādi:

- tās ir likviditāti nodrošinošas operācijas,
- tās veic regulāri katru nedēļu ⁽⁸⁾,

⁽⁸⁾ Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas veic saskaņā ar eurosistēmas iepriekš paziņoto izsoles operāciju kalendāru (skatīt 5.1.2. iedaļu), ko var atrast ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int); skatīt arī eurosistēmas tīmekļa vietnes (5. pielikums).

- parasti to termiņš ir divas nedēļas ⁽⁹⁾ (1⁰),
- tās decentralizēti veic valstu centrālās bankas,
- tās veic ar standarta izsoļu palīdzību (kā noteikts 5.1. iedaļā),
- visi darījumu partneri, kas atbilst vispārīgajiem atbilstības kritērijiem (kā noteikts 2.1. iedaļā), var iesniegt izsoles piedāvājumus galvenajām refinansēšanas operācijām,
- gan pirmā līmeņa, gan otrā līmeņa aktīvi (kā noteikts 6. nodaļā) ir aktīvi, kurus var izmantot kā pakārtotos aktīvus galvenajām refinansēšanas operācijām.

3.1.3. Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas

Eurosistēma veic arī regulāras refinansēšanas operācijas, kuru termiņš ir trīs mēneši un kuras ir paredzētas, lai gādātu par papildu ilgāka termiņa refinansēšanas nodrošinājumu finanšu sektoram. Šīs operācijas ir tikai ierobežota daļa kopīgajā refinansēšanas apjomā. Tā kā šo operāciju mērķis nav sūtīt signālus tirgum, eurosistēma parasti tās īsteno, paturot tai piedāvātās likmes. Tādējādi ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas parasti veic ar mainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību, un laiku pa laiku ECB norāda refinansēšanas apjomu, kas sadalāms turpmākajās izsolēs. Ārkārtas apstākļos eurosistēma var veikt ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ar nemainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju darbības iezīmes var apkopot šādi:

- tās ir likviditāti nodrošinošas operācijas,
- tās veic regulāri katru mēnesi ⁽¹¹⁾,
- parasti to termiņš ir trīs mēneši ⁽¹²⁾,
- tās decentralizēti veic valstu centrālās bankas,
- tās veic ar standarta izsoļu palīdzību (kā noteikts 5.1. iedaļā),
- visi darījumu partneri, kas atbilst vispārīgajiem atbilstības kritērijiem (kā noteikts 2.1. iedaļā), var iesniegt izsoles piedāvājumus ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām,
- gan pirmā līmeņa aktīvi, gan otrā līmeņa aktīvi (kā noteikts 6. nodaļā) kā pakārtotie aktīvi atbilst ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām.

3.1.4. Precizējošās reversās operācijas

Eurosistēma var veikt precizējošās operācijas reversu atklātā tirgus darījumu veidā. Precizējošo operāciju mērķis ir vadīt likviditāti un procentu likmes, jo īpaši, lai mazinātu negaidītu tirgus likviditātes svārstību ietekmi uz procentu likmēm. Gadījumā, ja tirgū notiek neparedzētas izmaiņas, kuru rezultātā rodas potenciāla vajadzība ātri rīkoties, ir vēlams, lai eurosistēma saglabātu augstu elastības pakāpi procedūru un darbības iezīmju izvēlē šādu operāciju veikšanai:

- tās var būt likviditāti nodrošinošas vai likviditāti absorbējošas operācijas,
- to biežums nav noteikts,
- to termiņš nav noteikts,
- parasti likviditāti nodrošinošus precizējošus reversus darījumus veic ar ātro izsoļu palīdzību, lai gan nav izslēgta iespēja izmantot divpusējās procedūras (skatīt 5. nodaļu),
- parasti likviditāti absorbējošus precizējošus darījumus veic ar divpusējo procedūru palīdzību (kā noteikts 5.2. iedaļā),

⁽⁹⁾ Galveno un ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju termiņi dažreiz var mainīties atkarībā no, *inter alia*, banku brīvdienām dalībvalstīs.

⁽¹⁰⁾ Turpmāk, eurosistēma dažreiz paralēli ikdienas galvenajām refinansēšanas operācijām var veikt galveno refinansēšanas operāciju, kuras termiņš ir citādāks (piemēram, viena nedēļa). Piemēram, to var darīt, lai samazinātu divu neizpildīto galveno refinansēšanas operāciju apjomu starpību.

⁽¹¹⁾ Skatīt 8. zemspējas piezīmi.

⁽¹²⁾ Skatīt 9. zemspējas piezīmi.

- parasti šādas operācijas decentralizēti veic valstu centrālās bankas (ECB padome lemj, vai ārkārtas apstākļos divpusējas precizējošas reversas operācijas var veikt ECB),
- saskaņā ar 2.2. iedaļā noteiktajiem kritērijiem, eurosistēma var izraudzīties ierobežotu darījumu partneru skaitu, kas piedalīsies precizējošās reversās operācijās,
- gan pirmā līmeņa, gan otrā līmeņa aktīvi (kā noteikts 6. nodaļā) kā pakārtotie aktīvi atbilst precizējošām reversām operācijām.

3.1.5. *Strukturālās reversās operācijas*

Eurosistēma var veikt strukturālas operācijas reversu atklātā tirgus darījumu veidā, kuru mērķis ir pielāgot eurosistēmas strukturālo pozīciju finanšu sektoram. Šo operāciju darbības iezīmes var apkopot šādi:

- tās ir likviditāti nodrošinošas operācijas,
- tās var būt regulāras vai neregulāras,
- to termiņš *a priori* nav noteikts,
- tās veic ar standarta izsoļu palīdzību (kā noteikts 5.1. iedaļā),
- tās decentralizēti veic valstu centrālās bankas,
- visi darījumu partneri, kas atbilst vispārīgajiem atbilstības kritērijiem (kā noteikts 2.1. iedaļā), var iesniegt izsoles piedāvājumus strukturālām reversām operācijām,
- gan pirmā līmeņa aktīvi, gan otrā līmeņa aktīvi (kā noteikts 6. nodaļā) kā pakārtotie aktīvi atbilst strukturālām reversām operācijām.

3.2. **Tiešie darījumi**

a) Instrumenta veids

Tiešie atklātā tirgus darījumi attiecas uz operācijām, kurās eurosistēma pērk vai pārdod atbilstīgus aktīvus tieši tirgū. Šādas operācijas veic tikai strukturāliem un precizējošiem nolūkiem.

b) Juridiskā būtība

Tiešs darījums paredz pilnīgu īpašuma tiesību pāreju no pārdevēja pircējam, nesaistot ar to atkārtotu īpašuma tiesību pāreju. Darījumus veic saskaņā ar tirgus principiem, kas piemērojami tam parāda instrumentam, ko izmanto darījumā.

c) Cenu noteikumi

Aprēķinot cenas, eurosistēma darbojas saskaņā ar plaši pieņemtiem tirgus principiem attiecībā uz darījumā izmantotajiem parāda instrumentiem.

d) Citas darbības iezīmes

Eurosistēmas tiešo darījumu darbības iezīmes var apkopot šādi:

- tās var būt likviditāti nodrošinošas (tiešs iepirkums) vai likviditāti absorbējošas (tieši pārdevumi) operācijas,
- to biežums nav noteikts,
- tās veic ar divpusējo procedūru palīdzību (kā noteikts 5.2. iedaļā),
- parasti tās decentralizēti veic valstu centrālās bankas (ECB padome nosaka, vai ārkārtas apstākļos precizējošās tiešās operācijas var veikt ECB),

- darījumu partneru skaits tiešajos darījumos *a priori* netiek ierobežots,
- tikai pirmā līmeņa instrumenti (kā noteikts 6.1. iedaļā) parasti tiek izmantoti kā pakārtotie aktīvi tiešajos darījumos.

3.3. ECB parāda vērtspapīru emitēšana

a) Instrumenta veids

ECB var emitēt parāda vērtspapīrus ar mērķi pielāgot eurosistēmas strukturālo pozīciju finanšu sektoram, lai radītu (vai palielinātu) likviditātes deficītu tirgū.

b) Juridiskā būtība

Parāda vērtspapīri ir ECB parādsaistības attiecībā pret parāda vērtspapīra turētāju. Vērtspapīrus emitē un ieraksta veidā glabā eurozonas vērtspapīru depozitārijos. ECB nepiemēro nekādus ierobežojumus parāda vērtspapīru pārvedamībai. Papildu noteikumi par parāda vērtspapīriem tiks iekļauti vispārējos noteikumos un nosacījumos attiecībā uz šādiem ECB vērtspapīriem.

c) Noteikumi par procentu apjomu

Parāda vērtspapīrus emitē diskontā, tas ir, tos emitē zem nominālās vērtības un atlīdzina atbilstoši nominālajai vērtībai, iestājoties termiņam. Emitēšanas summas un atlīdzināšanas summas starpība atbilst procentiem, kas attiecībā uz emitēšanas summu uzkrāti saskaņā ar noteikto procentu likmi līdz brīdim, kad iestājas parāda vērtspapīra termiņš. Piemērojamā procentu likme ir vienkārša procentu likme ar aprēķina principu "precīzs dienu skaits/360". Emitēšanas summas aprēķināšana ir raksturota 1. ailē.

1. AILE	
ECB parāda vērtspapīru emitēšana	
kur	
N	— parāda vērtspapīra nominālā vērtība
r_1	— procentu likme (kā %)
D	— parāda vērtspapīra termiņš (dienās)
P_T	— parāda vērtspapīra emitēšanas summa
Emitēšanas summa ir:	
$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_1 \times D}{36\,000}}$	

d) Citas darbības iezīmes

ECB parāda vērtspapīru emisijas darbības iezīmes var apkopot šādi:

- parāda vērtspapīrus emitē, lai absorbētu tirgus likviditāti,
- parāda vērtspapīrus var emitēt regulāri vai neregulāri,
- parāda vērtspapīru termiņš ir mazāks par divpadsmit mēnešiem,
- parāda vērtspapīrus emitē ar standarta izsoļu palīdzību (kā noteikts 5.1. iedaļā),

- parāda vērtspāpirus piedāvā un atfīdzina valstu centrālās bankas decentralizēti,
- visi darījumu partneri, kas atbilst vispārīgajiem atbilstības kritērijiem (kā noteikts 2.1. iedaļā), var iesniegt izsoļu piedāvājumus, lai parakstītos uz ECB parāda vērtspāpīriem.

3.4. Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi

a) Instrumenta veids

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi, ko veic monetārās politikas vajadzībām, ir vienlaicīgi tūlītēji un nestandardizēti nākotnes darījumi, kuros euro maina pret ārvalstu valūtu. Tos izmanto precizēšanas vajadzībām, galvenokārt ar mērķi vadīt likviditāti un procentu likmes.

b) Juridiskā būtība

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi, ko veic monetārās politikas vajadzībām, attiecas uz operācijām, kurās eurosistēma pērk (vai pārdod) euro pret ārvalstu valūtu pēc tūlītējas likmes un vienlaicīgi pārdod (vai pērk) to atpakaļ noteiktā atpiršanas datumā. Papildu noteikumi ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumiem ir izklāstīti līgumā, ko piemēro attiecīgā valsts centrālā banka (vai ECB).

c) Noteikumi par valūtu un maiņas likmi

Parasti eurosistēma darbojas tikai ar plaši tirgotām valūtām un saskaņā ar standarta tirgus praksi. Katrā ārvalsts valūtas mijmaiņas darbībā eurosistēma un darījumu partneri vienojas par pārgrāmatošanas likmi darījumam. Pārgrāmatošanas likme ir starpība starp nākotnes darījuma apmaiņas likmi un tūlītējā darījuma apmaiņas likmi. Euro pārgrāmatošanas likme attiecībā pret ārvalstu valūtu tiek noteikta saskaņā ar vispārējo tirgus praksi. Ārvalstu valūtas mijmaiņas apmaiņas likmju noteikumi ir noteikti 2. ailē.

2. AILE

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi

S — euro (EUR) tūlītējā maiņas likme (valūtas mijmaiņas darījuma noslēgšanas dienā) pret kādu ārvalsts valūtu (ABC)

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M — euro nākotnes maiņas likme attiecībā pret kādu ārvalsts valūtu (ABC) mijmaiņas darījuma dzēšanas dienā (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

Δ_M — pārgrāmatošanas likmes starp euro un ABC attiecībā uz mijmaiņas darījuma dzēšanas dienu (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

N(.) — tūlītējā valūtas maiņas darījuma summa N(.,)_M ir nākotnes darījuma summa

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ or } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ or } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

d) Citas darbības iezīmes

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu darbības iezīmes var apkopot šādi:

- tās var būt likviditāti nodrošinošas vai likviditāti absorbējošas operācijas,
- to biežums nav noteikts,
- to termiņš nav noteikts,

- tos veic ar ātro izsoļu vai divpusējo procedūru palīdzību (skatīt 5. nodaļu),
- parasti tos decentralizēti veic valstu centrālās bankas (ECB padome lems, vai ārkārtas apstākļos divpusējus ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumus var veikt ECB),
- saskaņā ar 2.2. iedaļā un 3. pielikumā noteiktajiem kritērijiem eurosistēma var izraudzīties ierobežotu darījumu partneru skaitu dalībai ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumos.

3.5. Termiņnoguldījumu pieņemšana

a) Instrumenta veids

Eurosistēma var aicināt darījumu partnerus veikt atļūdzinātus termiņnoguldījumus valstu centrālajās bankās dalībvalstī, kurā ir reģistrēts darījumu partneris. Termiņnoguldījumu pieņemšana ir paredzēta tikai precizējošām vajadzībām, lai absorbētu likviditāti tirgū.

b) Juridiskā būtība

No darījumu partneriem pieņemtie noguldījumi ir uz noteiktu termiņu un ar nemainīgu procentu likmi. Valstu centrālās bankas apmaiņā pret noguldījumiem nesniedz nekādu nodrošinājumu.

c) Noteikumi par procentu likmēm

Noguldījumam piemērotā procentu likme ir vienkārša procentu likme ar aprēķina principu "precīzs dienu skaits/360". Procentus apmaksā brīdī, kad iestājas noguldījuma termiņš.

d) Citas darbības iezīmes

Termiņnoguldījumu pieņemšanas darbības iezīmes var apkopot šādi:

- noguldījumus pieņem, lai absorbētu likviditāti,
- noguldījumu pieņemšanas biežums nav noteikts,
- noguldījumu termiņš nav noteikts,
- parasti noguldījumu pieņemšanu veic ar ātro izsoļu palīdzību, lai gan nav izslēgta iespēja izmantot divpusējās procedūras (skatīt 5. nodaļu),
- parasti noguldījumu pieņemšanu decentralizēti veic valstu centrālās bankas (ECB padome lems, vai ārkārtas apstākļos divpusēju termiņnoguldījumu pieņemšanu var veikt ECB) ⁽¹³⁾, un
- saskaņā ar 2.2. iedaļā noteiktajiem kritērijiem eurosistēma var izraudzīties ierobežotu darījumu partneru skaitu termiņnoguldījumu pieņemšanai.

4. NODAĻA

4. PASTĀVĪGIE MEHĀNISMI

4.1. Rezerves kreditēšanas mehānisms

a) Instrumenta veids

Darījumu partneri var izmantot rezerves kreditēšanas mehānismus, lai uz diennakti no valstu centrālajām bankām saņemtu likvidus pēc iepriekš noteiktas procentu likmes pret atbilstīgajiem aktīviem (kā noteikts 6. nodaļā). Mehānisms ir paredzēts darījumu partneru pagaidu likviditātes vajadzību apmierināšanai. Parastos apstākļos mehānisma procentu likme ir maksimālā procentu likme diennakts tirgū. Visā eurozonā šā mehānisma izmantošanas nosacījumi ir vienādi.

b) Juridiskā būtība

Valstu centrālās bankas var nodrošināt likviditāti saskaņā ar rezerves kreditēšanas mehānismu vai nu diennakts atpiršanas līgumu veidā (īpašuma tiesības uz aktīvu pāriet kredītoram, tajā pašā laikā puses vienojas par reversu darījumu, nākošajā darba dienā atkārtoti nododot aktīvu debītoram), vai arī nodrošinātu diennakts aizņēmumu veidā (attiecībā uz attiecīgo aktīvu tiek izveidotas nodrošinājuma tiesības, bet, paredzot parāda saistību izpildi, īpašuma tiesības uz aktīvu patur debītors).

⁽¹³⁾ Termiņnoguldījumi atrodas valstu centrālo banku kontos; tas tā būtu pat tad, ja šādas operācijas centralizēti veiktu ECB.

Papildu noteikumi atpirkšanas līgumiem ir noteikti līgumu noteikumos, ko piemēro attiecīgā valsts centrālā banka. Noteikumos par likviditātes nodrošināšanu nodrošinātu aizņēmumu veidā, ņem vērā dažādas procedūras un formalitātes, kas tiek prasītas, lai nodibinātu un turpmāk īstenotu attiecīgās tiesības uz nodotu nodrošinājumu (piemēram, ķīlu), ko piemēro dažādu valstu tiesību sistēmās.

c) Piekļuves nosacījumi

Iestādes, kas atbilst 2.1. iedaļā noteiktajiem vispārīgajiem darījumu partneru atbilstības kritērijiem, var piekļūt rezerves kreditēšanas mehānismam. Piekļūvi rezerves kreditēšanas mehānismam piešķir caur valsts centrālo banku dalībvalstī, kurā ir reģistrēta iestāde. Piekļūvi rezerves kreditēšanas mehānismam piešķir tikai dienās, kad darbojas attiecīgā valsts reālā laika bruto norēķinu (RLBN) sistēma un attiecīgo vērtspapīru valsts norēķinu sistēma(-as) (VNS).

Dienas beigās debeta pozīcijas darījumu partneru norēķinu kontos, kas atvērti valsts centrālajā bankā, automātiski uzskata par pieprasījumu rezerves kreditēšanas mehānisma izmantojumam. Procedūras piekļūvei rezerves kreditēšanas mehānismam dienas beigās ir precizētas 5.3.3. iedaļā.

Darījumu partneris var iegūt piekļūvi rezerves kreditēšanas mehānismam, nosūtot pieprasījumu tās dalībvalsts centrālajai bankai, kurā ir reģistrēts darījumu partneris. Lai valsts centrālā banka varētu apstrādāt pieprasījumu tajā pašā dienā, valsts centrālajai bankai jāsaņem pieprasījums ne vēlāk kā 30 minūtes pirms faktiskā TARGET slēgšanas laika ⁽¹⁴⁾, ⁽¹⁵⁾. Parasti TARGET slēgšanas laiks ir 18.00 pēc ECB laika (Centrāleiropas laiks). Kāda rezervju izveides perioda pēdējā eurosistēmas darba dienā termiņš, kas noteikts pieprasījumam attiecībā uz piekļūvi rezerves kreditēšanas mehānismam, ir atlikts vēl par 30 minūtēm. Pieprasījumā jānorāda kredīta summa un, ja pakārtotie aktīvi darījumam nav iepriekš deponēti valsts centrālajā bankā, jānorāda pakārtotie aktīvi, kas tiks piegādāti darījuma veikšanai.

Izņemot prasību uzrādīt pietiekošus pakārtotus atbilstīgus aktīvus, nav nekādu ierobežojumu summai, ko var piešķirt saskaņā ar rezerves kreditēšanas mehānismu.

d) Termiņš un noteikumi par procentu likmēm

Mehānisma kredīta termiņš ir diennakts. Darījumu partneriem, kas tieši piedalās TARGET, kredīts tiek atmaksāts nākamajā dienā, kad darbojas attiecīgā valsts RLBN sistēma un attiecīgā VNS, darbam sākoties.

Procentu likmi eurosistēma paziņo iepriekš un to aprēķina kā vienkāršo procentu likmi pēc aprēķina principa "precīzs dienu skaits/360". ECB var mainīt procentu likmi jebkurā laikā, kas stājas spēkā ne agrāk kā nākamajā eurosistēmas darba dienā ⁽¹⁶⁾. Procentus attiecībā uz mehānismu atmaksā kopā ar kredītu.

e) Mehānisma darbības apturēšana

Piekļūvi mehānismam piešķir tikai saskaņā ar ECB mērķiem un vispārējiem monetārās politikas apsvērumiem. ECB var jebkurā laikā pielāgot mehānisma nosacījumus vai pārtraukt tā darbību.

4.2. Noguldījumu mehānisms

a) Instrumenta veids

Darījumu partneri var izmantot noguldījumu mehānismu, lai veiktu diennakts noguldījumus valstu centrālajās bankās. Noguldījumus atlīdzina saskaņā ar iepriekš noteiktu procentu likmi. Parastos apstākļos procentu likme attiecībā uz mehānismu ir minimālā tirgus diennakts procentu likme. Noguldījumu mehānisma nosacījumi visā eurozonā ir vienādi ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁴⁾ Dažās dalībvalstīs valsts centrālā banka (vai dažas tās filiāles) var būt slēgta monetārās politikas operāciju veikšanai eurosistēmas darba dienā valsts vai reģionālo banku brīvdienu dēļ. Šādos gadījumos valsts centrālā banka atbild par darījumu partneru iepriekšēju informēšanu par kārtību, kas tiks piemērota piekļūvei rezerves kreditēšanas mehānismam saistībā ar banku brīvdienām.

⁽¹⁵⁾ Par TARGET slēgšanas dienām tiek paziņots ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int); skatīt arī eurosistēmas tīmekļa vietnes (5. pielikums).

⁽¹⁶⁾ Visā dokumentā termins "eurosistēmas darba diena" attiecas uz jebkuru dienu, kurā ECB un vismaz viena no valstu centrālajām bankām ir atvērtas eurosistēmas monetārās politikas operāciju veikšanas vajadzībām.

⁽¹⁷⁾ Valstīs, kas atrodas eurozonā, var pastāvēt darbības atšķirības, kuras izraisa dažādās kontu struktūras valstu centrālajās bankās.

b) Juridiskā būtība

No darījumu partneriem pieņemtos diennakts noguldījumus atlīdzina pēc nemainīgas procentu likmes. Apmaiņā pret noguldījumu darījumu partnerim netiek sniegts nodrošinājums.

c) Piekļuves nosacījumi ⁽¹⁸⁾

Iestādes, kas atbilst 2.1. iedaļā noteiktajiem vispārīgajiem darījumu partneru atbilstības kritērijiem, var piekļūt noguldījumu mehānismam. Piekļūvi noguldījumu mehānismam piešķir caur tās dalībvalsts centrālo banku, kurā ir reģistrēta iestāde. Piekļūvi noguldījumu mehānismam piešķir tikai dienās, kad ir atvērta attiecīgā valsts RLBN sistēma.

Lai varētu izmantot noguldījumu mehānismu, darījumu partnerim jānosūta pieprasījums tās dalībvalsts centrālajai bankai, kurā ir reģistrēts darījumu partneris. Lai valsts centrālā banka varētu apstrādāt pieprasījumu tajā pašā dienā, valsts centrālajai bankai jāsaņem pieprasījums ne vēlāk kā 30 minūtes pirms faktiskā TARGET slēgšanas laika, tas ir, parasti 18.00 pēc ECB laika (Centrāleiropas laiks) ⁽¹⁹⁾, ⁽²⁰⁾. Kāda rezervju izveides perioda eurosistēmas pēdējā darba dienā termiņš pieprasījumam attiecībā uz piekļūvi noguldījumu mehānismam ir atlikts vēl par 30 minūtēm. Pieprasījumā ir jānorāda summa, kas tiks noguldīta atbilstīgi mehānismam.

Summa, ko darījumu partneris var noguldīt atbilstīgi mehānismam, nav ierobežota.

d) Nosacījumi par termiņu un procentu likmēm

Atbilstīgi mehānismam veiktā noguldījuma termiņš ir diennakts. Darījumu partneriem, kas tieši piedalās TARGET, atbilstīgi mehānismam veikto noguldījumu termiņš ir nākamā diena, kurā darbojas attiecīgā valsts RLBN sistēma, darbam sākoties. Procentu likmi eurosistēma paziņo iepriekš un to aprēķina kā vienkāršo procentu likmi pēc aprēķina principa "precīzs dienu skaits/360". ECB var mainīt procentu likmi jebkurā laikā, kas stājas spēkā ne agrāk kā nākamajā eurosistēmas darba dienā. Procentus par noguldījumu maksā, iestājoties noguldījuma termiņam.

e) Mehānisma darbības apturēšana

Piekļūvi mehānismam piešķir tikai saskaņā ar ECB mērķiem un vispārējiem monetārās politikas apsvērumiem. ECB jebkurā laikā var pielāgot mehānisma nosacījumus vai pārtraukt tā darbību.

5. NODAĻA

5. PROCEDŪRAS

5.1. Izsoles procedūras

5.1.1. Vispārīgi apsvērumi

Parasti eurosistēmas atklātā tirgus operācijas veic, izmantojot izsoles. Eurosistēmas izsoles procedūras īsteno sešos posmos, kā noteikts 3. ailē.

Eurosistēma izšķir divu dažādu kategoriju izsoles procedūras: standarta izsoles un ātrās izsoles. Procedūras standarta un ātrajām izsolēm ir vienādas, izņemot termiņu un darījumu partneru loku.

⁽¹⁸⁾ Ņemot vērā dažādās kontu struktūras valstu centrālajās bankās, ECB var atļaut valstu centrālajām bankām īslaicīgi piemērot piekļuves nosacījumus, kas mazliet atšķiras no tiem, kas ir minēti šeit. Valstu centrālās bankas sniedz informāciju par katru šādu atkāpi no šajā dokumentā minētajiem piekļuves nosacījumiem.

⁽¹⁹⁾ Dažās dalībvalstīs valsts centrālā banka (vai dažas tās filiāles) var būt slēgta monetārās politikas operāciju veikšanai eurosistēmas darba dienā valsts vai reģionālo banku brīvdienu dēļ. Šādos gadījumos attiecīgā valsts centrālā banka atbild par darījumu partneru iepriekšēju informēšanu par kārtību, kas tiks piemērota attiecībā uz piekļūvi rezerves kredītēšanas mehānismam saistībā ar banku brīvdienām.

⁽²⁰⁾ Par TARGET slēgšanas dienām tiek paziņots ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int); skatīt arī eurosistēmas tīmekļa vietnes (5. pielikums).

3. AILE

Izsoles procedūru īstenošanas posmi

1. posms. Izsoles izziņošana

- a) ECB paziņojums, izmantojot finanšu informācijas tīklus
- b) Valstu centrālo banku paziņojums, izmantojot finanšu informācijas tīklus, un vajadzības gadījumā tieši individuāliem darījumu partneriem

2. posms. Darījumu partneru izsoles piedāvājumu gatavošana un iesniegšana**3. posms. Eurosistēmas veikta izsoles piedāvājumu apkopošana****4. posms. Izsoles lēmumu pieņemšana un izsoles rezultātu paziņošana**

- a) ECB lēmums izsoles sakarā
- b) Izsoles rezultātu paziņošana

5. posms. Izsoles individuālo rezultātu apliecināšana**6. posms. Darījumu īstenošana** (skatīt 5.3. iedaļu)

a) Standarta izsoles

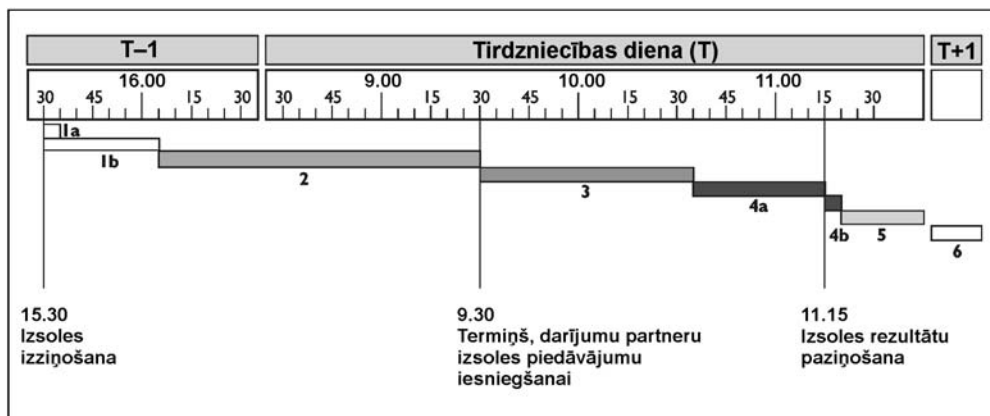
Standarta izsoles veic 24 stundu laikā no izsoles izziņošanas līdz izsoles lēmuma apliecināšanai (kad laiks starp piedāvājuma iesniegšanas termiņu un izsoles lēmuma paziņojumu ir apmēram divas stundas). 1. pārskats sniedz ieskatu standarta izsoles darbības posmu parastai secībai. ECB var grozīt atsevišķu operāciju termiņus, ja tas ir nepieciešams.

Galvenās refinansēšanas operācijas, ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas un strukturālās operācijas (izņemot tiešos darījumus) vienmēr veic, īstenojot standarta izsoles. Darījumu partneri, kas atbilst 2.1. iedaļā minētajiem vispārīgajiem atbilstības kritērijiem, var piedalīties standarta izsolēs.

1. PĀRSKATS

Standarta izsoļu darbības posmu parastā secība

(Laiks norādīts pēc ECB laika (Centrāleiropas laiks))

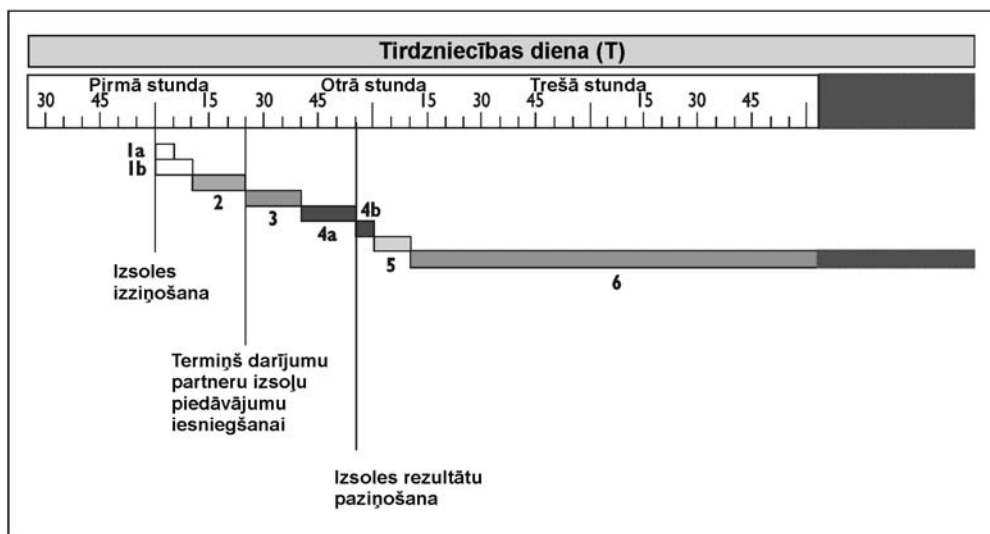
Piezīme: Skaitļi attiecas uz 3. ailē definētajiem darbības posmiem.

b) Ātrās izsoles

Parasti ātrās izsoles veic vienas stundas laikā no izsoles izziņošanas līdz izsoles rezultātu apliecināšanai. Ieskats ātrās izsoles īstenošanas posmu parastai secībai ir norādīts 2. pārskatā. ECB var grozīt atsevišķu darbību termiņus, ja tas ir nepieciešams. Ātrās izsoles izmanto tikai precizējošu darbību veikšanai. Saskaņā ar 2.2. iedaļā noteiktajiem kritērijiem un kārtību eurosistēma var izraudzīties ierobežotu darījumu partneru skaitu dalībā ātrajās izsolēs.

2. PĀRSKATS

Ātro izsoļu darbības posmu parastā secība

Piezīme: Skaitļi attiecas uz 3. ailē definētajiem darbības posmiem.

c) Nemainīgas procentu likmes un mainīgas procentu likmes izsoles

Eurosistēmai ir iespēja veikt vai nu nemainīgas procentu likmes izsoles (apjoma izsole), vai mainīgas procentu likmes izsoles (procentu izsoles). Izsolēs ar nemainīgu procentu likmi ECB nosaka procentu likmi iepriekš, un iesaistītie darījumu partneri iesniedz piedāvājumus par summu, attiecībā uz ko tie vēlas saņemt pakalpojumu pēc nemainīgas procentu likmes ⁽²¹⁾. Mainīgas likmes izsolēs darījumu partneri iesniedz piedāvājumus par summu un procentu likmi, pēc kuras tie vēlas iesaistīties darījumā ar valstu centrālajām bankām ⁽²²⁾.

5.1.2. Izsoles operāciju kalendārs

a) Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas

Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas veic saskaņā ar eurosistēmas publicēto orientējošo kalendāru ⁽²³⁾. Kalendāru publicē ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms tā gada sākuma, kurā tas ir derīgs. Parastās tirdzniecības dienas attiecībā uz galvenajām un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām ir noteiktas 2. tabulā. ECB tiecas nodrošināt, lai darījumu partneri visās dalībvalstīs varētu piedalīties galvenajās un ilgtermiņa refinansēšanas operācijās. Tādēļ, sastādot kalendāru šīm operācijām, ECB veic nepieciešamos pielāgojumus parastajam grafikam, lai ņemtu vērā banku brīvdienas atsevišķās dalībvalstīs.

⁽²¹⁾ Nemainīgas likmes ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs ECB nosaka operācijas mijmaiņas pārgrāmatošanas likmi, un darījumu partneru piedāvājumi attiecas uz noteiktu valūtas daudzumu, kas tiek uzturēts nemainīgs un kuru tie vēlas pārdot (vai atpirkt) vai pirkt (vai atkārtoti pārdot) pēc tās likmes.

⁽²²⁾ Mainīgas likmes ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs darījumu partneru piedāvājumi attiecas uz noteiktu valūtas daudzumu, kas tiek uzturēts nemainīgs, un pārgrāmatošanas likmi, pēc kuras tie vēlas iesaistīties operācijā.

⁽²³⁾ Eurosistēmas izsoles operāciju kalendāru var atrast ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int); skatīt arī eurosistēmas tīmekļa vietnes (5. pielikums).

2. TABULA

Parastās tirdzniecības dienas attiecībā uz galvenajām un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām

Darbības veids	Parastā tirdzniecības diena (T)
Galvenās refinansēšanas operācijas	Katra otrdiena
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	Katra obligāto rezervju izveides perioda pirmā trešdiena ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Ņemot vērā Ziemassvētku laiku, decembra operācijas pārceļ vienu nedēļu uz priekšu un veic rezervju uzturēšanas perioda beigās 23. decembrī, nevis nākošā perioda sākumā.

b) Strukturālās operācijas

Strukturālās operācijas, īstenojot standarta izsoles, neveic saskaņā ar jebkādu iepriekš noteiktu kalendāru. Taču parasti strukturālās operācijas veic tikai tajās dienās, kas ir VCB darba dienas ⁽²⁴⁾ visās dalībvalstīs.

c) Precizējošās operācijas

Precizējošās operācijas neveic saskaņā ar kādu iepriekš noteiktu kalendāru. ECB var nolemt, ka precizējošās operācijas veicamas jebkurā eurosistēmas darba dienā. Vienīgi tās dalībvalstu centrālās bankas, kurās tirdzniecības diena, norēķinu diena un atlīdzināšanas diena ir VCB darba dienas, piedalās šādās operācijās.

5.1.3. Izsoles procedūru izziņošana

Eurosistēmas standarta izsoles tiek publiski izziņotas, izmantojot finanšu informācijas tīklus. Turklāt valstu centrālās bankas var izziņot izsoles darbību tieši darījumu partneriem, neizmantojot finanšu informācijas tīklus. Parasti publiskajā izsoles paziņojumā ir šāda informācija:

- izsoles atsauces numurs,
- izsoles datums,
- darbības veids (likviditātes nodrošināšana vai absorbēšana un izmantotais monetārās politikas instrumenta veids),
- darbības termiņš,
- izsoles veids (nemainīgas procentu likmes vai mainīgas procentu likmes izsole),
- izsoles lēmuma metode ("Holandes" vai "Amerikas" tipa izsoles, kā noteikts 5.1.5.d) iedaļā),
- paredzētais darbības apjoms (parasti tikai ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju gadījumā),
- nemainīgas procentu likmes izsoles procentu likme/cena/pārgrāmatošanas likme (nemainīgas procentu likmes izsoļu gadījumā),
- minimālā/maksimālā apstiprinātā procentu likme/cena/pārgrāmatošanas likme (ja vajadzīgs),
- darbības sākuma datums un termiņš (ja vajadzīgs) vai instrumenta valutēšanas diena un termiņš (parādzīmju emitēšanas gadījumā),
- iesaistītās valūtas un valūta, kuras apjoms tiek uzturēts nemainīgs (ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu gadījumā),

⁽²⁴⁾ Visā dokumentā termins "VCB darba diena" attiecas uz jebkuru dienu, kad konkrētās dalībvalsts centrālā banka ir atvērta eurosistēmas monetārās politikas operāciju veikšanas vajadzībām. Dažās dalībvalstīs valsts centrālās bankas filiāles var būt slēgtas VCB darba dienās vietējo vai reģionālo banku brīvdienu dēļ. Šādos gadījumos attiecīgā valsts centrālā banka atbild par darījumu partneru iepriekšēju informēšanu par kārtību, kādā tiek veikti tie darījumi, kuros ir iesaistītas minētās filiāles.

- atsaucēs tūlītējā maiņas likme, kas izmantojama izsoles piedāvājumu aprēķināšanā (ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu gadījumā),
- izsoles piedāvājuma limits (ja tāds ir),
- minimālais apjoms, kas izsolē apstiprināms kādai darījuma pusei (ja tāds ir),
- minimālā procentuālā attiecība (ja tāda ir),
- laika grafiks izsoles piedāvājumu iesniegšanai,
- vērtspapīru nomināls (parāda vērtspapīru emitēšanas gadījumā),
- emisijas ISIN kods (parāda vērtspapīru emitēšanas gadījumā).

Lai veicinātu tās precizējošo darbību pārredzamību, parasti ātrās izsoles eurosistēma izziņo publiski iepriekš. Taču ārkārtas apstākļos ECB var lemt iepriekš publiski neizziņot ātrās izsoles. Ātro izsoļu izziņošana notiek saskaņā ar to pašu kārtību, kāda ir standarta izsolēm. Ātrajās izsolēs, neskatoties uz to, vai tās ir izziņotas publiski vai nav, pie izvēlētajiem darījumu partneriem tieši vēršas valstu centrālās bankas.

5.1.4. Darījumu partneru izsoles piedāvājumu sagatavošana un iesniegšana

Darījumu partneru izsoles piedāvājumiem jābūt tādā formā, kas atbilst standarta formas paraugam, ko attiecīgajai darbībai sniedz valstu centrālās bankas. Izsoles piedāvājumus jāiesniedz tās dalībvalsts centrālajai bankai, kurā iestādei atrodas uzņēmums (galvenais birojs vai filiāle). Iestādes izsoles piedāvājumus katrā dalībvalstī var iesniegt tikai viens uzņēmums (galvenais birojs vai izvēlētā filiāle).

Nemainīgas likmes izsolē darījumu partneriem to izsoles cenu piedāvājumos jānorāda naudas summu, ko tie vēlas saņemt no valstu centrālajām bankām ⁽²⁵⁾.

Mainīgas procentu likmes izsolēs darījumu partneri var iesniegt ne vairāk kā desmit dažādus izsoles piedāvājumus attiecībā uz procentu likmju/cenu/pārgrāmatošanas likmju līmeņiem. Katrā piedāvājumā tiem jānorāda ar valsts centrālajām bankām veicamā darījuma vēlamā naudas summa un attiecīgās procentu likmes ⁽²⁶⁾, ⁽²⁷⁾. Procentu likmju cenu piedāvājumus jāizsaka ar skaitli, kas dalās ar 0,01 procentu punktu. Mainīgas procentu likmes ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu izsoles gadījumā pārgrāmatošanas likmes nosakāmas saskaņā ar standarta tirgus līgumiem un piedāvājumi izsakāmi skaitļos, kas dalās ar 0,01.

Galvenajām refinansēšanas operācijām minimālais piedāvājuma apjoms ir EUR 1 000 000. Piedāvājumi, kas pārsniedz minimālo piedāvājumu, izsakāmi ar EUR 100 000 daudzkārtņi. Tādu pašu piedāvājuma minimumu un daudzkārtņa apjomu piemēro precizējošās un strukturālās operācijās. Minimālo piedāvājuma apjomu piemēro katram individuālas procentu likmes/cenas/pārgrāmatošanas likmes līmenim.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām valsts centrālā banka nosaka minimālo piedāvājuma apjomu diapazonā no EUR 10 000 līdz EUR 1 000 000. Cenas piedāvājumi, kas pārsniedz minimālo piedāvājuma apjomu, jāizsaka kā EUR 10 000 daudzkārtņi. Minimālais piedāvājuma apjoms tiek piemērots individuāli katram procentu likmes līmenim.

ECB var noteikt piedāvājuma limitu, lai nepieļautu neproporcionāli lielus cenu piedāvājumus. Šādu maksimālo piedāvājuma limitu vienmēr norāda publiskajā izsoles paziņojumā.

Darījumu partneriem vienmēr ir jāspēj segt tiem piešķirtos apjomus ar pietiekošu daudzumu atbilstīgu pakārtoto aktīvu ⁽²⁸⁾. Līguma un regulējošie noteikumi, ko piemēro attiecīgā valsts centrālā banka, pieļauj soda piemērošanu, ja darījumu partneris nespēj pārskaitīt pietiekošu daudzumu pakārtoto aktīvu vai skaidras naudas, lai nodrošinātu summu, kas tam ir apstiprināta izsoles darbībā.

⁽²⁵⁾ Nemainīgas likmes ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumos jāpaziņo noteiktais valūtas daudzums, kas tiek uzturēts nemainīgs un kuru darījumu partneris vēlas pārskaitīt ar eurosistēmas starpniecību.

⁽²⁶⁾ Attiecībā uz ECB parādzīmju emitēšanu ECB var nolemt, ka piedāvājumi jāizsaka kā cena, nevis kā procentu likme. Šādos gadījumos cenas jāizsaka kā nominālsummās procentus.

⁽²⁷⁾ Mainīgas likmes ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumos jānorāda noteiktais valūtas daudzums, kas tiek uzturēts nemainīgs un kuru darījumu partneris vēlas izmantot darījumā ar eurosistēmu, kā arī pārgrāmatošanas likmes līmenis.

⁽²⁸⁾ Vai noreķināties skaidrā naudā likviditāti absorbējošu operāciju gadījumā.

Piedāvājumi ir atceļami līdz pat piedāvājumu iesniegšanas termiņam. Piedāvājumi, kas iesniegti pēc izsoles izziņošanas ziņojumā norādītā termiņa, ir nederīgi. Par to, vai termiņš ir ievērots, lemj valstu centrālās bankas. Valstu centrālās bankas neņem vērā visus darījumu partnera piedāvājumus, ja piedāvājumu kopsumma pārsniedz ECB noteikto maksimālo piedāvājuma limitu. Valstu centrālās bankas var neņemt vērā arī tos piedāvājumus, kas nesasniedz minimālo piedāvājuma apjomu vai kas neatbilst minimālajai/maksimālajai apstiprinātajai procentu likmei/cenai/pārgērāmatošanas likmei. Turklāt valstu centrālās bankas var neņemt vērā cenas piedāvājumus, kas ir nepilnīgi vai neatbilst standarta parauga formai. Ja piedāvājums nav pieņemts, attiecīgā valsts centrālā banka informē darījumu partneri par tās lēmumu pirms izsoles lēmuma pieņemšanas.

5.1.5. Izsoles lēmuma pieņemšanas procedūras

a) Nemainīgas procentu likmes izsole

Nemainīgas procentu likmes izsolē darījumu partneru piedāvājumi tiek summēti. Ja piedāvājumu kopējais apjoms pārsniedz kopējo sadalīšanai paredzēto likvidu daudzumu, iesniegtos piedāvājumus apstiprina proporcionāli, pamatojoties uz sadalāmā apjoma attiecību pret kopējo piedāvājumu apjomu (skatīt 4. aili). Katram darījumu partnerim piešķirtais daudzums jānoapaļo līdz tuvākajam euro. Tomēr nemainīgas likmes izsolēs ECB var noteikt minimālo apjomu/attiecību, kas apstiprināma katram pretendentam.

4. AILE

Izsoles lēmuma pieņemšana nemainīgas procentu likmes izsolē

kur

A — kopējais sadalāmais apjoms

n — kopējais darījumu partneru kopskaits

a_i — kārtējā darījumu partnera piedāvājums

all% — apstiprinātā procentuālā daļa: piešķiruma procents

all_i — kopējais kārtējam darījumu partnerim piešķirtais apjoms

Piešķiruma procents ir:

$$all\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

Kārtējam darījumu partnerim piešķirtais apjoms ir:

$$all_i = all\% \times (a_i)$$

b) Mainīgas procentu likmes izsoles euro

Mainīgas procentu likmes izsolēs euro, kas domātas likviditātes nodrošināšanai, piedāvājumus uzskaita dilstošā secībā pēc piedāvātās procentu likmes. Piedāvājumi ar augstāku procentu līmeni tiek apmierināti prioritāri, un piedāvājumi ar zemākām procentu likmēm tiek apmierināti, kamēr ir izsmelts kopējais sadalāmo likvidu daudzums. Ja zemākajā pieļaujamajā procentu likmes līmenī (tas ir, robežas procentu likme) kopējais piedāvātais apjoms pārsniedz atlikušo piešķiruma apjomu, atlikušo apjomu sadala proporcionāli starp piedāvājumiem, pamatojoties uz atlikušā piešķiramā daudzuma attiecību pret kopējo piedāvāto daudzumu pēc robežas procentu likmes (skatīt 5. aili). Katram darījumu partnerim piešķirto daudzumu noapaļo līdz tuvākajam euro.

5. AILE

Izsoles lēmuma pieņemšana mainīgas procentu likmes izsolē euro*(piemērs attiecas uz procentu likmes piedāvājumiem)*

kur

A — kopējais sadalāmais daudzums

 r_s — kārtējais darījumu partneru procentu likmes piedāvājums

n — kopējais darījumu partneru skaits

 $a(r_s)_i$ — kārtējā darījumu partnera solītais daudzums pēc kārtējās procentu likmes (r_s) $a(r_s)$ — kopējais solītais daudzums pēc kārtējās procentu likmes (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

 r_m — robežas procentu likme $r_1 \geq r_s \geq r_m$ attiecībā uz izsoli, kas domāta likviditātes nodrošināšanai $r_m \geq r_s \geq r_1$ attiecībā uz izsoli, kas domāta likviditātes absorbēšanai r_{m-1} — procentu likme pirms robežas procentu likmes (pēdējā procentu likme, pēc kuras cenas piedāvājumi pilnībā apmierināti) $r_{m-1} > r_m$ attiecībā uz izsoli, kas domāta likviditātes nodrošināšanai $r_m > r_{m-1}$ attiecībā uz izsoli, kas domāta likviditātes absorbēšanai $all\%(r_m)$ — apstiprinātā procentuālā daļa robežas procentu likmes līmenī $all(r_s)_i$ — piešķirums kārtējam darījumu partnerim pēc kārtējās procentu likmes all_i — kopējais kārtējam darījumu partnerim piešķirtais daudzums

Piešķiruma procents pēc robežas procentu likmes ir:

$$all\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Piešķirums kārtējam darījumu partnerim pēc robežas procentu likmes ir:

$$all(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Kopējais kārtējam darījumu partnerim piešķirtais daudzums ir:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

Mainīgas procentu likmes izsolēs, kas domātas likviditātes absorbēšanai (procedūru var izmantot parāda vērtspapīru emitēšanai un termiņnoguldījumu pieņemšanai), piedāvājumus uzskaita augošā secībā pēc piedāvātās procentu likmes (vai dilstošā secībā pēc piedāvātās cenas). Piedāvājumus ar zemākās procentu likmes (augstākās cenas) līmeni apmierina prioritāri, un piedāvājumus ar augstāko procentu likmi (zemāko cenas piedāvājumu) secīgi apstiprina līdz ir izsmelts kopējais absorbējamo likvidu daudzums. Ja augstākās apstiprinātās procentu likmes (zemākā cena) līmenī (tas ir, robežas procentu likmes/cenas līmenī) kopējais piedāvājuma daudzums pārsniedz atlikušo sadalāmo daudzumu, atlikušo daudzumu sadala proporcionāli starp piedāvājumiem, pamatojoties uz atlikušā piešķiramā daudzuma attiecību pret kopējo piedāvāto daudzumu pēc robežas procentu likmes/cenas (skatīt 5. aili). Parāda vērtspapīru emi-

tēšanai katram darījumu partnerim piešķirto daudzumu noapaļo līdz tuvākajam parādzīmju nominālvērtības daudzkārtņim. Citām likviditāti absorbējošām darbībām katram darījumu partnerim piešķiramais daudzums jānoapaļo līdz tuvākajam euro.

ECB var noteikt minimālo apjomu, kas apstiprināts katram pretendētājam mainīgas procentu likmes izsolēs.

c) Mainīgas procentu likmes ārvalsts valūtas mijmaiņas darījumu izsoles

Mainīgas procentu likmes ārvalstu valūtas mijmaiņas izsolēs, kas paredzētas likviditātes nodrošināšanai, piedāvājumus uzskaita augošā secībā pēc pārgrāmatošanas likmēm ⁽²⁹⁾. Piedāvājumus ar zemākajām pārgrāmatošanas likmēm apmierina prioritāri, un pārējos augstāku likmju piedāvājumus apmierina, kamēr ir izsmelts kopējais noteiktais valūtas daudzums. Ja augstākajā apstiprinātajā mijmaiņas kursa līmenī (tas ir, robežas pārgrāmatošanas likme) kopējais piedāvājuma apjoms pārsniedz atlikušo sadalāmo apjomu, atlikušo apjomu sadala proporcionāli starp piedāvājumiem, pamatojoties uz atlikušā sadalāmā daudzuma attiecību pret kopējo piedāvāto daudzumu pēc robežas pārgrāmatošanas likmes (skatīt 6. aili). Katram darījumu partnerim piešķirto daudzumu noapaļo līdz tuvākajam euro.

6. AILE

Izsoles lēmuma pieņemšana mainīgas procentu likmes ārvalsts valūtas mijmaiņas izsolēs
kur

A — kopējais apstiprinātais daudzums

Δ_s — kārtējā darījumu partneru noteiktā pārgrāmatošanas likme

n — kopējais darījumu partneru skaits

$a(\Delta_s)_i$ — kārtējā darījumu partnera piedāvātais daudzums pēc kārtējās pārgrāmatošanas likmes (Δ_s)

$a(\Delta_s)$ — kopējais piedāvātais daudzums pēc kārtējās pārgrāmatošanas likmes (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

Δ_m — robežas pārgrāmatošanas likme, ko noteikuši darījumu partneri

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_l$ ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumam, kas domāts likviditātes nodrošināšanai

$\Delta_l \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ likviditāti absorbējošam ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumam

Δ_{m-1} pārgrāmatošanas likme pirms robežas pārgrāmatošanas likmes (pēdējais pārgrāmatošanas līmenis, kurā visi piedāvājumi tiek pilnīgi apmierināti)

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ likviditāti nodrošināšanai ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumam

$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ likviditāti absorbējošam ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumam

$\text{all}(\Delta_m)$ — robežas pārgrāmatošanas likmes līmenī apstiprinātā daudzuma procentuālā daļa

$\text{all}(\Delta_s)_i$ — kārtējās pārgrāmatošanas likmes līmenī kārtējam darījumu partnerim apstiprinātais daudzums

all_i — kopējais kārtējam darījumu partnerim piešķirtais daudzums

⁽²⁹⁾ Pārgrāmatošanas likmes uzskaita augošā secībā, ņemot vērā kursa zīmi, kas ir atkarīga no ārvalsts valūtas un euro procentu likmju starpības. Ja mijmaiņas termiņā ārvalsts valūtas procentu likme ir augstāka par attiecīgo euro procentu likmi, pārgrāmatošanas likmes kurss ir pozitīvs (euro kotē ar uzceļojumu attiecībā pret ārvalsts valūtu). Pretēji tam, ja ārvalsts valūtas procentu likme ir zemāka par attiecīgo euro procentu likmi, mijmaiņas pārgrāmatošanas likmes kurss ir negatīvs (t.i., euro kotē ar kursa pazeminājumu attiecībā pret ārvalsts valūtu).

Robežas pārgrāmatošanas likmes līmenī apstiprinātais daudzums ir:

$$all\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Robežas pārgrāmatošanas likmes līmenī kārtējam darījumam partnerim apstiprinātais daudzums ir:

$$all(\Delta_m)_i = all\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Kopējais kārtējam darījumam partnerim piešķirtais daudzums ir:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

Mainīgas procentu likmes ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs, kas domāti likviditātes absorbēšanai, piedāvājumus uzskaita dilstošā secībā pēc piedāvātās pārgrāmatošanas likmes. Augstākas pārgrāmatošanas likmes piedāvājumus apmierina prioritāri, un zemākas pārgrāmatošanas likmes piedāvājumus pieņem, kamēr kopējais absorbējamās noteiktās valūtas daudzums ir izsmelts. Ja zemākajā apstiprinātajā pārgrāmatošanas likmes līmenī (tas ir, robežas pārgrāmatošanas likmes līmenī) kopējais piedāvājumu daudzums pārsniedz atlikušo apstiprināmo daudzumu, atlikušo daudzumu sadala proporcionāli starp piedāvājumiem, pamatojoties uz atlikušā piešķiramā daudzuma attiecību pret kopējo piedāvāto daudzumu pēc robežas pārgrāmatošanas (skatīt 6. aili). Katram darījumu partnerim piešķirto daudzumu noapaļo līdz tuvākajam euro.

d) Izsoles veids

Mainīgas procentu likmes izsolēm eurosistēma var piemērot vai nu vienas likmes izsoles procedūru, vai arī vairāku likmju izsoles procedūras. Vienas likmes izsolē (holandiešu izsole) piešķiruma procentu likme/cena/pārgrāmatošanas likme, ko piemēro visiem apstiprinātajiem piedāvājumiem, ir vienāda ar robežas procentu likmi/cenu/pārgrāmatošanas likmi (tas ir, procentu likme/cena/pārgrāmatošanas likme, pēc kuras izsmelts kopējais piešķirums). Vairāku likmju izsolē (amerikāņu izsole) piešķiruma procentu likme/cena/pārgrāmatošanas likme ir vienāda ar procentu likmi/cenu/pārgrāmatošanas likmi, kas piedāvāta katrā individuālajā piedāvājumā.

5.1.6. Izsoles rezultātu paziņošana

Standarta un ātro izsoļu rezultātus paziņo publiski, izmantojot finanšu informācijas tīklus. Turklāt valstu centrālās bankas var paziņot izsoles rezultātu tieši darījumu partneriem, neizmantojot finanšu informācijas tīklus. Parasti publisks izsoles rezultāta paziņojums iekļauj šādu informāciju:

- izsoles atsauces numurs,
- izsoles datums,
- darbības veids,
- darbības termiņš,
- kopējo eurosistēmas darījumu partneru piedāvātais apjoms,
- solītāju skaits,
- iesaistītās valūtas (ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu gadījumā),
- kopējais apstiprinātais daudzums,
- apstiprinātā daudzuma procentuālā daļa (nemainīgas procentu likmes izsoles gadījumā),

- tūlītējā valūtas maiņas likme (ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu gadījumā),
- apstiprinātā robežas procentu likme/cena/pārgrāmatošanas likme un robežas procentu likmes/cenas/pārgrāmatošanas līmenī apstiprinātā daudzuma procentuālā daļa (mainīgas procentu likmes izsoles gadījumā),
- minimālā piedāvājuma likme, maksimālā piedāvājuma likme un vidējā svērtā izsoles likme (vairāku likmju izsolēs),
- darbības sākuma datums un termiņš (ja vajadzīgs) vai instrumenta valūtešanas diena un termiņš (parāda vērtspapīru emitēšanas gadījumā),
- minimālais kādam darījumu partnerim apstiprinātais daudzums (ja tāds ir),
- minimālā apstiprinātā daudzuma procentuālā daļa (ja tāda ir),
- parāda vērtspapīra nominālā vērtība (parāda vērtspapīru emitēšanas gadījumā),
- ISIN emitēšanas kods (parādzīmju emitēšanas gadījumā).

Valstu centrālās bankas tieši apliecina individuālos izsoles rezultātus sekmīgiem darījumu partneriem.

5.2. Divpusējo darbību procedūras

a) Vispārīgi apsvērumi

Valstu centrālās bankas var veikt operācijas, pamatojoties uz divpusējām procedūrām⁽³⁰⁾. Šādas procedūras var izmantot precizējošām atklātā tirgus operācijām un strukturālām tiešām operācijām. Divpusējās operācijas ir definētas plašā nozīmē kā jebkādas procedūras, kurās eurosistēma veic darījumu ar vienu vai nedaudziem darījumu partneriem bez izsoles. Šajā sakarā var izšķirt divus dažādus divpusējo operāciju veidus: operācijas, kurās eurosistēma vēršas pie darījumu partneriem tieši, un operācijas, ko veic ar biržas un tirgus aģentu starpniecību.

b) Tieša vēršanās pie darījumu partneriem

Šajā procedūrā valstu centrālās bankas tieši vēršas pie viena vai vairākiem pašmāju darījumu partneriem, kuri ir izvēlēti saskaņā ar 2.2. iedaļā noteiktajiem kritērijiem. Saskaņā ar precīzām ECB sniegtām instrukcijām valstu centrālās bankas lemj, vai iesaistīties darījumā ar darījumu partneriem. Darījumus veic ar valstu centrālo banku starpniecību.

Ja ECB padome lemtu, ka ārkārtas apstākļos divpusējos darījumus varētu veikt arī pati ECB (vai viena, vai vairākas valstu centrālās bankas, kas darbojas ECB vārdā), tiktu pieņemtas attiecīgās procedūras, kas piemērojamas šādām darbībām. Šajā gadījumā ECB (vai valsts centrālā banka(-s), kas darbojas ECB vārdā), vērštos tieši pie viena vai vairākiem darījumu partneriem eurozonā, kas ir izvēlēti saskaņā ar 2.2. iedaļā noteiktajiem kritērijiem. ECB (vai valsts centrālā banka(-s), kas darbojas ECB vārdā) lemtu par to, vai iesaistīties darījumā ar darījumu partneriem. Taču darījumi tik un tā tiktu kārtoti decentralizēti ar valsts centrālo banku starpniecību.

Divpusējās operācijas, ko veic, tieši vēršoties pie darījumu partneriem, var piemērot reversiem darījumiem, tiešiem darījumiem, ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumiem un termiņnoguldījumu pieņemšanai.

c) Operācijas, ko veic ar biržas un tirgus aģentu starpniecību

Valstu centrālās bankas var veikt tiešus darījumus ar biržu un tirgus aģentu starpniecību. Šajās operācijās darījumu partneru loks iepriekš nav ierobežots, un procedūras tiek pielāgotas tirgus praksei, ko piemēro attiecīgajiem parāda instrumentiem. ECB padome lems, vai ārkārtas apstākļos ECB pati (vai viena vai

⁽³⁰⁾ ECB padome lems par to, vai ārkārtas apstākļos precizējošās divpusējās operācijas var veikt pati ECB.

vairākas valstu centrālās bankas, kas darbojas ECB vārdā) var veikt precizējošas darbības ar biržu un tirgus aģentu starpniecību.

d) Divpusējo operāciju izziņošana

Parasti par divpusējām operācijām iepriekš publiski nepaziņo. Turklāt ECB var lemt par divpusējo operāciju rezultātu publisku neizziņošanu.

e) Darba dienas

ECB var lemt par precizējošu darbību veikšanu jebkurā eurosistēmas darba dienā. Vienīgi tās dalībvalstu centrālās bankas, kurās tirdzniecības diena, norēķinu diena un atlidzināšanas diena ir VCB darba dienas, piedalās šādās operācijās.

Tiešas divpusējas operācijas strukturālām vajadzībām parasti veic un apmaksā tikai tajās dienās, kas ir VCB darba dienas visās dalībvalstīs.

5.3. Norēķinu procedūras

5.3.1. *Vispārīgi apsvērumi*

Naudas darījumus, kas attiecas uz eurosistēmas pastāvīgajiem mehānismiem vai dalību atvērta tirgus darbībās, īsteno, izmantojot darījumu partneru kontus valstu centrālajās bankās (vai kontus norēķinu bankās, kas piedalās TARGET). Naudas darījumus īsteno tikai pēc galīgā darbībai pakārtoto aktīvu pārskaitījuma (vai tā brīdī). Tas nozīmē, ka pakārtotajiem aktīviem jābūt iepriekš deponētiem vērtspapīru glabāšanas kontos valstu centrālajās bankās vai piegādātiem minētajās centrālajās bankās pēc principa "piegāde pret norēķinu" dienas laikā. Pakārtoto aktīvu pārskaitījumu veic, izmantojot darījumu partneru vērtspapīru norēķinu kontus VNS, kas atbilst ECB obligātajiem standartiem⁽³¹⁾. Darījumu partneri, kuriem nav vērtspapīru glabāšanas konta valsts centrālajā bankā vai vērtspapīru norēķina konta VNS, kas atbilst ECB minimālajiem standartiem, var veikt pakārtoto aktīvu pārskaitījumu ar atbilstošās kredītiestādes vērtspapīru norēķinu konta vai vērtspapīru glabāšanas konta starpniecību.

Turpmāki noteikumi, kas attiecas uz norēķinu procedūrām, ir noteikti tāda līguma noteikumos, ko piemēro valstu centrālās bankas (vai ECB) konkrētajam monetārās politikas līdzeklim. Norēķinu procedūras var nedaudz atšķirties starp valstu centrālajām bankām sakarā ar atšķirībām valstu likumdošanā un darbības praksē.

5.3.2. *Atklātā tirgus operāciju veikšana*

Atklātā tirgus operācijas, kas pamatojas uz standarta izsolēm (t.i., galvenās refinansēšanas darbības, ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas un strukturālās operācijas), parasti veic pirmajā dienā pēc tās darba dienas, kurā ir atvērtas visas atbilstošās valsts RLBN sistēmas un atbilstošās VNS. Principā eurosistēma tiecas veikt darījumus, kas attiecas uz tās atklātā tirgus operācijām, vienlaicīgi visās dalībvalstīs ar visiem darījumu partneriem, kas ir snieguši pietiekošus pakārtotos aktīvus. Taču darbības ierobežojumu un VNS tehnisko iezīmju dēļ eurozonā atklātā tirgus operāciju veikšanu dienas grafiks var atšķirties. Galveno un ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju veikšanas laiks parasti sakrīt ar laiku, kad veikta atbilstoša termiņa iepriekšējās operācijas atlidzināšana.

Eurosistēma tiecas veikt atklātā tirgus operācijas, izmantojot ātrās izsoles un divpusējas procedūras, tirdzniecības dienas laikā. Taču organizatorisku iemeslu dēļ eurosistēma dažreiz var piemērot citus norēķinu datumus šīm operācijām, jo īpaši tiešajiem darījumiem (precizējošas un strukturālas operācijas) un ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumiem (skatīt 3. tabulu).

⁽³¹⁾ Aprakstu normām attiecībā uz eurozonā atbilstīgu vērtspapīru norēķinu sistēmu (VNS) izmantojumu un atjauninātu sarakstu attiecībā uz šo sistēmu atbilstīgajām saiknēm var atrast ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int).

3. TABULA

Parastās norēķinu dienas eurosistēmas atklātā tirgus operācijām ⁽¹⁾

Monetārās politikas instruments	Norēķinu datums uz standarta izsolēm pamatotām operācijām	Norēķinu datums uz ātrām izsolēm un divpusējām procedūrām pamatotām operācijām
Reversie darījumi	T + 1 ⁽¹⁾	T
Tiešie darījumi	—	Saskaņā ar tirgus līgumiem pakārtotajiem aktīviem
Parāda vērtspapīru emitēšana	T + 1	—
Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi	—	T, T + 1 vai T + 2
Terminnoguldījumu pieņemšana	—	T

⁽¹⁾ T apzīmē tirdzniecības dienu. Norēķinu datums attiecas uz eurosistēmas darba dienām.

⁽²⁾ Ja parastā norēķinu diena galvenajām vai ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām sakrīt ar banku brīvdieniem, ECB var izlemt piemērot atšķirīgu norēķinu dienu, ieskaitot norēķināšanos tajā pašā dienā. Norēķinu dienas galvenajām un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām ir noteiktas iepriekš eurosistēmas izsoles procedūru kalendārā (skatīt 5.1.2. iedaļu).

5.3.3. Procedūras dienas beigās

Procedūras dienas beigās ir noteiktas dokumentācijā, kas attiecas uz valstu RLBN sistēmām un TARGET sistēmu. Parasti TARGET slēgšanas laiks ir 18.00 pēc ECB laika (Centrāleiropas laiks). Pēc slēgšanas turpmāki maksājumu uzdevumi netiek pieņemti apstrādei valsts RLBN sistēmās, lai arī atlikušos maksājumu uzdevumus, kas ir pieņemti pirms slēgšanas, vēl apstrādā. Darījumu partneru prasības attiecībā uz piekļuvi rezerves kredītesšanas mehānismam vai noguldījumu mehānismam jāiesniedz attiecīgajai valsts centrālajai bankai ne vēlāk kā 30 minūtes pēc faktiskās TARGET slēgšanas ⁽³²⁾.

Jebkādu negatīvu bilanci atbilstīgo darījumu partneru norēķinu kontos (valsts RLBN sistēmās), kas atliek pēc kontroles procedūrām dienas beigās, automātiski uzskata par pieteikumu rezerves kredītesšanas mehānisma izmantojumam (skatīt 4.1. iedaļu).

6. NODAĻA

6. ATBILSTĪGIE AKTĪVI

6.1. Vispārīgi apsvērumi

ECBS statūtu 18. panta 1. punkts ļauj ECB un valstu centrālajām bankām veikt darījumus finanšu tirgos, pērkot un pārdojot pakārtotus aktīvus tieši vai ar atpirkšanas līgumu palīdzību, un prasa, lai visas eurosistēmas kredītdarbības balstītos uz atbilstošu nodrošinājumu. Tādējādi, visas eurosistēmas likviditāti nodrošināošās operācijas pamatojas uz pakārtotiem aktīviem, ko darījumu partneri iesniedz vai nu nododot īpašuma tiesības uz aktīviem (tiešo darījumu vai atpirkšanas līgumu gadījumā), vai ieķīlājot attiecīgos aktīvus (nodrošinātu aizņēmumu gadījumā) ⁽³³⁾.

⁽³²⁾ Termiņš piekļuves pieprasīšanai eurosistēmas pastāvīgajiem mehānismiem ir atlikts vēl par 30 minūtēm pēdējā eurosistēmas obligāto rezervju izpildes perioda darba dienā.

⁽³³⁾ Likviditāti absorbējošās tiesās un reversās atklātā tirgus operācijās arī balstās uz pakārtotiem aktīviem. Pakārtotiem aktīviem, ko izmanto likviditāti absorbējošās reversās atklātā tirgus operācijās, atbilstības kritēriji ir vienādi ar tiem, ko piemēro pakārtotiem aktīviem, ko izmanto likviditāti nodrošināošās reversās atklātā tirgus operācijās. Taču likviditāti absorbējošām operācijām nepiemēro ne sākotnējās iemaksas normas, ne novērtējuma diskontus.

Lai pasargātu eurosistēmu no zaudējumiem monetārās politikas operācijās, nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret darījumu partneriem un uzlabotu darbības efektivitāti, pakārtotajiem aktīviem jāatbilst noteiktiem kritērijiem, lai tos varētu izmantot eurosistēmas monetārās politikas operācijās.

Ir atzīts, ka atbilstības kritēriju saskaņošana eurozonā veicinās vienlīdzīgu attieksmi un darbības efektivitāti. Vienlaicīgi pienācīga uzmanība jāpievērš esošajām atšķirībām finanšu struktūrās visās dalībvalstīs. Tādēļ, galvenokārt eurosistēmas iekšējām vajadzībām, izšķir divas aktīvu kategorijas, kas atbilst eurosistēmas monetārās politikas operācijām. Šīs divas kategorijas, attiecīgi tiek sauktas par " pirmo līmeni" un "otro līmeni":

- pirmā līmeņa grupu veido apgrozāmi parāda instrumenti, kas atbilst vienotiem eurozonu aptverošiem ECB noteiktiem atbilstības kritērijiem,
- otro līmeni veido papildu aktīvi, apgrozāmi un neapgrozāmi, kas ir īpaši svarīgi valsts finanšu tirgiem un banku darbības sistēmām un kuru atbilstības kritērijus nosaka valstu centrālās bankas, ievērojot obligātos ECB noteiktos atbilstības kritērijus. Attiecīgās valsts centrālās bankas piemērotos īpašos atbilstības kritērijus otrajam līmenim jāapstiprina ECB.

Līmeņus neizšķir pēc aktīvu kvalitātes un to atbilstības dažādiem eurosistēmas monetārās politikas operāciju tipiem (izņemot to, ka otrā līmeņa aktīvus eurosistēma parasti neizmanto tiešos darījumos). Aktīvus, kas atbilst eurosistēmas monetārās politikas operācijām, var izmantot kā pakārtotos aktīvus diennakts kredītam ⁽³⁴⁾.

Uz pirmā līmeņa un otrā līmeņa aktīviem attiecas riska kontroles pasākumi, kas noteikti 6.4. iedaļā.

Eurosistēmas darījumu partneri var izmantot atbilstīgos aktīvus abpus robežām, t.i., viņi var saņemt līdzekļus no to dalībvalstu centrālajām bankām, kurās tie ir reģistrēti, izmantojot aktīvus, kas atrodas citā dalībvalstī (skatīt 6.6. iedaļu).

6.2. Pirmā līmeņa aktīvi

ECB nosaka un uztur pirmā līmeņa aktīvu sarakstu. Šis saraksts ir pieejams sabiedrībai ⁽³⁵⁾.

ECB emitētie parāda vērtspapīri ir uzskaitīti kā pirmā līmeņa aktīvi. Parāda vērtspapīri, ko valstu centrālās bankas ir emitējušas pirms to attiecīgās dalībvalstīs ir pieņēmušas euro, arī ir iekļauti pirmā līmeņa aktīvu sarakstā.

Pirmā līmeņa aktīviem piemēro šādus atbilstības kritērijus (skatīt arī 4. tabulu):

- tiem ir jābūt parāda instrumentiem: a) ar iepriekš noteiktu pamatkapitālu un b) kuponu, kas neizraisa negatīvu naudas plūsmu. Papildus, minētajam kuponam jābūt vienam no šāda veida kuponiem: i) nulles kuponam, ii) noteiktas likmes kuponam vai arī iii) brīvi svārstīgas likmes kuponam, kas piesaistīts attiecīgajai procentu likmei. Kupons var būt piesaistīts paša emitētāja vērtējuma maiņai. Turklāt, atbilstīgas ir inflācijas obligācijas, kas indeksētas, ņemot vērā inflāciju. Šādas parāda instrumentu pazīmes ir jānodrošina līdz saistību pārtraukšanai ⁽³⁶⁾,
- tiem ir jāatbilst augstiem kredīstandartiem. Novērtējot parāda instrumentu kredīstandartus, ECB ņem vērā, *inter alia*, pieejamos tirgus aģentūru novērtējumus, garantijas ⁽³⁷⁾, ko sniedz finansiāli stabili nodrošinātāji ⁽³⁸⁾, kā arī dažus institucionālus kritērijus, kas nodrošinātu īpaši augstu vērtspapīru turētāju aizsardzību ⁽³⁹⁾,

⁽³⁴⁾ Papildus ECB var atļaut valstu centrālajām bankām uzskatīt par dienas kredītam atbilstīgiem atsevišķus aktīvu veidus, kas nav atbilstīgi kā pakārtotie aktīvi eurosistēmas monetārās politikas operācijām (skatīt šās nodaļas 17. zemsvītras piezīmi).

⁽³⁵⁾ Saraksts ir publicēts un katru dienu atjaunots ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int).

⁽³⁶⁾ Parāda instrumentus, kas dod tiesības uz kapitāla daļu un/vai procentiem, kas ir pakārtotas emitenta citu parāda instrumentu turētāju tiesībām (vai strukturētas emisijas, kas pakārtotas emisijas citiem laidieniem), neiekļauj pirmajā līmenī.

⁽³⁷⁾ Atbilstošajiem nodrošinājumiem jābūt beznosacījuma un piedzenamiem pēc pirmā pieprasījuma. Tiem jābūt efektīviem atbilstoši tiesību aktiem par nodrošinājumu un jāstājas spēkā atbilstoši eurozonas valsts tiesību aktiem.

⁽³⁸⁾ Nodrošinātājiem jābūt reģistrētiem EEZ.

⁽³⁹⁾ Kredītiestādes emitētus parāda instrumentus, kas precīzi neatbilst VKIU direktīvas (Direktīva 88/220/EEK, ar ko groza Direktīvu 85/611/EEK) 22. panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem, iekļauj pirmajā līmenī, ja katrai tādai emisijai ir piešķirts (vērtēšanas aģentūras) vērtējums, kas atbilstīgi eurosistēmas prasībām norāda, ka parāda instruments atbilst augstiem kredīstandartiem. Emisijas programmā emitēto parāda instrumentu atbilstību novērtē, balstoties uz atsevišķu novērtējumu attiecībā uz šīs programmas konkrētu emisiju.

- tiem jābūt pārvedamiem ierakstu veidā,
- tiem jābūt deponētiem/reģistrētiem (emitētiem) EEZ valsts centrālajā bankā vai centrālajā vērtspapīru depozitārijā (CVD), kas atbilst minimālajiem ECB noteiktajiem standartiem. Tiem jāatrodas (tie jāizmanto darījumos) eurozonā, izmantojot eurosistēmas vai VNS kontu, kas atbilst ECB noteiktajiem standartiem (lai uz realizāciju attiektos tās dalībvalsts likumi, kas atrodas eurozonā). Gadījumā, kad CVD, kas emitē aktīvus, un VNS, kur tie atrodas, nav identiski, starp šīm iestādēm jāizveido ECB apstiprināta saikne ⁽⁴⁰⁾,
- tiem jābūt izteiktiem euro ⁽⁴¹⁾,
- tiem jābūt emitētiem (vai garantētiem) EEZ reģistrētās iestādēs ⁽⁴²⁾,
- tiem jābūt iekļautiem vai kotētiem regulētā tirgū, kā tas noteikts saskaņā ar Direktīvu par ieguldījumu pakalpojumiem ⁽⁴³⁾, vai iekļautiem, kotētiem vai tirgotiem kādos neregulētos tirgos, kā to ir noteikusi ECB ⁽⁴⁴⁾. Turklāt, nosakot atsevišķu parāda instrumentu atbilstību, ECB jāņem vērā tirgus likviditāte.

Neskatoties uz to iekļaušanu pirmā līmeņa sarakstā, darījumu partneris nedrīkst iesniegt parāda instrumentus kā pakārtotos aktīvus, ko emitētājs vai garantētājs darījumu partneris vai jebkura cita vienība, ar ko darījumu partnerim ir ciešas saiknes ⁽⁴⁵⁾, kā noteikts saskaņā ar Direktīvu 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu ⁽⁴⁶⁾ ⁽⁴⁷⁾.

Neskatoties uz to iekļaušanu pirmā līmeņa sarakstā, valstu centrālās bankas var nolemt nepieņemt kā pakārtotus aktīvus šādus instrumentus:

- parāda instrumentus, kas jāatmaksā pirms tās monetārās politikas darbības termiņa, kurai tie tika izmantoti kā pakārtotie aktīvi ⁽⁴⁸⁾,
- parāda instrumentus ar ienākuma plūsmu (piemēram, kuponu maksājumi) laikā līdz tās monetārās politikas darbības termiņam, kurai tie tika izmantoti kā pakārtotie aktīvi.

Visus pirmā līmeņa aktīvus var izmantot abpus robežām, kas nozīmē to, ka darījumu partneris var saņemt kredītu no tās dalībvalsts centrālās bankas, kurā darījumu partneris ir reģistrēts, izmantojot pirmā līmeņa instrumentus, kas atrodas citā dalībvalstī (skatīt 6.6. iedaļu).

Pirmā līmeņa aktīvi atbilst visām monetārās politikas operācijām, kas balstās uz pakārtotiem aktīviem, tas ir, reversām un tiešām atklātā tirgus operācijām un rezerves kredītiestāžu mehānismu.

⁽⁴⁰⁾ Aprakstu par eurozonā atbilstīgu vērtspapīru norēķinu sistēmas (VNS) izmantošanas standartiem un atjaunotu sistēmu savstarpējo atbilstīgo saikņu sarakstu var atrast ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int).

⁽⁴¹⁾ Izteikti šādā valūtā vai valsts euro nominālos.

⁽⁴²⁾ Prasība, lai emitējošā iestāde būtu reģistrēta EEZ, neattiecas uz starptautiskām un pārvalstiskām iestādēm.

⁽⁴³⁾ Padomes Direktīva 93/22/EEK (1993. gada 10. maijs) par ieguldījumu pakalpojumiem vērtspapīru jomā (OV L 141, 11.6.1993., 27. lpp.).

⁽⁴⁴⁾ Kredītiestādes emitētus parāda instrumentus, kas precīzi neatbilst VKIU direktīvas (Direktīva 88/220/EEK, ar ko groza Direktīvu 85/611/EEK) 22. panta 4. punktā minētajiem kritērijiem, iekļauj pirmajā līmenī tikai tad, ja tie ir iekļauti vai kotēti regulētā tirgū, kā tas ir definēts saskaņā ar Direktīvu par ieguldījumu pakalpojumiem (Direktīva 93/22/EEK) un atbilst Prospektu direktīvas (Padomes Direktīva 89/298/EEK) prasībām.

⁽⁴⁵⁾ Gadījumā, ja darījumu partneris izmanto aktīvus, kurus viņš var vai vairs nevar izmantot neatmaksāta kredīta nodrošināšanai tā identitātes ar emitentu/nodrošinātāju dēļ vai arī starp tiem pastāvošas ciešas saiknes dēļ, tad viņam par to nekavējoties ir jāziņo atbildīgajai centrālajai bankai. Nākošajā novērtēšanas reizē aktīvus novērtē ar nulles vērtību un nosaka drošības iemaksu pieprasījumus (skatīt 6. pielikumu).

⁽⁴⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/12/EK (2000. gada 20. marts) par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV L 126, 26.5.2000., 1. lpp.) 1. panta 26. punkts ir izteikts šādi:

“Ciešas saiknes” ir stāvoklis, kad divas vai vairāk fiziskas vai juridiskas personas saista:

- a) līdzdalība, kas ir tiešs vai pārvaldībā nodots īpašums, ko veido vismaz 20 % no uzņēmuma balsstiesībām vai kapitāla, vai
- b) kontrole, kas ir saistība starp mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu, kā tā definēta Direktīvas 83/349/EEK 1. panta 1. un 2. punktā, vai līdzīga saistība starp fizisku vai juridisku personu un kādu uzņēmumu; meitasuzņēmumu meitasuzņēmumus uzskata par galvenā mātesuzņēmuma meitasuzņēmumiem. Uzskata, ka ciešas saiknes ir arī stāvoklis, kad divām vai vairāk fiziskām vai juridiskām personām ar vienu un to pašu personu ilgstoši ir kontroles saistība”.

⁽⁴⁷⁾ Šīs noteikums neattiecas uz: i) ciešām saiknēm starp darījumu partneri un EEZ valstu valsts varas iestādēm; ii) tirdzniecības vekseljiem, kuros papildus darījumu partnerim ir atbildīga vismaz vēl viena iestāde (nevis kredītiestāde, bet cita); iii) parāda instrumentiem, kas precīzi atbilst VKIU direktīvas (Direktīva 88/220/EEK, ar ko groza Direktīvu 85/611/EEK) 22. panta 4. punktam vai iv) gadījumiem, kuros parāda instrumentus aizsargā īpaši tiesiskās aizsardzības pasākumi, ko var pielīdzināt iii).

⁽⁴⁸⁾ Ja valstu centrālās bankas atļauti izmantot instrumentus, kuru termiņš ir īsāks par to monetārās politikas operāciju termiņu, kurās tie kalpo kā pakārtotie aktīvi, darījuma partneriem vajadzētu aizvietot šādus aktīvus pirms termiņa vai termiņa iestāšanās brīdī.

6.3. Otrā līmeņa aktīvi ⁽⁴⁹⁾

Papildus tiem parāda instrumentiem, kas atbilst atbilstības kritēriju pirmajam līmenim, valstu centrālās bankas var uzskatīt par atbilstīgiem citus aktīvus, otrā līmeņa aktīvus, kas ir īpaši svarīgi to valsts finanšu tirgiem un banku darbības sistēmām. Atbilstības kritērijus otrā līmeņa aktīviem nosaka valstu centrālās bankas saskaņā ar šo turpmāk minētajiem minimālajiem atbilstības kritērijiem. Konkrētos valsts atbilstības kritērijus otrā līmeņa aktīviem jāapstiprina ECB. Valstu centrālās bankas izveido un uztur atbilstīgu otrā līmeņa aktīvu valsts sarakstus. Šie saraksti ir pieejami sabiedrībai ⁽⁵⁰⁾.

Otrā līmeņa aktīviem jāatbilst šādiem minimālās atbilstības kritērijiem (skatīt arī 4. tabulu):

- tie var būt parāda instrumenti (apgrozāmi vai neapgrozāmi), kuriem ir: a) iepriekš noteikta pamatsumma un b) kupons, kas nedrīkst izraisīt negatīvu naudas plūsmu. Turklāt šim kuponam jābūt vienam no šāda veida kuponiem: i) nulles kuponam; ii) nemainīgas procentu likmes kuponam vai iii) brīvi svārstīgas procentu likmes kuponam, kas piesaistīts attiecīgajai procentu likmei. Kupons var būt piesaistīts paša emitētāja mainītajam novērtējumam. Turklāt atbilstīgas ir inflācijas obligācijas, kas indeksētas, ņemot vērā inflāciju. Šādas parāda instrumentu pazīmes ir jānodrošina līdz obligāciju izpirkšanai. Tie var arī būt akcijas (tirgotas regulētā tirgū, kā to paredz direktīva par ieguldījumu pakalpojumiem ⁽⁵¹⁾). Kredītiestāžu emitētas akcijas un kredītiestāžu emitēti parāda instrumenti, kas precīzi neatbilst VKIU direktīvas 22. panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem, parasti neatbilst iekļaušanai otrā līmeņa aktīvu sarakstā. Taču ECB var atļaut valstu centrālajām bankām iekļaut šādus aktīvus to otrā līmeņa sarakstā ar dažiem noteikumiem un ierobežojumiem,

4. TABULA

Eurosistēmas monetārās politikas darbībā atbilstīgie aktīvi

Kritēriji	Pirmais līmenis	Otrais līmenis
Aktīvu veids	<ul style="list-style-type: none"> — ECB parāda vērtspapīri — Citi apgrozāmi parāda instrumenti ⁽¹⁾ ⁽²⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> — Apgrozāmi parāda instrumenti ⁽¹⁾ — Neapgrozāmi parāda instrumenti — Akcijas, ko tirgo regulētā tirgū
Norēķinu procedūras	Instrumentiem jābūt centralizēti deponētiem ar ierakstu kontā valsts centrālajā bankā vai VNS, kas atbilst ECB minimālajiem standartiem.	Ierakstu formā deponētajiem aktīviem jābūt viegli pieejamiem valsts centrālajās bankā, kas tos ir iekļāvuši savā otrā līmeņa sarakstā.
Emitenta veids	<ul style="list-style-type: none"> — Centrālās bankas — Valsts sektors — Privātais sektors ⁽³⁾ — Starptautiskas un pārnacionālas iestādes 	<ul style="list-style-type: none"> — Valsts sektors — Privātais sektors ⁽⁴⁾

⁽⁴⁹⁾ Papildus otrā līmeņa aktīviem, kas ir atbilstīgi eurosistēmas monetārās politikas operācijām, ECB var atļaut valstu centrālajām bankām piešķirt dienas kredītu pret parāda instrumentiem, ko šādas neiesaistītās ES centrālās bankas uzskata par atbilstīgiem dienas kredītiem: i) tās, kas atrodas ārpus eurozonas esošajās EEZ valstīs; ii) ko ir emitējuši uzņēmumi, kas ir reģistrēti ārpus eurozonas esošajās EEZ valstīs, un iii) kas izteikti EEZ valūtās (vai citās plaši tirgotās valūtās). ECB atļauju sniedz tikai tad, ja tiek ievēroti darbības efektivitātes nosacījumi un atbilstoši kontrolēti konkrētie juridiskie riski, kas ir saistīti ar šādiem parāda instrumentiem. Eurozonā šos parāda instrumentus nedrīkst izmantot ārpus robežām (tas ir, darījumu partneri var izmantot šos parāda instrumentus tikai, lai saņemtu līdzekļus tieši no valsts centrālās bankas, kurai ECB ir atļāvuši sniegt dienas kredītu pret šiem aktīviem).

⁽⁵⁰⁾ Šos sarakstus publicē un katru dienu atjauno ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int). Attiecībā uz otrā līmeņa aktīviem, kas nav apgrozāmi, un parāda instrumentiem ar ierobežotu likviditāti un īpašām iezīmēm valstu centrālās bankas var nolemt neatklāt informāciju par atsevišķām emisijām, emitentiem/debitoriem vai nodrošinātājiem, publicējot savu valstu otrā līmeņa sarakstus, taču tām jāpiedāvā alternatīva informācija, lai nodrošinātu to, ka darījumu partneri visā eurozonā varētu viegli novērtēt konkrētu aktīvu atbilstību.

⁽⁵¹⁾ Padomes Direktīva 93/22/EEK (1993. gada 10. maijs) par ieguldījumu pakalpojumiem vērtspapīru jomā (OV L 141, 11.6.1993., 27. lpp.).

Kritēriji	Pirmais līmenis	Otrais līmenis
Kreditstandarts	ECB jāatzīst aktīvi par augstas kvalitātes kredītu (kas var ietvert EEZ nodrošinātāja garantiju, ko ECB atzinusi par finansiāli stabilu)	Valsts centrālajai bankai, kas ir iekļāvusi aktīvu tās otrā līmeņa sarakstā (kurā arī ietverta eurozonas nodrošinātāja garantija, ko par finansiāli stabilu atzinusi valsts centrālā banka, kas iekļāvusi aktīvus tās otrā līmeņa aktīvu sarakstā), jāatzīst aktīvi par augstas kvalitātes kredītu.
Emitenta (vai nodrošinātāja) reģistrācijas vieta	EEZ ⁽⁵⁾	Eurozona
Aktīvu atrašanās vieta	— Izdošanas vieta: EEZ — Norēķinu veikšanas vieta eurozona ⁽⁶⁾	Eurozona ⁽⁶⁾
Valūta	Euro ⁽⁷⁾	Euro ⁽⁷⁾
Ārpusbilances postenis: Pārrobežu izmantošana	Jā	Jā

(1) Tiem ir jābūt: a) iepriekš noteiktai pamatsummai un b) kuponam, kas nedrīkst radīt negatīvu naudas plūsmu. Turklāt kuponam ir jābūt: i) nulles kuponam; ii) nemainīgas procentu likmes kuponam vai arī iii) brīvi svārstīgas procentu likmes kuponam, kas piesaistīts attiecīgajai procentu likmei. Kupons var būt piesaistīts paša emitenta vērtējuma maiņai. Turklāt atbilstīgas ir inflācijas obligācijas, kas indeksētas, ņemot vērā inflāciju. Šādas parāda instrumentu pazīmes ir jānodrošina līdz saistību pārtraukšanai.

(2) Parāda instrumenti, kas piešķir tiesības uz summu un/vai procentiem, kas pakārtoti citu tā paša emitenta (vai strukturētā emisijā, kas pakārtota tās pašas emisijas citām daļām) parāda instrumentu turētāju tiesībām, ir izslēgti no pirmā līmeņa.

(3) Parāda instrumentus, ko ir emitējušas kredītiestādes, kas precīzi neatbilst VKIU direktīvas (Direktīva 88/220/EEK, ar ko groza Direktīvu 85/611/EEK) 22. panta 4. punktā minētajiem kritērijiem, iekļauj pirmajā līmenī vienīgi ar šādiem trīs nosacījumiem. Pirmkārt, katrai emitēšanai kā tādai jāpiešķir vērtējums (vērtēšanas aģentūras sniegts vērtējums), kas norāda, ka atbilstoši eurosistēmas prasībām parāda instruments atbilst augstiem kreditstandartiem. Tādu parāda instrumentu atbilstība, kas emitēti saskaņā ar emitēšanas programmu, ir vērtēta, pamatojoties uz individuālo vērtējumu katrai konkrētajai emisijai šajā programmā. Otrkārt, parāda instruments jāiekļauj vai jākotē regulētā tirgū, kā noteikts saskaņā ar direktīvu par ieguldījumu pakalpojumiem (Direktīva 93/22/EEK). Treškārt, parāda instrumentam jāatbilst Prospektu direktīvas (Direktīva 89/298/EEK) prasībām.

(4) Kredītiestāžu emitētās akcijas un kredītiestāžu emitētie parāda instrumenti, kas precīzi neatbilst VKIU Direktīvas 22. panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem, parasti neatbilst iekļaušanai otrā līmeņa sarakstos. Taču ECB var atļaut valstu centrālajām bankām iekļaut šādus aktīvus to otrā līmeņa sarakstos ar dažiem nosacījumiem un ierobežojumiem.

(5) Prasība, lai izsniedzēja iestāde būtu reģistrēta EEZ, neattiecas uz starptautiskām un pārvalstiskām iestādēm.

(6) Tādējādi uz realizāciju attiecas tādas dalībvalsts likumi, kas atrodas eurozonā.

(7) Izteikti euro vai valsts euro nominālos.

— tiem jābūt parāda saistībām vai akcijām, ko izdevusi (vai nodrošinājusi) ⁽⁵²⁾ tāda iestāde, kuru tā valsts banka, kas iekļāvusi šos aktīvus tās otrā līmeņa sarakstā, ir atzinusi par finansiāli stabilu,

— tiem jābūt viegli pieejamiem valsts centrālajai bankai, kas aktīvus ir iekļāvusi tās otrā līmeņa sarakstā,

— tiem jāatrodas eurozonā (lai uz to realizāciju attiektos tādas dalībvalsts likumi, kas atrodas eurozonā),

⁽⁵²⁾ Atbilstošajiem nodrošinājumiem jābūt beznosacījuma un piedzenamiem pēc pirmā pieprasījuma. Tiem jābūt efektīviem atbilstoši tiesību aktiem par nodrošinājumu un jāstājas spēkā atbilstoši eurozonas valsts tiesību aktiem.

- tiem jābūt noteiktiem euro ⁽⁵³⁾,
- tiem jābūt eurozonā reģistrētas iestādes emitētiem (vai nodrošinātiem).

Neskatoties uz to iekļaušanu otrā līmeņa sarakstos, darījumu partneris kā pakārtotus aktīvus nedrīkst iesniegt parāda saistības vai akcijas, ko izdevis darījumu partneris vai cita iestāde, kas ir cieši saistīta ar darījumu partneri ⁽⁵⁴⁾, kā noteikts 1. panta 26. punktā Direktīvā 2001/12/EK attiecībā uz kredītiestāžu darbības sākšanu un izvērsšanu ⁽⁵⁵⁾ ⁽⁵⁶⁾.

Neskatoties uz to iekļaušanu otrā līmeņa sarakstos, valstu centrālās bankas var nolemt nepieņemt kā pakārtotus aktīvus šādus aktīvus:

- parāda instrumentus, kas jāatmaksā pirms tās monetārās politikas operācijas termiņa, kurai tie tika izmantoti kā pakārtotie aktīvi ⁽⁵⁷⁾,
- parāda instrumentus ar ienākuma plūsmu (piemēram, kuponu maksājumiem) laikā līdz tās monetārās politikas operācijas termiņam, kurai tie tika izmantoti kā pakārtotie aktīvi,
- akcijas, attiecībā uz ko paredzēti jebkāda veida maksājumi vai tiesības, kas var ietekmēt to piemērotību izmantošanai par pakārtotiem aktīviem laika posmā pirms tās monetārās politikas darbības termiņa, kurai tos izmanto kā pakārtotus aktīvus.

Otrā līmeņa aktīvus, kas atbilst eurosistēmas monetārās politikas operācijām, var izmantot abpus robežām, kas nozīmē, ka darījumu partneris var saņemt līdzekļus no tās dalībvalsts centrālās bankas, kurā darījumu partneris ir reģistrēts, izmantojot aktīvus, kas atrodas citā dalībvalstī (skatīt 6.6. iedaļu).

Otrā līmeņa aktīvi atbilst reversiem atvērta tirgus darījumiem un rezerves kredītēšanas mehānismam. Parasti eurosistēma neizmanto otrā līmeņa aktīvus tiešajos darījumos.

6.4. Riska kontroles pasākumi

Riska kontroles pasākumus piemēro aktīviem, kas ir pieņemami eurosistēmas monetārās politikas operāciju nodrošināšanai, lai pasargātu eurosistēmu no finansiāliem zaudējumiem gadījumā, kad šeit pakārtotie aktīvi jārealizē darījumu partnera saistību nepildīšanas dēļ.

Eurosistēmas rīcībā esošie riska kontroles pasākumi ir atspoguļoti 7. ailē.

⁽⁵³⁾ Izteikts kā tāds vai euro valsts nominālos.

⁽⁵⁴⁾ Gadījumā, ja darījumu partneris izmanto aktīvus, kurus ciešo saikņu dēļ viņš nedrīkst izmantot neatmaksāta kredīta nodrošināšanai, tam par to nekavējoties jāziņo atbildīgajai centrālajai bankai. Nākošajā novērtēšanas reizē aktīvus novērtē ar nulles vērtību un nosaka drošības iemaksu pieprasījumus (skatīt 6. pielikumu).

⁽⁵⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/12/EK (2000. gada 20. marts) par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV L 126, 26.5.2000., 1. lpp.) 1. panta 26. punkts ir izteikts šādi:

“Ciešas saiknes” ir stāvoklis, kad divas vai vairāk fiziskas vai juridiskas personas saista:

a) līdzdalība, kas ir tiešs vai pārvaldībā nodots īpašums, ko veido vismaz 20 % no uzņēmuma balsstiesībām vai kapitāla, vai
b) kontrole, kas ir saistība starp mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu, kā tā definēta Direktīvas 83/349/EEK 1. panta 1. un 2. punktā, vai līdzīga saistība starp fizisku vai juridisku personu un kādu uzņēmumu; meitasuzņēmumu meitasuzņēmumus uzskata par galvenā mātesuzņēmuma meitasuzņēmumiem. Uzskata, ka ciešas saiknes ir arī stāvoklis, kad divām vai vairāk fiziskām vai juridiskām personām ar vienu un to pašu personu ilgstoši ir kontroles saistība.”.

⁽⁵⁶⁾ Šis noteikums neattiecas uz: i) ciešām saiknēm starp darījuma partneri un EEZ valstu valsts varas iestādēm; ii) tirdzniecības vekseliem, kuros papildus darījumu partnerim ir atbildīga vismaz vēl viena iestāde (nevis kredītiestāde, bet cita); iii) parāda instrumentiem, kas precīzi atbilst VKIU direktīvas (Direktīva 88/220/EEK, ar ko groza Direktīvu 85/611/EEK) 22. panta 4. punktam vai iv) gadījumiem, kuros parāda instrumentus aizsargā īpaši tiesiskās aizsardzības pasākumi, ko var pielīdzināt iii).

⁽⁵⁷⁾ Ja valstu centrālās bankas atļautu izmantot instrumentus, kuru termiņš ir īsāks par to monetārās politikas operāciju termiņu, kurās tie kalpo kā pakārtotie aktīvi, darījumu partneriem vajadzētu aizvietot šādus aktīvus pirms termiņa vai termiņa iestāšanās brīdī.

7. AILE

Riska kontroles pasākumi— **Sākotnējās drošības iemaksas**

Tās likviditāti nodrošinošos reversos darījumos eurosistēma piemēro sākotnējās drošības iemaksas. Tas nozīmē, ka darījumu partneriem jānodrošina pakārtotie aktīvi, kuru vērtība ir vismaz vienāda ar likvidu daudzumu, ko piešķirusi eurosistēma, plus sākotnējās drošības iemaksas vērtība.

— **Novērtējuma diskonti**

Pakārtoto aktīvu novērtēšanā eurosistēma piemēro novērtējuma diskontus. Tas nozīmē, ka pakārtotā aktīva vērtību aprēķina, no aktīva tirgus vērtības atņemot noteiktu procentu (diskontu).

— **Papildus iemaksas (novērtējums pēc tirgus cenas)**

Eurosistēma prasa, lai tās likviditāti nodrošinošos reversos darījumos laika gaitā attiecībā uz pakārtotajiem aktīviem tiktu uzturēta noteikta drošības iemaksa. Tas nozīmē, ja pakārtoto aktīvu vērtība, ko nosaka regulāri, krītas zem noteikta līmeņa, valsts centrālā banka prasa no darījumu partnera, lai tas piegādātu papildu aktīvus vai skaidru naudu (t.i., starpības maksājuma pieprasījumi). Līdzīgi, ja pakārtoto aktīvu vērtība, sekojot to atkārtotai novērtēšanai, pārsniedz noteiktu līmeni, centrālā banka nodod atpakaļ aktīvu vai skaidras naudas atlikumu darījumu partnerim. (Aprēķini, kas attiecas uz starpības maksājumu veikšanu, ir sniegti 9. ailē).

— **Ierobežojumi saistībā ar emitentiem/debitoriem vai nodrošinātājiem**

Eurosistēma var piemērot pieņemamo risku ierobežojumus darījumiem attiecībā uz emitentiem/debitoriem vai nodrošinātājiem.

— **Papildu garantijas**

Lai pieņemtu noteiktus aktīvus, eurosistēma var prasīt finansiāli stabilu iestāžu papildu garantijas.

— **Izslēgšana**

Eurosistēma var liegt dažu aktīvu izmantošanu tās monetārās politikas operācijās.

6.4.1. *Sākotnējās drošības iemaksas*

Eurosistēma piemēro sākotnējās drošības iemaksas, kas atbilst noteiktam nodrošinātās likviditātes procentam, kas jāpieskaita prasībai par pakārtoto aktīvu vērtību. Ņemot vērā eurosistēmas riska ilgumu, piemēro divas dažādas sākotnējās drošības iemaksas:

- 1 % lielu drošības iemaksu diennakts darījumiem un
- 2 % lielu drošības iemaksu darījumiem, kuru sākotnējais termiņš nepārsniedz vienu darba dienu.

Likviditāti absorbējošām operācijām sākotnējās drošības iemaksas netiek piemērotas.

6.4.2. Riska kontroles pasākumi pirmā līmeņa aktīviem

Papildus sākotnējām drošības iemaksām, ko piemēro nodrošinātajai likviditātei, eurosistēma piemēro īpašus riska kontroles pasākumus atbilstoši pakārtoto aktīvu veidiem, ko piedāvā darījumu partneris. Atbilstošus riska kontroles pasākumus pirmā līmeņa aktīviem nosaka ECB, ņemot vērā dalībvalstu tiesību sistēmu atšķirības. Riska kontroles pasākumi pirmā līmeņa aktīviem ir kopumā saskaņoti visā eurozonā ⁽⁵⁸⁾. Riska kontrole pirmā līmeņa aktīviem ietver šādus galvenos elementus:

- uz atsevišķiem parāda instrumentiem attiecas īpaši novērtējuma diskonti. Diskontus piemēro, no pakārtotā tirgus aktīva tirgus vērtības atņemot noteiktu procentu. Diskonti atšķiras pēc atlikušā termiņa un parāda instrumenta kupona struktūras, kā norādīts 8. ailē,

8. AILE

Novērtējuma diskontu līmeņi, ko piemēro atbilstīgiem pirmā līmeņa aktīviem**Novērtējuma diskonti, ko piemēro nemainīgas likmes instrumentiem ⁽¹⁾**

0 % instrumentiem, kuru atlikušais termiņš ir līdz vienam gadam.

1,5 % instrumentiem, kuru atlikušais termiņš ir vairāk par vienu gadu un līdz trim gadiem.

2 % instrumentiem, kuru atlikušais termiņš ir vairāk par trim gadiem un līdz septiņiem gadiem.

3 % kuponu obligācijām, kuru atlikušais termiņš ir lielāks par septiņiem gadiem, un

5 % nulles kuponu obligācijām un sadalītām obligācijām ar atlikušo termiņu vairāk par septiņiem gadiem.

Novērtējuma diskonti, ko piemēro mainīga kursa instrumentiem

0 % instrumentiem ar pēc tam noteiktiem kuponiem.

Instrumentiem ar iepriekš noteiktiem kuponiem piemēro tādu pašu novērtējuma diskonta līmeni kā nemainīgas likmes instrumentiem. Taču šādiem instrumentiem novērtējuma diskonta līmeni nosaka saskaņā ar laika posmu starp pēdējo kuponu noteikšanu un nākamo.

Novērtējuma diskonti, ko piemēro apgriezti mainīga kursa instrumentiem

1,5 % instrumentiem ar atlikušo termiņu līdz vienam gadam.

4 % instrumentiem ar atlikušo termiņu vairāk par vienu gadu un līdz trim gadiem.

8 % instrumentiem ar atlikušo termiņu vairāk par trim gadiem un līdz septiņiem gadiem un

12 % instrumentiem ar atlikušo termiņu vairāk par septiņiem gadiem.

⁽¹⁾ Šādi novērtējuma diskonta līmeņi ir piemērojami arī parāda instrumentiem, kuru kupons ir piesaistīts paša emitenta vērtējuma maiņai vai obligācijām, kas indeksētas, ņemot vērā inflāciju.

- likviditāti absorbējošām operācijām novērtējuma diskontu nepiemēro,
- atkarībā no valstu juridiskām un darbības sistēmām valstu centrālās bankas pieļauj kopēju pakārtoto aktīvu uzkrājumu veidošanu un/vai pieprasa iezīmēt aktīvus, ko izmanto katrā konkrētā darījumā. Kopēju uzkrājumu veidošanas sistēmās darījumu partneris izveido pietiekošu pakārtoto aktīvu uzkrājumu, kas ir pieejams centrālajai bankai, lai segtu atbilstošos kredītus, ko tā piesūķirusi, tādējādi tas nozīmē, ka atse-

⁽⁵⁸⁾ Ņemot vērā darbības atšķirības dažādās dalībvalstīs, kas pastāv saistībā ar darījumu partneru pakārtoto aktīvu piegādes procedūrām valstu centrālajām bankām (valsts centrālajai bankai iekšlātu nodrošinājumu uzkrājumu veidā vai tādu atpirkšanas līgumu veidā, kas balstās uz atsevišķiem katram darījumam noteiktiem aktīviem), nelielas atšķirības var rasties saistībā ar novērtēšanas laiku un citām līdzekļu rezerves sistēmas darbības iezīmēm.

višķi aktīvi nav saistīti ar noteiktām kredītdarbībām. Turpretī iezīmēšanas sistēmā katra kredītdarbība ir saistīta ar konkrētiem identificējamiem aktīviem,

- uz aktīviem attiecas ikdienas novērtēšana. Katru dienu valstu centrālās bankas aprēķina nepieciešamo pakārtoto aktīvu vērtību, ņemot vērā nenomaksāto kredītu apjoma izmaiņas, 6.5. iedaļā izklāstītos novērtēšanas principus un noteiktās sākotnējās drošības iemaksas un novērtējuma diskontus,
- ja pēc novērtēšanas pakārtotie aktīvi neatbilst todien aprēķinātajām prasībām, tiek veikti simetriski starpības pieprasījumi. Lai samazinātu starpības pieprasījumu, valstu centrālās bankas var piemērot kontrolsliedzības. Ja tas tiek piemērots, kontrolsliedzības ir vienāds ar 1 % no nodrošinātās likviditātes apjoma. Atkarībā no juridiskās sistēmas valstu centrālās bankas var prasīt veikt starpības iemaksas, piegādājot papildu aktīvus vai iemaksājot skaidru naudu. Tas nozīmē, ka pakārtoto aktīvu vērtībai noslīdot zem zemākā kontrolsliedzība, darījumu partneriem jāpiegādā papildu aktīvi (vai skaidra nauda). Tāpat arī, ja pakārtoto aktīvu tirgus vērtība, pamatojoties uz to atkārtotu novērtēšanu, pārsniegtu augšējo kontrolsliedzību, valsts centrālā banka nodotu atpakaļ darījumu partnerim atlikušos aktīvus (vai skaidru naudu) (skatīt 9. aili).

9. AILE

Sākotnējo drošības iemaksu un novērtējuma diskontu aprēķināšana

Kopējais atbilstīgo aktīvu daudzums J (kur $j = 1$ līdz J ; vērtība $C_{j,t}$ laikā t), kas darījumu partnerim jāpiegādā attiecībā uz virkni operāciju nolūkā nodrošināt likviditāti I (kur $i = 1$ līdz I); daudzumu $L_{i,t}$ laikā t) nosaka pēc šādas formulas:

$$\sum_{i=1}^I (1 + m_i) L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

kur

m_i : sākotnējā drošības iemaksa, ko piemēro operācijai i :

$m_i = 1\%$ diennakts operācijām un $m_i = 2\%$ operācijām, kuru termiņš pārsniedz vienu darba dienu

h_j : novērtējuma diskonts, ko piemēro atbilstīgiem aktīviem j .

Pieņemsim, ka τ ir laika posms starp divām atkārtotām novērtēšanas darbībām. Starpības iemaksu bāze laikā $t + \tau$ ir vienāda ar:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I (1 + m_i) L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Atkarībā no valstu centrālo banku nodrošinājuma vadības sistēmu darbības iezīmēm valstu centrālās bankas, aprēķinot starpības iemaksu bāzi, var ņemt vērā arī procentus, kas uzkrāti attiecībā uz nodrošināto likviditāti atbilstīgi operācijām, kas tiek veiktas.

Starpības iemaksas veic tikai tad, ja starpības iemaksu bāze pārsniedz noteiktu kontrolsliedzību līmeni.

Lai $k = 1\%$ atbilst kontrolsliedzībai. Iezīmēšanas sistēmā ($I = 1$), tiek prasīta starpības iemaksa, ja:

(darījumu partneris veic starpības iemaksu valsts centrālajā bankā); vai

$$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(valsts centrālā banka veic starpības atmaksu darījumu partnerim).

$$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$$

Kopēju uzkrājumu veidošanas sistēmā darījumu partnerim jāiegulda vairāk aktīvu uzkrājumā, ja:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

Pretēji tam, darījumu partnerim pieejamo diennakts kredīta (DK) apjomu uzkrājuma sistēmā var izteikt šādi:

$$IDC = \frac{-M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}}{1,01} \quad (\text{ja pozitīvs})$$

Gan iezīmēšanas, gan kopēja uzkrājuma sistēmās starpības iemaksas nodrošina tādējādi, ka atkārtoti atjauno iepriekš pirmajā formulā izteikto attiecību.

- kopēju rezervju uzkrāšanas sistēmās darījumu partneri katru dienu var aizvietot pakārtotos aktīvus,
- iezīmēšanas sistēmās pakārtoto aktīvu aizvietošanu var atļaut valstu centrālās bankas,
- ECB jebkurā laikā var izslēgt atsevišķus parāda instrumentus no atbilstīgo pirmā līmeņa instrumentu saraksta ⁽⁵⁹⁾.

6.4.3. Riska kontroles pasākumi otrā līmeņa aktīviem

Piemērotus riska kontroles pasākumus otrā līmeņa aktīviem sastāda tā valsts centrālā banka, kas ir iekļāvusi aktīvus tās otrā līmeņa sarakstā. Valstu centrālo banku riska kontroles pasākumu piemērošana jāapstiprina ECB. Nosakot atbilstošus riska kontroles pasākumus, eurosistēma tiecas nodrošināt nediskriminējošus nosacījumus otrā līmeņa aktīviem visā eurozonā. Šajā sakarā novērtējuma diskonti, ko piemēro otrā līmeņa aktīviem, atspoguļo īpašus riskus, kas ir saistīti ar šiem aktīviem, un ir vismaz tikpat stingri kā pirmā līmeņa aktīviem piemērotie novērtējuma diskonti. Otrā līmeņa aktīvus iedala četrās dažādās diskontu grupās, atspoguļojot atšķirības to būtiskajās pazīmēs un likviditātē (skatīt 10. aili). Riska kontroles pasākumi pamatojas uz atbilstošā aktīva procentu likmju nepastāvību, procentu likmju līmeni, pieņemto likviditātes laika posmu un aktīva termiņu.

10. AILE

Novērtējuma diskontu līmeņi, ko piemēro atbilstīgiem otrā līmeņa aktīviem

1. Novērtējuma diskonti, ko piemēro pašu kapitālam

Diskonta pamatā ir katra maksimālā amplitūda atsevišķa aktīva cenas izmaiņām lielākais divu dienu laikā no 1987. gada 1. janvāra; minimālais novērtējuma diskonts ir 20 % .

2. Novērtējuma diskonti, ko piemēro apgrozāmiem parāda instrumentiem ar ierobežotu likviditāti ⁽¹⁾

1 % instrumentiem ar atlikušo termiņu mazāk kā gads.

2,5 % instrumentiem ar atlikušo termiņu intervālā no viena gada līdz trim gadiem.

5 % instrumentiem ar atlikušo termiņu intervālā no trim gadiem līdz septiņiem gadiem un

7 % instrumentiem ar atlikušo termiņu vairāk par septiņiem gadiem.

⁽⁵⁹⁾ Ja laikā, kad parāda instruments tiek svītrots no pirmā līmeņa saraksta, to izmanto eurosistēmas kredītooperācijā, tas atsaucams 20 dienu laikā no dienas, kad tas ir izslēgts no saraksta.

Papildu diskonti, ko piemēro otrā līmeņa apgriezti brīvi svārstīga valūtas kursa instrumentiem

1 % instrumentiem ar atlikušo termiņu mazāk kā gads.

2,5 % instrumentiem ar atlikušo termiņu intervālā no viena gada līdz trim gadiem.

5 % instrumentiem ar atlikušo termiņu intervālā no trim gadiem līdz septiņiem gadiem un

7 % instrumentiem ar atlikušo termiņu virs septiņiem gadiem.

3. Novērtējuma diskonti, ko piemēro parāda instrumentiem ar ierobežotu likviditāti un īpašām iezīmēm

2 % instrumentiem ar atlikušo termiņš mazāk kā viens gads.

6 % instrumentiem ar atlikušo termiņu intervālā no viena gada un līdz trim gadiem.

13 % instrumentiem ar atlikušo termiņu intervālā no trim gadiem līdz septiņiem gadiem un

20 % instrumentiem ar atlikušo termiņu virs septiņiem gadiem.

4. Novērtējuma diskonti, ko piemēro neapgrozāmiem parāda instrumentiem

Tirdzniecības vekseliem

2 % instrumentiem ar atlikušo termiņu līdz sešiem mēnešiem.

Bankas aizdevumiem

10 %, ja atlikušais termiņš ir mazāks kā seši mēneši un seši mēneši, un

20 %, ja atlikušais termiņš ir intervālā no sešiem mēnešiem līdz diviem gadiem.

Ar hipotēkām nodrošinātiem vekseliem

20 %.

(¹) Jāatgādina, ka, neskatoties uz to, ka kredītiestāžu emitētie parāda instrumenti, kas precīzi neatbilst VKIU direktīvas 22. panta 4. punktā minētajiem kritērijiem, neatbilst iekļaušanai otrā līmeņa sarakstos, ECB var atļaut valstu centrālajām bankām iekļaut šādus aktīvus savos otrā līmeņa sarakstos ar dažiem noteikumiem un ierobežojumiem. Šādiem instrumentiem papildus parastam diskontam piemēro papildu diskontu 10 %.

Otrā līmeņa aktīvu iekļaušanu vienā no turpmākajām likviditātes grupām ierosināja valstu centrālās bankas un tas jāapstiprina ECB.

1. Pašu kapitāls

2. Apgrozāmi parāda instrumenti ar ierobežotu likviditāti

Lielākā otrā līmeņa aktīvu daļa ir attiecināma uz šo kategoriju. Lai arī var būt likviditātes pakāpes atšķirības, kopumā aktīvi ir līdzīgi, to otrreizējais tirgus ir ierobežots, iespējams, to cenas nepaziņo katru dienu un parasta apjoma tirdzniecība var ietekmēt cenu.

3. Parāda instrumenti ar ierobežotu likviditāti un īpašām iezīmēm

Tie ir aktīvi, kam piemīt daži apgrozāmības aspekti, taču tiem ir nepieciešams papildus laiks, lai nodrošinātu tiem likviditāti tirgū. Tā ir aktīviem, kas parasti ir neapgrozāmi, bet kam ir īpašas iezīmes, pateicoties kam tos var uzskatīt par daļēji apgrozāmiem, ieskaitot tirgus izsoles procedūras (ja ir nepieciešamība likvidēt aktīvus) un cenas ikdienas novērtēšanu.

4. Neapgrozāmi parāda instrumenti

Praksē šie instrumenti ir neapgrozāmi, un tādēļ to likviditāte ir zema vai tās nav.

Otrā līmeņa aktīviem, kam procentu likmi var definēt no jauna, kam šis definējums ir skaidrs un nepārprotams, ievērojot tirgus standartus un ECB doto apstiprinājumu, atlikušais termiņš, kas ņemams vērā, ir atkarīgs no jaunā definējuma dienas, neskatoties uz likviditātes grupu, kurā tie ir iekļauti.

Starpības maksājumiem valstu centrālās bankas piemēro to pašu kontrolieri (ja tāds ir) otrā līmeņa aktīviem un pirmā līmeņa aktīviem. Turklāt valstu centrālās bankas var ierobežot otrā līmeņa aktīvu pieņemšanu, pieprasīt papildu garantijas un jebkurā laikā nolemt izslēgt atsevišķus aktīvus no saviem otrā līmeņa sarakstiem.

6.5. Pārkārtoto aktīvu novērtēšanas principi

Nosakot reversos darījumos izmantoto pakārtoto aktīvu vērtību, eurosistēma piemēro šādus principus:

- katram apgrozāmam aktīvam, kas ir atbilstīgs pirmajam vai otrajam līmenim, eurosistēma nosaka vienu atskaites tirgu, kas jāizmanto, lai iegūtu informāciju jautājumā par cenu. Tas nozīmē arī to, ka aktīviem, kas ir iekļauti, kotēti vai tirgoti vairāk nekā vienā tirgū, izmanto tikai vienu no šiem tirgiem, lai iegūtu informāciju par cenu,
- katram atskaites tirgum eurosistēma nosaka vistipiskāko cenu, ko izmanto tirgus vērtību aprēķināšanā. Ja ir kotēta vairāk nekā viena cena, izmanto zemāko no šīm cenām (parasti piedāvājuma cena),
- apgrozāmu aktīvu tirgus vērtību aprēķina, pamatojoties uz vistipiskāko cenu darba dienā pirms novērtēšanas dienas,
- ja konkrētajam aktīvam darba dienā pirms novērtēšanas dienas tipiskākās cenas nav, izmanto pēdējo tirdzniecības cenu. Ja tirdzniecības cena nav pieejama, valsts centrālā banka nosaka cenu, ņemot vērā pēdējo identificēto aktīva cenu atskaites tirgū,
- parāda instrumenta tirgus vērtību aprēķina, ieskaitot uzkrātos procentus,
- atkarībā no atšķirībām valstu tiesību sistēmās un darbības praksē attieksme pret ienākumu plūsmām (piemēram, kuponu maksājumiem), kas ir saistīti ar reversa darījuma laikā saņemtu aktīvu, dažādās valstu centrālajās bankās var atšķirties. Ja šis ienākuma plūsmas tiek pārskaitītas darījumu partnerim, valstu centrālās bankas pirms ienākumu pārskaitīšanas pārbauda, vai attiecīgās darbības joprojām sedz pietiekošs pakārtoto aktīvu daudzums. Valstu centrālās bankas gādā par to, lai ekonomiskais efekts, ko rada tas, kā īsteno ienākumu plūsmas, būtu vienāds ar situāciju, kurā ienākumus darījumu partnerim pārskaita norēķinu dienā ⁽⁶⁰⁾,
- neapgrozāmiem otrā līmeņa aktīviem valsts centrālā banka, kas ir iekļāvusi aktīvus tās otrā līmeņa sarakstā, nosaka atsevišķus novērtēšanas kritērijus.

⁽⁶⁰⁾ Valstu centrālās bankas var izlemt nepieņemt kā pakārtotos aktīvus reversos darījumos parāda instrumentus ar ienākumu plūsmu (piemēram, kuponu maksājumi) vai pašu kapitāla daļas bez kādas samaksas (vai ar citām tām pievienotām tiesībām, kas var ietekmēt to piemērotību izmantošanai par pakārtotiem aktīviem) laika posmā pirms monetārās politikas operācijas termiņa (skatīt 6.2. un 6.3. iedaļu).

6.6. Atbilstīgo aktīvu pārrobežu izmantošana

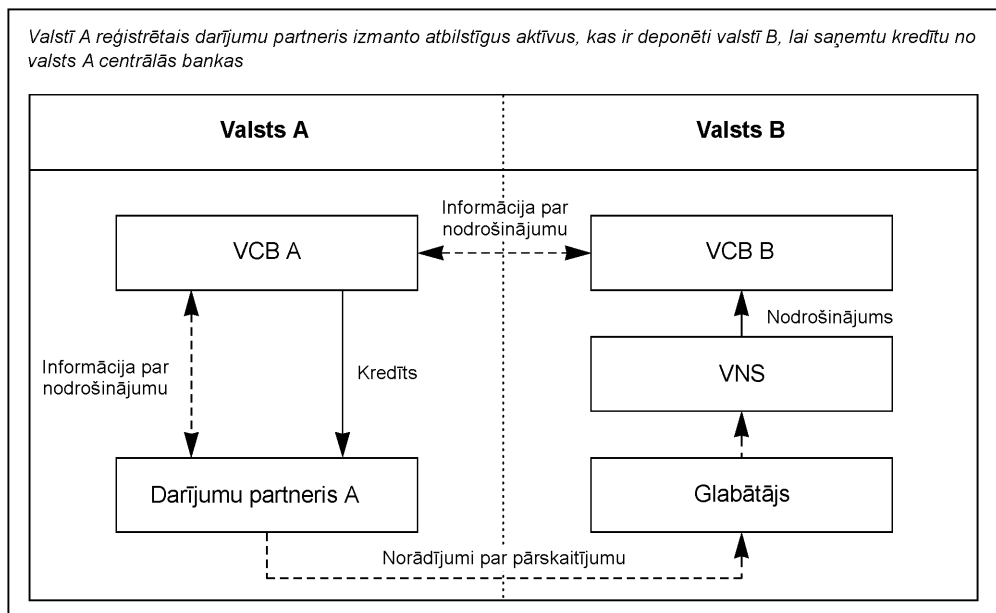
Eurosistēmas darījumu partneri var izmantot pakārtotos aktīvus abpus robežām, tas ir, tie var saņemt līdzekļus no tās dalībvalsts centrālās bankas, kur tie ir reģistrēti, izmantojot aktīvus, kas atrodas citā dalībvalstī. Pakārtotos aktīvus var izmantot abpus robežām, veicot jebkādas darbības, kurās eurosistēma nodrošina likviditāti pret atbilstīgiem aktīviem. Valstu centrālās bankas (un ECB) ir izstrādājušas mehānismu, lai nodrošinātu, ka visus atbilstīgos aktīvus var izmantot abpus robežām. Tas ir centrālās korespondentbankas modelis (CKBM), atbilstoši kuram valstu centrālās bankas rīkojas kā glabātājas (“korespondentes”) viena otrai (un ECB) saistībā ar to vietējos depozitārijos vai norēķinu sistēmās pieņemtajiem aktīviem. Modeli var izmantot visiem atbilstīgajiem aktīviem. Īpašus risinājumus var izmantot neapgrozāmiem aktīviem vai otrā līmeņa aktīviem ar ierobežotu likviditāti un īpašām iezīmēm, kurus nevar pārskaitīt ar VNS starpniecību ⁽⁶¹⁾. CKBM var izmantot, lai nodrošinātu jebkādas eurosistēmas kredītdarbības ⁽⁶²⁾. Papildus CKBM, vērtspapīru pārrobežu pārskaitījumiem var izmantot atbilstošas savstarpējās VNS saiknes ⁽⁶³⁾.

6.6.1. Centrālās korespondentbankas modelis

Centrālās korespondentbankas modelis ir aplūkojams 3. pārskatā.

3. PĀRSKATS

Centrālās korespondentbankas modelis

Visas valstu centrālās bankas uztur savstarpējus vērtspapīru kontus atbilstīgo aktīvu pārrobežu izmantošanas vajadzībām. Precīza CKBM procedūra ir atkarīga no tā, vai pakārtotie aktīvi ir iezīmēti katram atsevišķam darījumam, vai tie atrodas pakārtoto aktīvu uzkrājumos ⁽⁶⁴⁾:

⁽⁶¹⁾ Detaļas ir izklāstītas CKBM brošūrā, kas ir publicēta ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int).

⁽⁶²⁾ ECB var atļaut valstu centrālajām bankām piešķirt dienas kredītu pret dažiem “ārvalstu” parāda instrumentu veidiem (skatīt šās nodaļas 17. zemsvītras piezīmi). Taču eurozonā šādus parāda instrumentus nevar izmantot abpus robežām. Taču eurozonā šādus parāda instrumentus nevar izmantot abpus robežām.

⁽⁶³⁾ Atbilstīgos aktīvus var izmantot ar centrālās bankas konta starpniecību, kas atrodas VNA valstī, kas nav valsts, kurā atrodas konkrētā centrālā banka, ja eurosistēma ir atļāvusi šāda konta izmantošanu. No 2000. gada augusta Īrijas Centrālajai bankai ir atļauts atvērt šādu kontu *Euroclear*. Šo kontu var izmantot visiem atbilstīgajiem aktīviem, ko uztur *Euroclear*, tas ir, ieskaitot atbilstīgos aktīvus, kas ir pārskaitīti *Euroclear* ar atbilstīgo saikņu palīdzību.

⁽⁶⁴⁾ Tālākiem paskaidrojumiem skatīt CKBM brošūru.

- iezīmēšanas sistēmā, tiklīdz tās dalībvalsts centrālā banka, kurā darījumu partneris ir reģistrēts (“uzturēšanās vietas centrālā banka”), apstiprina priekšlikumu kredītam, darījumu partneris sniedz norādījumus (vajadzības gadījumā, ar tā personīgā glabātāja starpniecību) tās valsts VNS, kurā atrodas viņa vērtspapīri, pārskaitīt tos uz šīs valsts centrālās bankas uzturēšanās vietas centrālās bankas kontu. Kad centrālā korespondentbanka ir informējusi uzturēšanās vietas centrālo banku par nodrošinājuma saņemšanu, uzturēšanās vietas centrālā banka pārskaita līdzekļus darījumu partnerim. Centrālās bankas neizsūdz līdzekļus avansā, pirms tās ir pārliecinātas, ka attiecīgā centrālā banka ir saņēmusi darījumu partnera vērtspapīrus. Ja ir nepieciešams iekļauties norēķinu termiņos, darījumu partneri var iepriekš deponēt aktīvus uzturēšanās vietas centrālās bankas kontā, kas atrodas attiecīgajā centrālajā bankā, izmantojot CKBM procedūras,
- uzkrājumu sistēmā darījumu partneris jebkurā laikā var noguldīt vērtspapīrus savas uzturēšanās vietas centrālās bankas kontā, kas atrodas centrālajā korespondentbankā. Tiklīdz attiecīgā centrālā korespondentbanka ir informējusi uzturēšanās vietas centrālo banku par vērtspapīru saņemšanu, pēdējā pieskaita šos vērtspapīrus darījumu partnera uzkrājumu kontam.

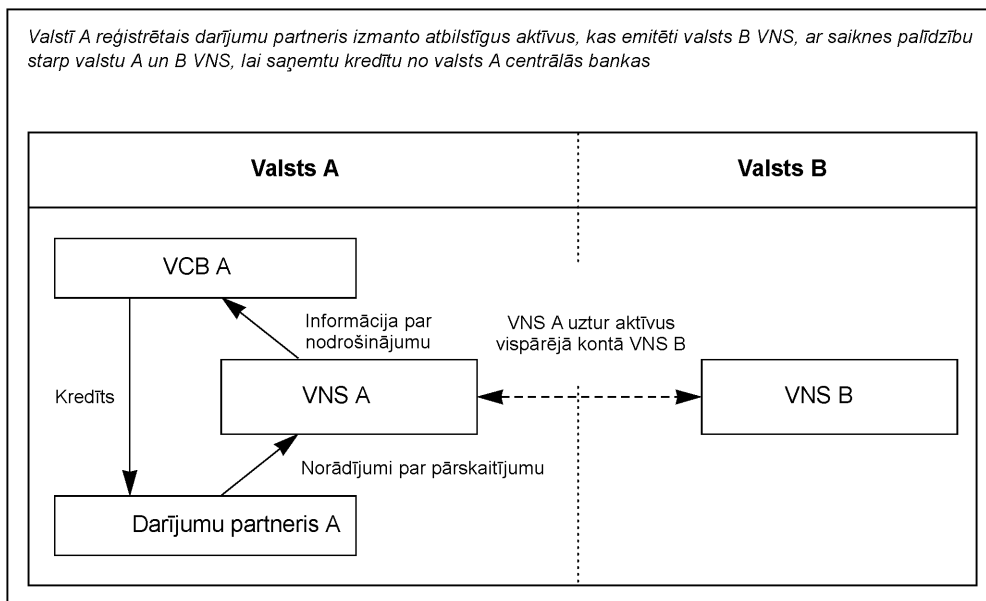
CKBM ir pieejams darījumu partneriem no 9.00 līdz 16.00 pēc ECB laika (Centrāleiropas laiks) katrā euro-sistēmas darba dienā. Darījumu partnerim, kas vēlas izmantot CKBM, par to jāpaziņo valsts centrālajai bankai, no kuras tas vēlas saņemt kredītu, t.i., uzturēšanās vietas centrālajai bankai, pirms 16.00 pēc ECB laika (Centrāleiropas laiks). Papildus darījumu partnerim ir jāgādā, lai konkrētais nodrošinājums būtu korespondentbankas kontā ne vēlāk kā 16.45 pēc ECB laika (Centrāleiropas laiks). Instrukcijas vai piegādes, neievērojot minētos termiņus, izskatīs kredīta piešķiršanai tikai nākamajā darba dienā. Ja darījumu partneri paredz nepieciešamību izmantot CKBM vēl vakarā, tiem, ja tas ir iespējams, jāpiegādā aktīvi iepriekš (t.i., jādeponē aktīvi iepriekš). Ārkārtas apstākļos vai tad, ja tas ir nepieciešams monetārās politikas vajadzībām, ECB var nolemt pagarināt CKBM slēgšanas laiku līdz brīdim, kad slēdz TARGET.

6.6.2. Pārrobežu saiknes

Papildus CKBM vērtspapīru pārrobežu pārskaitījumiem var izmantot atbilstošas ES VNS savstarpējās VNS saiknes.

4. PĀRSKATS

Vērtspapīru norēķinu sistēmu savstarpējās saiknes

Saikne starp divām VNS dod iespēju darījumu partnerim vienā VNS turēt otrā VNS emitētos un glabātos vērtspapīrus, nepiedaloties otrā VNS. Pirms šīs saiknes var izmantot nodrošinājuma pārskaitīšanai eurosistēmas kredītooperācijām, tās jānovērtē un jāapstiprina saskaņā ar ES VNS izmantošanas standartiem ⁽⁶⁵⁾, ⁽⁶⁶⁾.

⁽⁶⁵⁾ Atjauninātu atbilstīgo saikņu sarakstu var atrast ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int).

⁽⁶⁶⁾ Skatīt “ES vērtspapīru norēķinu sistēmu izmantošanas standarti ECBS kredītooperācijās”, 1998. gada janvāris.

No eurosistēmas viedokļa CKBM un ES VNS savstarpējām pārrobežu saiknēm ir vienāda loma — ļaut darījumu partneriem izmantot nodrošinājumu abpus robežām. Tādējādi abas ļauj darījumu partneriem izmantot nodrošinājumu, lai saņemtu kredītu no to uzturēšanās vietas centrālās bankas pat tad, ja šis nodrošinājumu izdots un glabāts citas valsts VNS. CKBM un pārrobežu saiknes veic šo funkciju atšķirīgi. CKBM pārrobežu attiecības pastāv starp valstu centrālajām bankām. Viena otrai tās darbojas kā glabātājas.

Izmantojot saiknes, pārrobežu attiecības pastāv starp VNS. Tās viena otrai atver vispārējus kontus. Aktīvus, kas ir deponēti centrālajā korespondentbankā, var izmantot tikai eurosistēmas kredītdarbību nodrošināšanai. Aktīvus, kas ir deponēti ar saiknes palīdzību, var izmantot gan eurosistēmas kredītdarbībām, gan arī citām darījumu partneru izvēlētām vajadzībām. Izmantojot pārrobežu saiknes, darījumu partneri uztur aktīvus to kontā, kas atrodas uzturēšanās vietas VNS, un tiem nav nepieciešams glabātājs.

7. NODAĻA

7. OBLIGĀTĀS REZERVES ⁽⁶⁷⁾

7.1. Vispārīgi apsvērumi

Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmā ECB pieprasa, lai kredītiestādes uzturētu obligātās rezerves to kontos, kas atrodas valstu centrālajās bankās. Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmas tiesiskais pamatojums ir izklāstīts ECBS statūtu 19. pantā, Padomes Regulā (EK) par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu un ECB Regulā par obligātajām rezervēm. ECB Regula par obligāto rezervju piemērošana nodrošina to, lai eurosistēmas obligāto rezervju nosacījumi būtu vienādi visā eurozonā.

Obligāto rezervju apjomu, kas jāuztur katrai iestādei, nosaka saistībā ar tās rezervju bāzi. Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma pieļauj, ka darījumu partneri veido savus uzkrājumus caurmērā tā, ka rezervju prasību ievērošanu nosaka, pamatojoties uz vidējo kalendārās dienas beigu bilanci darījumu partneru rezervju kontā viena mēneša uzturēšanas periodā. Iestādei obligāto rezervju uzturēšanu atlīdzina pēc eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju likmes.

Principā eurosistēmas obligāto rezervju sistēmas mērķis ir šādas monetārās funkcijas:

— *naudas tirgus procentu likmju stabilizēšana*

Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmas izlīdzinošie noteikumi tiecas veicināt naudas tirgus procentu likmju stabilizēšanu, motivējot iestādes nogludināt īslaicīgo likviditātes svārstību radītās sekas. Tas var palīdzēt uzlabot eurosistēmas spējas efektīvi darboties kā likviditātes nodrošinātājam.

— *strukturālā likviditātes deficīta izveidošana vai palielināšana*

Eurosistēmas obligāto rezervju sistēma veicina strukturālā likviditātes deficīta izveidošanos vai palielināšanos. Tas var palīdzēt uzlabot eurosistēmas spējas efektīvi darboties kā likviditātes nodrošinātājam.

Piemērojot obligātās rezerves, ECB ir jārikojas saskaņā ar eurosistēmas mērķiem, kā tie ir definēti Līguma 105. panta 1. punktā un ECBS statūtu 2. pantā, kas tai skaitā ietver arī principu izvairīties no būtiskas nevēlama pārvietošanas vai atteikšanās no starpniekpalpojumiem.

7.2. Iestādes, uz kurām attiecas obligātās rezerves

Saskaņā ar ECBS statūtu 19. panta 1. punktu ECB pieprasa dalībvalstīs reģistrētām kredītiestādēm uzturēt obligātās rezerves. Tas nozīmē, ka uz eurozonā neregistrētu iestāžu filiālēm, kas atrodas eurozonā, arī attiecas eurosistēmas obligāto rezervju sistēma. Taču uz eurozonā reģistrētu iestāžu filiālēm, kas neatrodas eurozonā, eurosistēmas obligāto rezervju sistēma neattiecas.

⁽⁶⁷⁾ Atbilstošu tiesisko sistēmu ECB rezervju minimuma piemērošanai var atrast Padomes 1998. gada 23. novembra Regulā (EK) Nr. 2531/98 un ECB 1998. gada 1. decembra regulā par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/1998/15) (grozīta). Šis nodaļas saturs ir domāts tikai informācijas nolūkiem.

Iestādes automātiski tiek atbrīvotas no rezervju prasībām rezervju uzturēšanas perioda sākumā, kura laikā ir atsaukta to atļauja vai kura laikā iesaistītās dalībvalsts tiesu iestāde vai cita kompetentā iestāde pieņem lēmumu par iestādes likvidācijas procesa uzsākšanu. Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu un ECB Regulu par obligātajām rezervēm ECB nediskriminējošā veidā var atbrīvot arī citu iestāžu grupas no to saistībām eurosistēmas obligāto rezervju sistēmā, ja eurosistēmas obligāto rezervju sistēmas mērķi netiks sasniegti, piemērojot šīs saistības konkrētajām iestādēm. Lēmumā par katru no šādiem atbrīvojumiem ECB ņem vērā vienu vai vairākus šādus kritērijus:

- iestāde veic īpašas mērķfunkcijas,
- iestāde neveic aktīvas bankas darbības funkcijas, konkurējot ar citām kredītiestādēm,
- visi iestādes noguldījumi ir iezīmēti mērķiem, kas ir saistīti ar reģionālo un/vai starptautisko palīdzību attīstības jomā.

ECB izveido un uztur to iestāžu sarakstu, uz kurām attiecas eurosistēmas obligāto rezervju sistēma. Tāpat ECB publisko to iestāžu sarakstu, kas ir atbrīvotas no saistībām eurosistēmas obligāto rezervju sistēmā citu iemeslu dēļ, kas nav reorganizācijas pasākumi ⁽⁶⁸⁾. Darījumu partneri var balstīties uz šiem sarakstiem, lemjot, vai to saistības ir parāds iestādei, uz kuru attiecas rezervju prasības. Saraksti, kas ir publiski pieejami katra kalendārā mēneša pēdējā eurosistēmas darba dienā, ir piemēroti rezervju bāzes aprēķināšanai sekojošam izpildes periodam.

7.3. Obligāto rezervju noteikšana

a) Rezervju bāze un rezervju rādītāji

Iestādes rezervju bāzi nosaka saistībā ar elementiem tās bilancē. Par bilances datiem valstu centrālajām bankām tiek ziņots saskaņā ar vispārējo ECB naudas un banku darbības statistikas sistēmu (skatīt 7.5. iedaļu) ⁽⁶⁹⁾. Iestādēm, uz kurām attiecas prasība sniegt pilnīgas ziņas, bilances datus, kas attiecas uz konkrētā kalendārā mēneša beigām, izmanto, lai noteiktu rezervju bāzi izpildes periodam, kas sākas nākamajā kalendārā mēnesī.

ECB naudas un banku darbības statistikas ziņošanas sistēmā ir ietverta iespēja daļēji atbrīvot nelielas iestādes no ziņošanas pienākuma. Iestādēm, uz kurām attiecas šis noteikums, ik ceturksni (ceturksņa beigās) jāziņo par ierobežotu bilances datu kopumu, un ziņošanas termiņš noteikts vēlāk, salīdzinot ar to, kas noteikts lielākām iestādēm. Šīm iestādēm bilances datus, kas paziņoti par konkrēto ceturksni, izmanto, lai ar aizkavēšanos par vienu mēnesi noteiktu rezervju bāzi trīs sekojošiem vienu mēnesi ilgiem izpildes periodiem.

Saskaņā ar Padomes Regulu par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu ECB ir tiesīga iekļaut iestāžu rezervju bāzē saistības, kas rodas no līdzekļu pieņemšanas, kopā ar saistībām, kas rodas no ārpusbilances posteņiem. Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmā rezervju bāzē faktiski ir iekļautas tikai saistību kategorijas “noguldījumi”, “emitētās parādzīmes” un “naudas tirgus vērtspapīri” (skatīt 11. aili) ⁽⁷⁰⁾.

Rezervju bāzē neiekļauj saistības pret citām iestādēm, kas ir iekļautas to iestāžu sarakstā, uz kurām attiecas eurosistēmas obligāto rezervju sistēma, un saistības pret ECB un valstu centrālajām bankām. Šajā sakarā saistību kategorijās “emitētās parādzīmes” un “naudas tirgus vērtspapīri”, lai atskaitītu tās no rezervju bāzes, emitentam jāpierāda faktiskais šo instrumentu apjoms, kas ir citu iestāžu pārziņā, uz kurām attiecas eurosistēmas obligāto rezervju sistēma. Ja tādus pierādījumus iesniegt nav iespējams, emitenti var piemērot fiksēta procenta standarta atvilkumu ⁽⁷¹⁾ katram bilances postenim.

⁽⁶⁸⁾ Sarakstus publicē ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int).

⁽⁶⁹⁾ Ziņošanas sistēma ECB naudas un banku darbības statistikai ir izklāstīta 4. pielikumā.

⁽⁷⁰⁾ Jāatzīmē, ka ziņošanas sistēmā ECB naudas un bankas darbības statistikai saistības kategorija “naudas tirgus vērtspapīri” ir apvienota ar saistības kategoriju “emitētie parāda vērtspapīri” saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Regulu (2001. gada 22. novembris) par monetāro finanšu iestāžu nozares konsolidēto bilanci (ECB/2001/13). Pirmais ziņojums, kas jāpilda saskaņā ar jauno regulu, jāveic ar 2003. gada janvāra mēneša datiem (skatīt 4. pielikumu). Šādam nolūkam ziņojošām iestādēm jāiedala saistības kategorija “naudas tirgus vērtspapīri” saskaņā ar sākotnējiem termiņa pārtraukšanas datumem, kas nepieciešami parāda vērtspapīriem, un jāuzrāda to saistību kategorijā “emitētie parāda vērtspapīri”. Tādēļ šajā publikācijā norādītās atsaucēs uz rezervju bāzi, kas apvieno saistību kategorijas “noguldījumi”, “emitētie parāda vērtspapīri” un “naudas tirgus vērtspapīri”, no 2003. gada janvāra mēneša datiem attiecas vienīgi uz saistību kategorijām “noguldījumi” un “emitētie parāda vērtspapīri”.

⁽⁷¹⁾ Skatīt ECB 1998. gada 1. decembra Regulu (ECB/1998/15) par obligāto rezervju piemērošanu. Papildinformācija par standarta ieturējuma rādītāju ir ECB tīmekļa vietnē (www.ecb.int); skatīt arī eurosistēmas tīmekļa vietnes (5. pielikums).

Rezervju rādītājus nosaka ECB, ievērojot maksimālo pieļaujamo daudzumu, kas ir noteikts Padomes Regulā (EK) par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu. ECB piemēro vienotu ne-nulles rādītāju lielākai daļai rezervju bāzē iekļauto pozīciju. Rezervju rādītājs ir norādīts ECB regulā par obligātajām rezervēm. ECB nosaka nulles rezervju rādītāju šādām saistību kategorijām: “noguldījumi ar saskaņotu termiņu virs 2 gadiem”, “pieprasījuma noguldījumi, kam paziņojuma termiņš par izņemšanu pārsniedz divus gadus”, “atpiršanas līgumi” un “parāda vērtspapīri ar saskaņotu termiņu virs 2 gadiem” (skatīt 11. aili). ECB var mainīt rezervju rādītājus jebkurā laikā. Par izmaiņām rezervju rādītājos ECB paziņo pirms pirmā izpildes perioda sākuma, kurā stājas spēkā izmaiņas.

11. AILE

Rezervju bāze un rezervju rādītāji

A. Saistības, kas iekļautas rezervju bāzē un kurām piemēro pozitīvus rezervju rādītājus

Noguldījumi

- noguldījumi uz diennakti
- noguldījumi ar saskaņotu termiņu līdz diviem gadiem ieskaitot
- pieprasījuma noguldījumi, kam paziņojuma termiņš par izņemšanu ir 2 gadi un mazāks

Emitēti parāda vērtspapīri

- parāda vērtspapīri ar saskaņotu termiņu līdz diviem gadiem ieskaitot

Naudas tirgus vērtspapīri

- naudas tirgus vērtspapīri

B. Saistības, kas iekļautas rezervju bāzē un kurām piemēro nulles rezervju rādītājus

Noguldījumi

- noguldījumi ar saskaņotu termiņu virs diviem gadiem
- pieprasījuma noguldījumi, kam paziņojuma termiņš par izņemšanu pārsniedz divus gadus
- atpiršanas līgumi

Emitēti parāda vērtspapīri

- parāda vērtspapīri ar saskaņotu termiņu virs diviem gadiem

C. Saistības, kas izslēgtas no rezervju bāzes

- saistības pret citām iestādēm, uz kurām attiecas eurosistēmas obligāto rezervju sistēma
- saistības pret ECB un valstu centrālajām bankām

b) Rezervju prasību aprēķināšana

Katras atsevišķas iestādes rezervju prasību aprēķina, atbilstīgo saistību apjomam piemērojot rezervju rādītājus atbilstīgajām saistību kategorijām.

Katra iestāde rezervēm, kas izveidojamas katrā dalībvalstī, kurā tai ir uzņēmums, piemēro vienotas likmes samazinājumu. Vienreizējā samazinājuma apjomu nosaka ECB Regula par obligātajām rezervēm. Šāds piešķirums nedrīkst ierobežot to iestāžu juridiskās saistības, uz kurām attiecas eurosistēmas obligāto rezervju sistēma ⁽⁷²⁾.

Rezervju prasības katram izpildes periodam noapaļo līdz tuvākajam euro.

⁽⁷²⁾ Iestādēm, kurām saskaņā ar ECB naudas un banku darbības statistikas vākšanas sistēmas noteikumiem (skatīt 4. pielikumu) ir atļauts sniegt statistikas datus konsolidēti kā grupai, visai grupai piešķir tikai vienu šādu atlaidi, ja vien iestādes nesniedz pietiekoši detalizētus datus par rezervju bāzi un rezervju krājumiem, lai eurosistēma varētu pārbaudīt to precizitāti un kvalitāti un noteikt attiecīgās rezervju prasības katrai grupā iekļautajai iestādei atsevišķi.

7.4. **Rezervju krājumu uzturēšana**

a) Izpildes periods

Izpildes periods ir viens mēnesis, sākot katra mēneša 24. kalendārā dienā un beidzot nākamā mēneša 23. kalendārā dienā.

b) Rezervju krājumi

Katrai iestādei jāuztur tās obligātās rezerves vienā vai vairākos rezervju kontos tās dalībvalsts centrālajā bankā, kurā tā ir reģistrēta. Iestādēs, kurām ir vairāk nekā viens uzņēmums dalībvalstī, par kopējo obligāto rezervju prasību izpildi visos vietējos iestādes uzņēmumos atbild galvenais birojs⁽⁷³⁾. Iestādei, kurai ir uzņēmumi vairāk nekā vienā dalībvalstī, jāuztur obligātās rezerves katrā tās dalībvalsts centrālajā bankā, kurā tai ir uzņēmums, saistībā ar tās rezervju bāzi attiecīgajā dalībvalstī.

Iestādes norēķinu kontus valstu centrālajās bankās var izmantot kā rezervju kontus. Rezervju krājumus, kas atrodas norēķinu kontos, var izmantot dienas norēķiniem. Iestādes ikdienas rezervju krājumus aprēķina, pamatojoties uz tās rezervju konta bilanci dienas beigās.

Iestāde var vērsties pie tās dalībvalsts centrālās bankas, kurā tā pastāvīgi atrodas, lai saņemtu atļauju uzturēt tās obligātās rezerves netieši ar starpnieka palīdzību. Iespēju uzturēt obligātās rezerves ar starpnieka palīdzību parasti sniedz tikai tām iestādēm, kas ir veidotas tā, ka daļu no tās pārvaldes (piemēram, finanšu instrumentu pārvaldi) parasti veic starpnieks (piemēram, krājbanku un kooperatīvo banku tīkli var centralizēt to rezervju krājumus). Uz obligāto rezervju uzturēšanu ar starpnieka palīdzību attiecas ECB Regulā par obligātajām rezervēm minētie noteikumi.

c) Rezervju krājumu kompensēšana

Nepieciešamos rezervju krājumus kompensē pēc vidējās ECB likmes izpildes periodā (nosaka saskaņā ar kalendāro dienu skaitu) galvenajām refinansēšanas operācijām, ko aprēķina, izmantojot 12. ailē minēto formulu. Rezervju krājumus, kas pārsniedz nepieciešamās rezerves, nekompensē. Atlīdzību izmaksā otrajā VCB darba dienā pēc tā izpildes perioda beigām, kurā atlīdzība tika nopelnīta.

12. AILE

Obligāto rezervju krājumu atlīdzības aprēķināšana

Obligāto rezervju uzturēšanu atlīdzina saskaņā ar šādu formulu:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

kur

R_t = atlīdzība, ko izmaksā par obligātajām rezervēm izpildes periodā t

H_t = vidējie obligāto rezervju dienas uzkrājumi izpildes periodā t

n_t = kalendāro dienu skaits izpildes periodā t

r_t = atlīdzības lielums, ko izmaksā par obligāto rezervju turēšanu izpildes periodā t . Atlīdzības lieluma standarta noapaļošana, ja aiz komata ir divas zīmes

i = izpildes perioda t kārtējā kalendārā diena

MR_i = galējā procentu likme pēdējām refinansēšanas operācijām, kas veiktas pirms vai kalendārājā dienā i . Ja vienā dienā ir veikta vairāk kā viena refinansēšanas operācija, paralēli izmanto veikto operāciju galējo procentu likmju vienkāršu vidējo rādītāju.

⁽⁷³⁾ Ja iestādei nav galvenā biroja dalībvalstī, kurā tā ir reģistrēta, tai ir jānoskaidro galvenā filiāle, kas būs atbildīga par to, lai tiktu izveidotas kopējās obligātās rezerves, kas paredzētas attiecīgās iestādes uzņēmumiem konkrētajā dalībvalstī.

7.5. Pārskata sniegšana par rezervju bāzi un tās pārbaude

Rezervju bāzes elementus, kas ņemti vērā obligāto rezervju piemērošanai, aprēķina īpašas iestādes, uz kurām attiecas obligāto rezervju prasība, un paziņo par tiem valstu centrālajām bankām saskaņā ar vispārējo ECB naudas un banku darbības statistikas sistēmu (skatīt 4. pielikumu). ECB Regulas ECB/1998/15 5. pantā ir noteiktas procedūras rezervju bāzes un rezervju prasības apstiprināšanai un, ārkārtas gadījumos, pārskatīšanai.

Iestādēm, kuras var darboties kā starpnieces citu iestāžu rezervju krājumu netiešai izveidei, ECB Regulā par obligātajām rezervēm ir noteiktas īpašas pārskata sniegšanas prasības. Rezervju uzturēšana ar starpnieka palīdzību nemaina statistikas pārskata sniegšanas prasības iestādēm, kas uztur rezerves ar starpnieka palīdzību.

ECB un valstu centrālajām bankām ir tiesības saskaņā ar nosacījumiem, kas definēti Padomes Regulā (EK) par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu, pārliecināties par savākto datu kvalitāti un precizitāti.

7.6. Obligāto rezervju saistību nepildīšana

Obligāto rezervju saistības nav izpildītas, ja kalendārās dienas beigās iestādes vidējā bilance tās rezerves kontā(-os) attiecībā uz izpildes periodu ir mazāka par tās rezervju prasību attiecīgajam izpildes periodam.

Ja iestāde nepilda visas rezervju prasības vai to daļu, saskaņā ar Padomes Regulu (EK) par Eiropas Centrālās bankas obligāto rezervju piemērošanu ECB var piemērot vienu no šādām sankcijām:

- soda maksājumu, kas līdz pat 5 % pārsniedz rezerves kredītēšanas mehānisma likmi, ko piemēro tai nepieciešamo rezervju daļai, ko attiecīgā iestāde nav nodrošinājusi, vai
- soda maksājumu, kas ir līdz pat divām reizēm lielāks par rezerves kredītēšanas mehānisma likmi, ko piemēro tai nepieciešamo rezervju daļai, ko attiecīgā iestāde nav nodrošinājusi, vai
- prasību atbilstīgajai iestādei veikt neatlīdzinātu noguldījumu ECB vai valsts centrālajās bankās, kas līdz pat trim reizēm pārsniedz obligāto rezervju summu, kuru atbilstīgā iestāde nav nodrošinājusi. Noguldījuma termiņš nedrīkst būt ilgāks par periodu, kurā iestāde neizpildīja prasību izveidot rezerves.

Ja iestāde nepilda citas saistības, kas ir paredzētas ECB regulās un lēmumos saistībā ar eurosistēmas obligāto rezervju sistēmu (piemēram, laicīgi nepārraida svarīgus datus vai arī tie ir nepilnīgi), ECB ir tiesības piemērot sankcijas saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2532/98 (1998. gada 23. novembris) par Eiropas Centrālās bankas pilnvarām piemērot sankcijas un ECB Regulu (1999. gada 23. septembris) par Eiropas Centrālās bankas pilnvarām piemērot sankcijas (ECB/1999/4). ECB valde var norādīt un paziņot atklātībai kritērijus, saskaņā ar kuriem tā piemēros sankcijas, kas noteiktas 7. panta 1. punktā Padomes Regulā (EK) Nr. 2531/98 (1998. gada 23. novembris) par obligāto rezervju piemērošanu, ko veic Eiropas Centrālā banka ⁽⁷⁴⁾.

Turklāt obligāto rezervju prasību nopietnu pārkāpumu gadījumā eurosistēma var pārtraukt darījumu partneru dalību atklātā tirgus operācijās.

⁽⁷⁴⁾ Šie kritēriji ir publicēti 2000. gada 11. februāra paziņojumā "Eiropas Centrālās bankas paziņojums par sankciju piemērošanu obligāto rezervju uzturēšanas saistību nepildīšanas gadījumā" Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī.

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS

Monetārās politikas operāciju un procedūru piemēri*Piemēru saraksts*

1. piemērs. Likviditāti nodrošinošs reverss darījums ar nemainīgas likmes izsoles palīdzību
2. piemērs. Likviditāti nodrošinošs reverss darījums ar mainīgas likmes izsoles palīdzību
3. piemērs. ECB parāda vērtspapīru emitēšana ar mainīgas likmes izsoles palīdzību
4. piemērs. Likviditāti absorbējošs ārvalsts valūtas mijmaiņas darījums ar mainīgas likmes izsoles palīdzību
5. piemērs. Likviditāti nodrošinošs ārvalsts valūtas mijmaiņas darījums ar mainīgas likmes izsoles palīdzību
6. piemērs. Riska kontroles pasākumi

1. PIEMĒRS

Likviditāti nodrošinošs reverss darījums ar nemainīgas likmes izsoles palīdzību

ECB izlemj par likviditātes nodrošināšanu tirgū ar reversa darījuma starpniecību, organizējot nemainīgas likmes izsoles procedūru.

Trīs darījumu partneri iesniedz šādus cenu piedāvājumus:

Darījumu partneris	Cenas piedāvājums (miljonos EUR)
1. banka	30
2. banka	40
3. banka	70
Kopā	140

ECB izlemj piešķirt kopumā 105 miljonus euro.

Piešķiruma procents ir:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75 \%$$

Piešķirums darījumu partnerim ir:

Darījumu partneris	Piedāvājums (miljonos EUR)	Piešķirums (miljonos EUR)
1. banka	30	22,5
2. banka	40	30,0
3. banka	70	52,5
Kopā	140	105,0

2. PIEMĒRS

Likviditāti nodrošinošs reverss darījums ar mainīgas likmes izsoles palīdzību

ECB nolemj nodrošināt tirgus likviditāti ar reversa darījuma starpniecību, organizējot mainīgas procentu likmes izsoles procedūru.

Trīs darījumu partneri iesniedz šādus piedāvājumus:

Procentu likme (%)	Summa (miljonos EUR)				
	1. banka	2. banka	3. banka	Kopējie cenu piedāvājumi	Uzkrātie cenu piedāvājumi
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Kopā	30	45	70	145	

ECB izlemj piešķirt 94 miljonus euro, nosakot rezerves procentu likmi 3,05 %.

Visi piedāvājumi, kas pārsniedz 3,05 % (uzkrātajam daudzumam 80 miljoni euro), tiek pilnībā apmierināti. Piešķiruma procents pēc likmes 3,05 % ir šāds:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40 \%$$

Piešķirums 1. bankai pēc robežas procentu likmes ir:

$$0,4 \times 10 = 4$$

Kopējais piešķirums 1. bankai ir:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Piešķiruma rezultātus var apkopot šādi:

Darījumu partneri	Summa (miljonos EUR)			
	1. banka	2. banka	3. banka	Kopā
Kopējie piedāvājumi	30,0	45,0	70,0	145
Kopējais piešķirums	14,0	34,0	46,0	94

Ja piešķiruma procedūra paredz vienas likmes (holandiešu) izsoli, darījumu partneriem piešķirtajai summai piemērotā procentu likme ir 3,05 %.

Ja piešķiruma procedūra paredz daudzkārtējas likmes (amerikāņu) izsoli, darījumu partneriem piešķirtajām summām atsevišķa procentu likme netiek piemērota; piemēram, 1. banka saņem 5 miljonus euro pēc 3,07 % likmes, 5 miljonus euro pēc 3,06 % likmes un 4 miljonus euro pēc 3,05 % likmes.

3. PIEMĒRS

ECB parāda vērtspapīru emitēšana ar mainīgas likmes izsoles palīdzību

ECB nolemj absorbēt likviditāti tirgū ar parāda vērtspapīru emitēšanas palīdzību, ko veic, izmantojot mainīgas likmes izsoles procedūru.

Trīs darījumu partneri iesniedz šādus piedāvājumus:

Procentu likme (%)	Summa (miljonos EUR)				Uzkrātie piedāvājumi
	1. banka	2. banka	3. banka	Kopā	
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Kopā	55	70	55	180	

ECB nolemj piešķirt 124,5 miljonus euro lielu nominālo summu, tas nozīmē, rezerves procentu likme ir 3,05 %.

Visi cenas piedāvājumi, kas nepārsniedz 3,05 % (uzkrātajam daudzumam 65 miljonu euro apmērā) tiek apmierināti pilnībā. 3,05 % likmei piešķiruma procents ir:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85\%$$

Šajā piemērā piešķirums 1. bankai pēc robežas procentu likmes ir:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Kopējais piešķirums 1. bankai ir:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Piešķiruma rezultātus var apkopot šādi:

Darījumu partneri	Summa (miljonos EUR)			
	1. banka	2. banka	3. banka	Kopā
Kopējie piedāvājumi	55,0	70,0	55,0	180,0
Kopējais piešķirums	42,0	49,0	33,5	124,5

4. PIEMĒRS

Likviditāti absorbējošs ārvalsts valūtas mijmaiņas darījums ar mainīgas likmes izsoles palīdzību

ECB izlemj absorbēt likviditāti tirgū, veicot ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu pēc EUR/USD likmes ar mainīgas likmes izsoles procedūras palīdzību. (Piezīme: Šajā piemērā euro tirgo ar uzcenojumu.)

Trīs darījumu partneri iesniedz šādus cenas piedāvājumus:

Pārgrāmatošanas likme (× 10 000)	Summa (miljonos EUR)				
	1. banka	2. banka	3. banka	Kopā	Uzkrātie cenas piedāvājumi
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Kopā	65	90	80	235	

ECB nolemj piešķirt 158 miljonus euro, kas nozīmē, ka robežas pārgrāmatošanas likme ir 6,63. Visi cenas piedāvājumi, kas pārsniedz 6,63 (65 miljoni euro lielam uzkrātajam daudzumam) pilnīgi apmierina. Likmei 6,63 piešķiruma procents ir:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93 \%$$

Piešķirums 1. bankai ar rezerves procentu likmi, piemēram, ir:

$$0,93 \times 25 = 23,25$$

Kopējais piešķirums 1. bankai ir:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25$$

Piešķiruma rezultātus var apkopot šādi:

Darījumu partneri	Summa (miljonos EUR)			
	1. banka	2. banka	3. banka	Kopā
Kopējie cenas piedāvājumi	65,0	90,0	80,0	235,0
Kopējais piešķirums	48,25	52,55	57,20	158,0

ECB nosaka EUR/USD maiņas likmi 1,1300 punkti šai operācijai.

Ja piešķiruma procedūra paredz vienas likmes (holandiešu) izsoli, operācijas sākumā eurosistēma iepērk EUR 158 000 000 un pārdod USD 178 540 000. Pēc operācijas termiņa iestāšanās eurosistēma pārdod EUR 158 000 000 un pērk USD 178 644 754 (nākotnes mijmaiņas likme ir $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Ja piešķiruma procedūra paredz vairāku likmju (amerikāņu) izsoli, eurosistēma maina EUR un USD daudzumus kā norādīts tabulā šē turpmāk:

Tūlītējais darījums			Nākotnes darījums		
Valūtas kurss	Pērk EUR	Pārdod USD	Valūtas kurss	Pārdod EUR	Pērk USD
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Kopā	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

5. PIEMĒRS

Likviditāti nodrošinošs ārvalstu valūtas mijmaiņas darījums ar mainīgas likmes izsoles palīdzību

ECB nolemj nodrošināt likviditāti tirgū, veicot ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu pēc EUR/USD likmes ar mainīgas procentu likmes izsoles procedūras palīdzību. (Piezīme: Šajā piemērā euro tirgo ar uzcenojumu.)

Trīs darījumu partneri iesniedz šādus piedāvājumus:

Pārgrāmatošanas likme (× 10 000)	Summa (miljonos EUR)				
	1. banka	2. banka	3. banka	Kopā	Uzkrātie piedāvājumi
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Kopā	60	85	75	220	

ECB nolemj piešķirt 197 miljonus euro, tas nozīmē, ka robežas pārgrāmatošanas likme ir 6,54. Visi piedāvājumi zem 6,54 (uzkrātajam daudzumam 195 miljonu euro apmērā) tiek apmierināti pilnībā. Virs 6,54 piešķiruma procents ir:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\%$$

Piešķirums 1. bankai pēc robežas pārgrāmatošanas likmes ir:

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

Kopējais piešķirums 1. bankai ir:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5$$

Piešķiruma rezultātus var apkopot šādi:

Darījumu partneri	Summa (miljonos EUR)			
	1. banka	2. banka	3. banka	Kopā
Kopējie cenas piedāvājumi	60,0	85,0	75,0	220
Kopējais piešķirums	55,5	75,5	66,0	197

ECB nosaka tūlītējo EUR/USD maiņas likmi 1,1300 šai operācijai.

Ja piešķiruma procedūra paredz vienas likmes (holandiešu) izsoli, operācijas sākumā eurosistēma pārdod EUR 197 000 000 un pērk USD 222 610 000. Pēc operācijas termiņa iestāšanās eurosistēma pērk EUR 197 000 000 un pārdod USD 222 738 838 (nākotnes maiņas likme ir $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Ja piešķiruma procedūra paredz vairāku likmju (amerikāņu) izsoli, eurosistēma maina euro un USD daudzumus kā norādīts tabulā turpmāk:

Tūlītējs darījums			Nākotnes darījums		
Valūtas kurss	Pārdod EUR	Pērk USD	Valūtas kurss	Pērk EUR	Pārdod USD
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Kopā	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

6. PIEMĒRS

Riska kontroles pasākumi

Šis piemērs ilustrē riska kontroles sistēmu, ko piemēro pakārtotajiem aktīviem, ko izmanto eurosistēmas likviditāti nodrošināšanās operācijās ⁽¹⁾. Piemērs balstās uz pieņēmumu, ka darījumu partneris piedalās šē turpmāk nosauktajās eurosistēmas monetārās politikas operācijās:

- refinansēšanas pamatoperācijā, kas sākas 2000. gada 28. jūnijā un beidzas 2000. gada 12. jūlijā un kurā darījumu partnerim piešķir 50 miljoni euro,
- ilgāka termiņa refinansēšanas operācijā, kas sākas 2000. gada 29. jūnijā un beidzas 2000. gada 28. septembrī un kurā darījumu partnerim piešķir 45 miljonus euro, un
- refinansēšanas pamatoperācijā, kas sākas 2000. gada 5. jūlijā un beidzas 2000. gada 19. jūlijā un kurā darījumu partnerim piešķir 10 miljonus euro.

Turpmāk 1. tabulā ir precizēti pakārtoto pirmā līmeņa aktīvu rādītāji, ko darījumu partneris izmanto šādu operāciju segšanai.

1. tabula. Darījumos izmantotie pakārtotie pirmā līmeņa aktīvi

Rādītāji					
Nosaukums	Termiņš	Kupona definējums	Kupona biežums	Atlikušais termiņš	Drošības rezerve
Obligācija A	26.8.2002.	Nemainīgs	6 mēneši	2 gadi	1,5 %
FRN B	15.11.2002.	Iepriekš fiksēts brīvi svārstīgs	12 mēneši	2 gadi	0,0 %
Obligācija C	5.5.2010.	Nulles kupons		10 gadi	5,0 %
Cenas (ieskaitot uzkrātos procentus)					
28.6.2000.	29.6.2000.	30.6.2000.	3.7.2000.	4.7.2000.	5.7.2000.
102,63 %	101,98 %	100,57 %	101,42 %	100,76 %	101,21 %
	98,35 %	97,95 %	98,15 %	98,75 %	99,02 %
					55,125 %

lezmēšanas sistēma

Pirmkārt, ir pieņemts, ka darījumus veic ar valsts centrālās bankas starpniecību, izmantojot sistēmu, kurā katra darījuma pakārtotie aktīvi ir iezīmēti. Iezīmēšanas sistēmās pakārtoto aktīvu novērtēšanu veic katru dienu. Tādējādi riska kontroles sistēmu var raksturot sekojoši (skatīt arī 2. tabulu).

1. Katram darījumam, kurā iesaistās darījumu partneris, piemēro sākotnējo drošības iemaksu 2 % apmērā, ja operācijas termiņš pārsniedz vienu darba dienu.
2. 2000. gada 28. jūnijā darījumu partneris iesaistās atpirkšanas līgumā ar valsts centrālo banku, kas iegādājas obligāciju A par 50 miljoniem euro. Obligācija A ir fiksēta kupona obligācija, kuras termiņš ir 2002. gada 26. augusts. Tādēļ tās atlikušais termiņš ir divi gadi, un nepieciešamais novērtējuma diskonts ir 1,5 %. Obligācijas A tirgus cena atsaucies tirgū tajā dienā ir 102,63 %, kurā iekļauti kupona uzkrātie procenti. Darījumu partnerim jānodrošina obligācijas A apjoms, kas pēc novērtējuma diskonta 1,5 % atskaitīšanas pārsniedz 51 miljonu euro (atbilstoši piešķirtajiem 50 miljoniem euro un sākotnējai drošības iemaksai 2 % apmērā). Tādējādi darījumu partneris piegādā obligāciju A par nominālvērtību 50,5 miljoni euro, kuras pielāgotā tirgus vērtība todien ir 51 050 728 euro.
3. 2000. gada 29. jūnijā darījumu partneris iesaistās atpirkšanas līgumā ar valsts centrālo banku, kas nopērk 21,5 miljonus EUR obligācijas A (tirgus cena 101,98 %, novērtējuma diskonts 1,5 %) un 25 miljonus EUR aktīva B (tirgus cena 98,35 %). Aktīvs B ir brīvi svārstīgas likmes (BSL) parādžīme ar ikgadējiem iepriekš noteiktiem kuponu maksājumiem, kam piemēro 0 % novērtējuma diskontu. Pielāgotā obligācijas A un aktīva B tirgus cena todien ir 46 184 315 euro, tādējādi pārsniedzot prasītos 45 900 000 miljonus euro (45 miljoni euro plus sākotnējā drošības iemaksa 2 % apmērā).

⁽¹⁾ Piemērs pamatojas uz pieņēmuma, ka, aprēķinot drošības iemaksu pieprasījumu nepieciešamību, tiek ņemti vērā nodrošinātās likviditātes uzkrātie procenti un tiek piemērots kontrolsliksnis 1 % nodrošinātās likviditātes.

2000. gada 30. jūnijā pakārtotos aktīvus atkārtoti novērtē: obligācijas A tirgus cena ir 100,57 %, un BSL aktīva B tirgus cena ir 97,95 %. 2000. gada 28. jūnijā uzsāktās refinansēšanas pamatoperācijas uzkrātie procenti ir 11 806 euro un 5 625 euro 2000. gada 29. jūnijā sāktajam ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām. Tādējādi obligācijas A pielāgotā tirgus vērtība pirmajā darījumā noslīd zem darījuma summas plus sākotnējā rezerve (nodrošinātā likviditāte plus uzkrātie procenti un sākotnējā drošības iemaksa) par apmēram 1 miljonu euro. Darījumu partneris piegādā 1 miljonu euro obligācijas A, ievērojot nominālvērtību, kas pēc 1,5 % novērtējuma samazinājuma atskaitīšanas no tirgus vērtības, kas balstās uz cenu 100,57 % apmērā, atjauno pietiekošu nodrošinājuma segumu ⁽¹⁾. Drošības iemaksu pieprasījumi otrajā darījumā nav nepieciešami, jo pielāgotā pakārtoto aktīvu tirgus vērtība, ko izmantoja šajā darījumā (EUR 45 785 712), lai arī mazliet zem darījuma summas plus sākotnējā rezerve (EUR 45 905 738), tomēr nenoslīdēja zem kontrollīmeņa (darījuma summa plus sākotnējā rezerve, atskaitot 1 %) EUR 45 455 681 ⁽²⁾.
4. 2000. gada 3. un 4. jūlijā pakārtotos aktīvus atkārtoti novērtē, taču drošības rezerves pieprasījumi darījumiem, kas sākās 2000. gada 28. un 29. jūnijā, no tā neizriet. 2000. gada 4. jūlijā uzkrātie procenti attiecīgi sasniedz 35 417 euro un 28 125 euro.
5. 2000. gada 5. jūlijā darījumu partneris iesaistās atpirkšanas līgumā ar valsts centrālo banku, kas nopērk 10 miljonus EUR obligācijas C. Obligācija C ir nulles kuponu obligācija ar tirgus vērtību todien 55,125 %. Darījumu partneris piegādā obligācijas C 19,5 miljonus euro nominālvērtības izteiksmē. Nulles kupona obligācijai atlikušais termiņš ir apmēram desmit gadi, un tādēļ tās novērtējuma diskonts ir 5 %.

Kopēja uzkrājuma sistēma

Otrkārt, pieņem, ka darījumus veic valsts centrālā banka, izmantojot kopēja uzkrājuma sistēmu. Aktīvu kopēja uzkrājuma sistēmā iekļautie aktīvi, ko izmanto darījumu partneris, nav iezīmēti konkrētiem darījumiem.

Šajā piemērā izmanto to pašu darījumu secību, kāda tika izmantota iepriekš minētajā piemērā, kas ilustrēja iezīmēšanas sistēmu. Būtiskākā atšķirība ir tā, ka atkārtotas novērtēšanas dienās visu kopējā uzkrājuma sistēmā esošo aktīvu pielāgotajai tirgus vērtībai jānosiedz visu to darījumu summu plus sākotnējā rezerve, kuros partneris ir iesaistījies ar valsts centrālo banku. Tā rezultātā 2000. gada 30. jūnijā izteiktais drošības iemaksu pieprasījums ir nedaudz augstāks (EUR 1 106 035) par to, ko pieprasīja iezīmēšanas sistēmā sakarā ar kontrolsliekšni, kas tika piemērots 2000. gada 29. jūnijā sāktajam darījumam. Darījumu partneris piegādā 1,15 miljonus EUR obligācijas A, ievērojot nominālvērtību, kas pēc 1,5 % vērtības samazinājuma atskaitīšanas no tirgus vērtības, kas pamatojas uz cenu 100,57 %, atjauno pietiekošu nodrošinājuma segumu. Vēl jo vairāk, 2000. gada 12. jūlijā, kad beidzas 2000. gada 28. jūnijā saktā galvenā refinansēšanas operācija, darījumu partneris var paturēt aktīvus savā ķīlas kontā un tādējādi automātiski izmantot priekšrocības, ko sniedz iespēja atkārtoti aizņemties, nepārsniedzot kontrolpunktus diennakts kredītiem (ar sākotnējo rezervi 1 % apmērā, ko piemēro šiem darījumiem). Riska kontrole kopēja uzkrājuma sistēmai ir izklāstīta 3. tabulā.

⁽¹⁾ Valstu centrālās bankas var pieprasīt veikt drošības iemaksas skaidrā naudā, nevis vērtspapīros.

⁽²⁾ Ja valsts centrālajai bankai jāsamaksā darījumu partnerim starpība saistībā ar otro darījumu, šādu starpību var kompensēt ar drošības maksājumu, ko darījumu partneris samaksājis valsts centrālajai bankai saistībā ar pirmo darījumu. Rezultātā būtu tikai viens drošības maksājuma norēķins.

2. tabula. Iezīmēšanas sistēma

Datums	Neveiktie darījumi	Sākuma datums	Noslēguma datums	Procentu likme	Summa	Uzkrātie procenti
28.6.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	0
29.6.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	5 903
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	
30.6.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	11 806
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	5 625
30.6.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	11 806
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	5 625
3.7.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	29 514
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	22 500
4.7.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	35 417
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	28 125
5.7.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	41 319
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	33 750
	Galvenā refinansēšana	5.7.2000.	19.7.2000.	4,25 %	10 000 000	0

Sākotnējā drošības iemaksa/rezerve	Rezerves summa	Zemākais kontrolsliednis	Augstākais kontrolsliednis	Pielāgotā tirgus vērtība	Drošības iemaksas pieprasījums	Datums
2 %	51 000 000	50 500 000	51 500 000	51 050 728	0	28.6.2000.
2 %	51 006 021	50 505 962	51 506 080	50 727 402	0	29.6.2000.
2 %	45 900 000	45 450 000	46 350 000	46 184 315	0	
2 %	51 012 042	50 511 924	51 512 160	50 026 032	- 986 009	30.6.2000.
2 %	45 905 738	45 455 681	46 355 794	45 785 712	0	
2 %	51 012 042	50 511 924	51 512 160	51 016 647	0	30.6.2000.
2 %	45 905 738	45 455 681	46 355 794	45 785 712	0	
2 %	51 030 104	50 529 809	51 530 399	51 447 831	0	3.7.2000.
2 %	45 922 950	45 472 725	46 373 175	46 015 721	0	
2 %	51 036 125	50 535 771	51 536 479	51 113 029	0	4.7.2000.
2 %	45 928 688	45 478 406	46 378 969	46 025 949	0	
2 %	51 042 146	50 541 733	51 542 559	51 341 303	0	5.7.2000.
2 %	45 934 425	45 484 088	46 384 763	46 188 748	0	
2 %	10 200 000	10 100 000	10 300 000	10 211 906	0	

3. tabula. Iezīmēšanas sistēma

Datums	Neveiktie darījumi	Sākuma datums	Noslēguma datums	Procentu likme	Summa	Uzkrātie procenti
28.6.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	0
29.6.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	5 903
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	
30.6.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	11 806
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	5 625
30.6.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	11 806
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	5 625
3.7.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	29 514
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	22 500
4.7.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	35 417
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	28 125
5.7.2000.	Galvenā refinansēšana	28.6.2000.	12.7.2000.	4,25 %	50 000 000	41 319
	Ilgāka termiņa refinansēšana	29.6.2000.	28.9.2000.	4,50 %	45 000 000	33 750
	Galvenā refinansēšana	5.7.2000.	19.7.2000.	4,25 %	10 000 000	0

Sākotnējā rezerve	Darījuma summa plus sākotnējā rezerve	Zemākais kontrolsliekšnis	Augstākais kontrolsliekšnis	Pielāgotā tirgus vērtība	Drošības iemaksu pieprasījums	Datums
2 %	51 000 000	50 500 000	51 500 000	51 050 728	0	28.6.2000.
2 %	96 906 021	95 955 962	97 856 080	96 911 716	0	29.6.2000.
2 %	96 917 779	95 967 605	97 867 953	95 811 744	- 1 106 035	30.6.2000.
2 %	96 917 779	95 967 605	97 867 953	96 802 358	0	30.6.2000.
2 %	96 953 054	96 002 534	97 903 574	97 613 399	0	3.7.2000.
2 %	96 964 813	96 014 177	97 915 448	97 287 850	0	4.7.2000.
2 %	107 176 571	106 125 820	108 227 322	107 891 494	0	5.7.2000.
2 %						
2 %						

2. PIELIKUMS

Glosārijs

Precīzais dienu skaits/360 — dienu skaitīšanas nosacījums, ko piemēro kredīta procentu aprēķināšanai, kas nozīmē, ka procentus aprēķina, ņemot vērā precīzu kalendāro dienu skaitu, attiecībā uz ko kredīts ir pagarināts, pamatojoties uz 360 dienu gadu. Šādu dienu skaitīšanas nosacījumu piemēro eurosistēmas monetārās politikas operācijās.

Amerikāņu izsole — skatīt “vairāku likmju izsole”.

Vidējie uzkrājumi — noteikums, kas ļauj darījumu partneriem izpildīt rezervju prasības, pamatojoties uz to vidējiem rezervju uzkrājumiem uzturēšanas periodā. Vidējie uzkrājumi veicina naudas tirgus procentu likmes stabilizēšanos, motivējot iestādes nogludināt sekas, ko rada īslaicīgas likviditātes svārstības. Eurosistēmas rezervju minimuma sistēma pieļauj vidējo uzkrājumu veidošanu.

Divpusēja procedūra — procedūra, kurā centrālā banka vienojas tieši ar vienu vai vairākiem darījumu partneriem, neizmantojot izsoles procedūras. Divpusējās procedūras ietver operācijas, ko veic ar biržu vai tirgus aģentu starpniecību.

Dematerializēta sistēma — grāmatvedības sistēma, kas ļauj tālāknodot prasības (piemēram, vērtspapirus un citus finanšu aktīvus), fiziski nepārvietojot drukātus dokumentus vai vērtspapirus. Skatīt arī dematerializēšanu.

Centrālais vērtspapīru depozitārijs (CVD) — mehānisms vērtspapīru un citu finanšu aktīvu uzglabāšanai un pārvaldīšanai, ar kura palīdzību var īstenot vērtspapīru darījumus, veicot uzskaites ierakstus vērtspapīru kontos. Fizisku vērtspapīru pārvietošanu depozitārijs var aizliegt, vai vērtspapīri var būt dematerializēti (piemēram, tikai elektronisku ierakstu formā).

Ciešas saiknes — Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu 1. panta 26. punkts nosaka, ka “ciešas saiknes” ir stāvoklis, kad divas vai vairāk fiziskas vai juridiskas personas saista: a) līdzdalība, kas ir tiešs vai pārvaldībā nodots īpašums, ko veido vismaz 20 % no uzņēmuma balsstiesībām vai kapitāla, vai b) “kontrolē”, kas ir saistība starp mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu, kā tā definēta Direktīvas 83/349/EEK 1. panta 1. un 2. punktā, vai līdzīga saistība starp fizisku vai juridisku personu un kādu uzņēmumu; meitasuzņēmumu meitasuzņēmumus uzskata par galvenā mātesuzņēmuma meitasuzņēmumiem. Uzskata, ka ciešas saiknes ir arī stāvoklis, kad divām vai vairāk fiziskām vai juridiskām personām ar vienu un to pašu personu ilgstoši ir kontroles saistība.

Nodrošinājumu kopēja uzkrājumu sistēma — centrālās bankas sistēma nodrošinājumu pārvaldīšanai, kurā darījumu partneri atver uzkrājuma kontu, lai noguldītu aktīvus un nodrošinātu to darījumus ar centrālo banku. Uzkrājumu sistēmā, atšķirībā no iezīmēšanas sistēmas, individuālajiem darījumiem pakārtotie aktīvi netiek iezīmēti.

Terminnoguldījumu pieņemšana — monetārās politikas instruments, ko eurosistēma var izmantot precizējošo operāciju vajadzībām, kurā eurosistēma piedāvā atlīdzību par darījumu partneru terminnoguldījumiem valstu centrālo banku kontos, lai absorbētu likviditāti no tirgus.

Korespondentbankas darbības — līgums, saskaņā ar kuru viena banka veic maksājumu un sniedz citus pakalpojumus citai kredītiestādei. Maksājumus ar korespondentu starpniecību bieži veic ar savstarpējo kontu palīdzību (tā saucamie *nostro* un *loro* konti), kuriem var pievienot pastāvīgās kredītlīnijas. Korespondentbanku pakalpojumi galvenokārt ir pārrobežu pakalpojumi. *Loro* konts ir termins, ko lieto korespondentbanka, lai apzīmētu ārvalsts kredītiestādes vārdā apkalpotu kontu. No ārvalsts kredītiestādes viedokļa tas ir *nostro* konts.

Centrālās korespondentbankas darbības modelis (CKBM) — modelis, ko radījusi ECBS, ar mērķi ļaut darījumu partneriem izmantot pakārtotos aktīvus abpus robežām. ACBDM valstu centrālās bankas savstarpēji darbojas kā glabātājas. Tas nozīmē, ka katrai valsts centrālajai bankai ir vērtspapīru konts, kas atvērts citu valsts centrālo banku (un ECB) vārdā.

Darījumu partneris — finanšu darījuma otra puse (piemēram, jebkurš darījums ar centrālo banku).

Kreditīestāde — šajā dokumentā termins attiecas uz iestādi, kas ietverta Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvas 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības uzsākšanu un izvēšanu 1. panta 1. punktā, grozīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. septembra Direktīvu 2000/28/EK. Tādējādi kredītiestāde ir: i) uzņēmums, kura uzņēmējdarbība ir noguldījumu vai citu atmaksājamu līdzekļu pieņemšana no plašas sabiedrības un kredītu piešķiršana uz sava rēķina, vai ii) uzņēmums vai jebkura juridiska persona, kas ir atšķirīga no i) punktā norādītajām, kas emitē maksāšanas līdzekļus elektroniskas naudas veidā. "Elektroniskā nauda" ir monetāra vērtība prasījuma veidā pret emitentu, kuru a) ievada elektroniskas ierīces atmiņā, b) emitē, saņemot naudas līdzekļus, kuru summas vērtība nav zemāka par emitēto monetāro vērtību, un c) kuru kā maksāšanas līdzekli pieņem uzņēmumi, kas nav emitenti.

Pārrobežu norēķins — norēķins, kas tiek veikts citā valstī, nevis valstī vai valstīs, kurās atrodas viena vai abas tirdzniecības puses.

Glabātājs — iestāde, kas apņemas uzglabāt un administrēt vērtspapīrus un citus finanšu aktīvus citu vārdā.

Aprēķinu nosacījums — nosacījums, kas nosaka dienu skaitu, kas ir iekļautas kredīta procentu aprēķināšanā. Savām monetārās politikas operācijām eurosistēma piemēro dienu skaitīšanas nosacījumu "precīzais dienu skaits/360".

Sistēma "piegāde pret maksājumu" (DVP) — vērtību apmaiņas sistēmas norēķinu mehānisms, kas nodrošina, ka kādu aktīvu (vērtspapīri vai citi finanšu līdzekļi) pārskaitījumu īsteno tikai tad, kad veikts cita(-u) aktīva(-u) galīgs pārskaitījums.

Dematerializēšana — tāda atteikšanās no fiziskiem vērtspapīriem un īpašumtiesības apliecinājošiem dokumentiem, kas norāda uz finanšu aktīvu turēšanu, ka finanšu aktīvi pastāv tikai kā uzskaites ieraksti.

Noguldījuma mehānisms — eurosistēmas pastāvīgais mehānisms, kuru darījumu partneri var izmantot, lai veiktu dienakts noguldījumus, ko atlīdzina pēc iepriekš noteiktas procentu likmes.

Depozitārijs — starpnieks, kura galvenais uzdevums ir iegrāmatot vērtspapīrus, materiālus un nemateriālus un uzturēt ierakstus par vērtspapīru īpašumtiesībām.

Pieprasījuma noguldījumi — līdzekļu kategorija, kuru veido noguldījumi, attiecībā uz kuriem turētājam jāņem vērā noteikts pieprasījuma termiņš pirms iespējams saņemt līdzekļus. Atsevišķos gadījumos ir iespējams saņemt konkrētu noteiktu summu noteiktā periodā vai ātrāk atsaukt summu, samaksājot sodu.

Noguldījumi ar saskaņotu termiņu — līdzekļu kategorija, kuru galvenokārt veido noguldījumi ar termiņu, kurus atkarībā no valstu prakses nevar izņemt pirms termiņa beigām vai var izņemt, samaksājot sodu. Šī kategorija aptver dažus netirgojamus parāda instrumentus, piemēram, netirgojamus (privātus) noguldījumu sertifikātus.

Holandiešu izsole — skatīt "vienas likmes izsole".

Iezīmēšanas sistēma — sistēma centrālo banku nodrošinājuma vadībai, kur likviditāte tiek nodrošināta pret aktīviem, kas ir iezīmēti katram atsevišķam darījumam.

ECB MM Eiropas Centrālās bankas maksājumu mehānisms (EPM) — maksājumu kārtība, kas organizēta ECB un savienota ar TARGET, lai uzlabotu: i) ECB apkalpoto kontu savstarpējos maksājumus un ii) maksājumus ar TARGET starpniecību ECB un valstu centrālo banku apkalpoto kontu vidū.

Centrāleiropas laiks — laiks ECB mītnesvietā.

EEZ (Eiropas Ekonomikas zonas) valstis — ES dalībvalstis un Islande, Lihtenšteina un Norvēģija.

Dienas beigas — darba dienas laiks (pēc TARGET sistēmas slēgšanas), kurā pabeidz to maksājumu apstrādi, kas veikti TARGET sistēmā.

Akciju cenas risks — zaudējuma risks, ko izraisa akciju cenu izmaiņas. Tās monetārās politikas operācijās eurosistēma ir pakļauta akciju cenu riskam tiktāl, ciktāl akcijas tiek uzskatītas par atbilstīgām otrā līmeņa aktīviem.

Eurozona — termins, kas apvieno tās ES dalībvalstis, kas saskaņā ar Līgumu ir ieviesušas euro kā to vienoto valūtu.

Eiropas Centrālo banku sistēma (ECBS) — attiecas uz Eiropas Centrālo banku (ECB) un ES dalībvalstu centrālajām bankām. Jāatzīmē, ka to dalībvalstu centrālās bankas, kas vēl nav pieņēmušas vienoto valūtu saskaņā ar Līgumu, patur savas tiesības monetārās politikas jomā saskaņā ar valsts tiesību aktiem un tādējādi nav iesaistītas eurosistēmas monetārās politikas veikšanā.

Eurosistēma — to veido Eiropas Centrālā banka (ECB) un eurozonas dalībvalstu centrālās bankas. Eurosistēmas lēmējinstances ir ECB padome un ECB valde.

Eurosistēmas darba diena — jebkura diena, kurā ECB un vismaz viena valsts centrālā banka ir atvērta, lai veiktu eurosistēmas monetārās politikas operācijas.

Galīgs pārskaitījums — neatceļams un beznosacījumu pārskaitījums, pateicoties kuram veikts minētā pārskaitījuma īstenojuma pienākums.

Precizējošā operācija — neregulāra atklātā tirgus operācija, ko veic eurosistēma, galvenokārt, lai novērstu neparedzētas likviditātes svārstības tirgū.

Nemainīgas procentu likmes instruments — finanšu instruments, kuram kupons nemainās visā instrumenta darbības laikā.

Nemainīgas procentu likmes izsole — izsoles kārtība, kurā centrālā banka nosaka procentu likmes iepriekš un iesaistītie darījumu partneri sola naudas daudzumu, ko tie vēlas pārskaitīt pēc nemainīgas procentu likmes.

Brīvi svārstīgas procentu likmes instruments — finanšu instruments, kuram kuponu laiku pa laikam nosaka atkārtoti attiecībā pret atsauces indeksu, lai atspoguļotu īstermiņa un ilgtermiņa tirgus procentu likmju izmaiņas. Brīvi svārstīgas procentu likmes instrumentiem ir vai nu iepriekš noteikts kupons, vai pēc tam noteikts kupons.

Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījums — vienlaicīgi tūlītēji un nestandardizēti nākotnes darījumi vienas valūtas apmaiņai pret otru. Eurosistēma veic atvērta tirgus monetārās politikas operācijas ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu veidā, kur valstu centrālās bankas (vai ECB) pērk (vai pārdod) euro pret ārvalsts valūtu un vienlaicīgi nākotnes darījumā pārdod (nopērk) to atpakaļ.

Bruto norēķinu sistēma — pārskaitījumu sistēma, kurā līdzekļu norēķini vai vērtspapīru pārskaitījumi tiek veikti atsevišķi.

Diskonts — skatīt "novērtējuma diskonts".

Sākotnējā rezerve — riska kontroles pasākums, ko piemēro reversos darījumos un kas nozīmē, ka darījumam nepieciešamais nodrošinājums ir vienāds ar darījumu partnerim pagarinātā kredīta un sākotnējās rezerves vērtības summu. Eurosistēma piemēro sākotnējās iemaksas, kas atšķiras atkarībā no risku ilguma, ko tā uzņemas attiecībā pret darījumu partneri saistībā ar konkrētu darījumu.

Savienojuma mehānisms — TARGET sistēmā savienojuma mehānisms nodrošina vienotas procedūras un infrastruktūru, kas pieļauj maksājumu uzdevumu pārsūtīšanu no vienas valsts RTGS sistēmas uz citu.

Starptautiskais vērtspapīru identificēšanas numurs (ISIN) — starptautisks identificēšanas kods, kas piešķirts finanšu tirgos emitētiem vērtspapīriem.

Diennakts kredīts — kredīts, kas ir pagarināts un atlīdzināts laika periodā, kas ir īsāks par vienu darba dienu. Centrālās bankas to var pagarināt, lai izlīdzinātu maksājumu norēķinu neatbilstību un tas var būt: i) nodrošināta pārtēriņa veidā vai ii) aizdevuma darījuma veidā pret ķīlu vai kā atpirkuma līgums.

Apgriezti brīvi svārstīga valūtas kursa instrumenti — strukturēta parāda vērtspapīrs, kur parāda turētājam maksātā procentu likme apgriezti mainās pret izmaiņām dažās atsauces procentu likmēs.

Emitents — tiesiska iestāde, kas ir norādīta uz vērtspapīra vai cita finanšu instrumenta.

Vērtspapīru norēķinu sistēmu savstarpējā saikne — saikne sastāv no visām procedūrām un pasākumiem starp divām vērtspapīru norēķinu sistēmām (VNS) vērtspapīru pārskaitīšanai starp divām iesaistītām VNS ar ierakstiem kontā.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācija — regulāra atklātā tirgus operācija, ko reversa darījuma veidā veic eurosistēma. Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas veic ar ikmēneša standarta izsoļu palīdzību, un operāciju termiņš ir trīs mēneši.

Vienreizējs samazinājums — nemainīgs apjoms, kādu iestāde atskaita, aprēķinot tās rezerves prasības eurosistēmas obligāto rezervju sistēmā.

Galvenā refinansēšanas operācija — regulāra atklātā tirgus operācija, ko eurosistēma veic reversa darījuma veidā. Galvenās refinansēšanas operācijas veic ar iknedēļas standarta izsoļu starpniecību, un parasti operāciju termiņš ir divas nedēļas.

Uzturēšanas periods — periods, kā laikā aprēķina atbilstību ar rezervju prasībām. Eurosistēmas obligāto rezervju uzturēšanas periods ir viens mēnesis, sākot katra mēneša 24. kalendāra dienā un beidzot nākamā mēneša 23. kalendāra dienā.

Starpības iemaksu pieprasījums — procedūra, kas ir saistīta ar papildus iemaksu pieprasījumu, kas nozīmē, ka pakārtoto aktīvu vērtībai, ko regulāri novērtē, noslīdot zem noteikta līmeņa, centrālās bankas var pieprasīt darījumu partneriem piegādāt papildus aktīvus (vai skaidru naudu). Līdzīgi, ja pakārtoto aktīvu vērtība, sekojot to atkārtotai novērtēšanai, pārsniedz darījumu partneru parāda apjoma un papildus iemaksu summu, centrālā banka atgriež aktīvu (vai skaidras naudas) atlikumu darījumu partnerim.

Robežas procentu likme — procentu likme, pēc kuras tiek izsmelts kopējais izsoles piešķirums.

Rezerves kreditēšanas mehānisms — eurosistēmas pastāvīgais mehānisms, kuru darījumu partneri var izmantot, lai saņemtu diennakts kredītu no valsts centrālās bankas, ko atlīdzina pēc iepriekš noteiktas procentu likmes.

Robežas pārgrāmatošanas likme — pārgrāmatošanas likme, pēc kuras tiek izsmelts kopējais izsoles piešķirums.

Novērtēšana pēc tirgus cenas — skatīt "papildus iemaksa".

Termiņš — diena, kurā beidzas monetārās politikas operācijas termiņš. Atpirkšanas līguma vai mijmaiņas darījuma gadījumā termiņš atbilst atpakaļpirkuma dienai.

Piedāvājuma limits — lielākais piedāvājums, ko pieņem no individuāla darījumu partnera izsoles operācijā. Eurosistēma var piemērot piedāvājuma limitus, lai izvairītos no neproporcionāli lieliem piedāvājumiem no individuāliem darījumu partneriem.

Piedāvājuma maksimālā procentu likme — tās procentu likmes augšējais limits, pēc kuras darījumu partneri var iesniegt piedāvājumus mainīgas procentu likmes izsolēs. Piedāvājumus ar procentu likmi, kas pārsniedz ECB paziņoto maksimālo piedāvājuma procentu likmi, neņem vērā.

Dalībvalsts — šajā dokumentā apzīmē ES dalībvalsti, kas ir pieņēmusi vienoto valūtu saskaņā ar Līgumu.

Minimālā piešķiruma apjoms — to cenas piedāvājumu ar rezerves procentu likmi, ko piešķirs izsoles operācijā, rādītāja zemākais limits, ko izsaka procentuāli. Savās izsoles operācijās eurosistēma var nolemt piemērot minimālo rādītāju.

Minimālā piešķiruma rādītājs — minimālā ar robežas procentu likmi iesniegto piedāvājumu procentuālā daļa, ko piešķir, īstenojot izsoli. Izsoles operācijās eurosistēma var nolemt piemērot minimālo rādītāju.

Minimālā cenas piedāvājuma procentu likme — zemākais limits procentu likmei, pēc kuras darījumu partneri var iesniegt piedāvājumus mainīgas procentu likmes izsolēs.

Monetārā finanšu iestāde (MFI) — finanšu iestādes, kas kopā veido eurozonas naudas radīšanas sektoru. Tostarp, tās ir centrālās bankas, rezidentu kredītiestādes, kā definēts Kopienas tiesību aktos, un visas pārējās rezidentu finanšu iestādes, kuras pieņem noguldījumus un/vai līdzvērtīgus noguldījumu substitūtus no iestādēm, kas nav MFI, un uz sava rēķina (vismaz saimnieciskajā nozīmē) piešķir kredītus un/vai veic ieguldījumus vērtspapīros.

Vairāku likmju izsole (amerikāņu izsole) — izsole, kurā piešķiruma procentu likme (vai cena/pārgrāmatošanas likme) ir vienāda ar to procentu likmi, ko piedāvā katrā atsevišķā piedāvājumā.

Valsts centrālā banka (VCB) — šajā dokumentā apzīmē tās ES dalībvalsts centrālo banku, kas ir pieņēmusi vienoto valūtu saskaņā ar Līgumu.

VCB darba diena — katra diena, kurā konkrētas dalībvalsts centrālā banka ir atvērta eurosistēmas monetārās politikas operāciju veikšanas vajadzībām. Dažās dalībvalstīs centrālās bankas filiāles var būt slēgtas VCB darba dienās vietējo vai reģionālo banku brīvdienu dēļ. Šādos gadījumos attiecīgā valsts centrālā banka ir atbildīga par darījumu partneru iepriekšēju informēšanu par kārtību, kādā tiek veikti tie darījumi, kuros ir iesaistītas minētās filiāles.

Atklātā tirgus operācijas — operācijas, ko finanšu tirgū veic pēc centrālās bankas iniciatīvas. Atkarībā no to mērķa, biežuma un kārtības eurosistēmas atklātā tirgus operācijas var iedalīt četrās kategorijās: galvenās refinansēšanas operācijas, ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas, precizējošās operācijas un strukturālās operācijas. Attiecībā uz izmantotajiem līdzekļiem reversie darījumi ir eurosistēmas galvenie atklātā tirgus instrumenti, un tos var izmantot visās četrās operāciju kategorijās. Turklāt parāda vērtspapīru emisija un tiešie darījumi ir pieejami strukturālām operācijām, savukārt tiešie darījumi, ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumi un termiņnoguldījumu pieņemšana ir pieejama precizējošo operāciju veikšanai.

Tiešs darījums — darījums, kurā centrālā banka pērk vai pārdod aktīvus tieši tirgū (tūlītējs vai nākotnes darījums).

Kopēja uzkrājuma sistēma — skatīt “nodrošinājumu kopēja uzkrājuma sistēma”.

Pēc tam fiksēts kupons — kupons brīvi svārstīgas procentu likmes instrumentiem, ko nosaka, pamatojoties uz vērtībām, kas noteiktā datumā (vai datumos) iegūtas pēc atsaucis rādītāja kupona uzkrājuma periodā.

Iepriekš fiksēts kupons — kupons brīvi svārstīgas procentu likmes instrumentiem, ko nosaka, pamatojoties uz vērtībām, kas noteiktā datumā (vai datumos) iegūtas pēc atsaucis rādītāja pirms kupona uzkrājuma perioda sākumā.

Pirkšanas datums — datums, kurā stājas spēkā pircēja iegūto aktīvu nodošana, ko īstenojis pārdevējs.

Pirkšanas cena — cena, par kuru pārdevējs ir pārdevis vai pārdos aktīvus par labu pircējam.

Ātrā izsole — izsoles procedūra, ko izmanto eurosistēma precizējošām operācijām, kad ir vēlams, lai likviditātes stāvoklis tirgū tiktu ātri ietekmēts. Ātrās izsoles veic vienas stundas laikā, un tajās piedalās ierobežots darījumu partneru skaits.

Atpirkšanas līgums — likviditāti nodrošinošs reverss darījums, kas pamatojas uz atpirkšanas līgumu.

Atpirkšanas līgums — vienošanās, saskaņā ar kuru aktīvs tiek pārdots, kamēr pārdevējs vienlaicīgi saņem tiesības un saistības nākotnē atpirkt to par īpašu cenu vai pēc pieprasījuma. Šāda vienošanās ir līdzīga nodrošinātam aizņēmumam, un atšķirība ir tā, ka pārdevējs nepatur vērtspapīru īpašuma tiesības. Savos reversajos darījumos eurosistēma izmanto atpirkšanas līgumus ar noteiktu termiņu.

Atpirkšanas datums — datums, kurā pircējam ir pienākums pārdot atpakaļ pārdevējam aktīvus saistībā ar atpirkšanas līguma darījumu.

Atpirkšanas cena — cena, par kuru pārdevējam ir jāpārdod atpakaļ pircējam aktīvus saistībā ar atpirkšanas līguma darījumu. Atpirkšanas cena ir vienāda ar summu, kas maksājama par atpirkšanu, kas atbilst procentiem, kas maksājami attiecībā uz darbības ilgumu atbilstīgi nodrošinātajai likviditātei.

Rezervju konts — konts valsts centrālajā bankā, kurā darījumu partneris uztur rezervju uzkrājumus. Darījumu partneru norēķinu kontus valstu centrālajās bankās var izmantot kā rezervju kontus.

Rezervju bāze — atbilstīgo bilances posteņu summa, kas veido kredītiestādes rezervju prasību aprēķināšanas bāzi.

Rezervju uzkrājumi — darījumu partneru uzkrājumi to rezervju kontos, kuru mērķis ir izpildīt rezervju prasības.

Rezervju rādītājs — centrālās bankas noteikts rādītājs katrai to atbilstīgo bilances posteņu kategorijai, kas ir iekļauta rezervju bāzē. Rādītājus izmanto, lai aprēķinātu rezervju prasības.

Rezervju prasība — prasība iestādēm centrālajās bankās uzturēt obligātās rezerves. Eurosistēmas obligāto rezervju sistēmā kredītiestāžu rezervju prasību aprēķina, reizinot rezervju rādītāju, kas noteikts katrai rezervju bāzes pozīcijai, ar šo pozīciju summu attiecīgās iestādes bilancē. Papildus, iestādēm ir atļauts atskaitīt no to rezervju prasības vienreizēju samazinājumu.

Reverss darījums — operācija, kurā valsts centrālā banka pērk vai pārdod aktīvus saskaņā ar atpirkšanas līgumu vai veic nodrošinātas kredītooperācijas.

RLBN (reālā laika bruto norēķinu sistēma) — norēķinu sistēma, kurā apstrāde un norēķināšanās notiek secīgi (bez ieskaita) reālajā laikā (nepārtraukti). Skatīt arī "TARGET sistēma".

Drošas glabāšanas konts — vērtspapīru konts, ko pārvalda centrālā banka, kurā kredītiestādes var noguldīt tos vērtspapīrus, ko uzskata par piemērotiem centrālās bankas operāciju nodrošināšanai.

Vērtspapīru norēķinu sistēma (VNS) — sistēma, kas atļauj vērtspapīru vai citu finanšu aktīvu uzkrāšanu un nodošanu bez samaksas (*FOP*) vai pret samaksu (piegāde pret samaksu).

Norēķinu konts — tieša valsts RLBN sistēmas dalībnieka konts centrālajā bankā maksājumu apstrādes vajadzībām.

Norēķinu iestāde — iestāde, kas pārskaitījumu sistēmās un norēķinos, kas pieprasa citu kārtību, pārvalda norēķinu procesu (piemēram, norēķinu pozīciju noteikšana, maksājumu apmaiņas kontrole utt.).

Norēķinu diena — diena, kad notiek darījums. Norēķins var notikt tirdzniecības dienā (norēķins tajā pašā dienā) vai var notikt vienu vai vairākas dienas pēc tirdzniecības (norēķinu dienu nosaka tirdzniecības dienai (T) pieskaitot norēķina kavēšanos).

Vienas likmes izsole (holandiešu izsole) — izsole, kurā procentu likme (vai cena/mijmaiņas punkts), ko piemēro visiem apmierinātajiem piedāvājumiem, ir vienāda ar robežas procentu likmi.

Maksātspējas risks — zaudējuma risks, kas rodas finanšu aktīva emitenta saistību nepildīšanas (bankrota) dēļ vai darījumu partnera maksātspējas dēļ.

Standarta izsole — izsoles procedūra, ko eurosistēma veic tās regulārās atvērta tirgus operācijās. Standarta izsoles veic 24 stundu laikā. Visi darījumu partneri, kas atbilst vispārējiem atbilstības kritērijiem, ir tiesīgi standarta izsolēs iesniegt piedāvājumus.

Standartizēts atvilkums — procentuāla daļa parāda vērtspapīriem, kuru saskaņotais termiņš ir līdz diviem gadiem, un naudas tirgus vērtspapīriem, ko emitenti var atskaitīt no rezervju bāzes, ja nevar sniegt pierādījumu, ka šo uzkrājumu tur cita iestāde, uz kuru attiecas eurosistēmas rezervju minimuma sistēma, ECB vai valsts centrālā banka.

Pastāvīgs mehānisms — centrālās bankas mehānisms, kas ir pieejams darījumu partneriem pēc pašu iniciatīvas. Eurosistēma piedāvā divus diennakts pastāvīgu mehānismus: rezerves kredītēšanas mehānismu un noguldījumu mehānismu.

Sākuma datums — datums, kurā tiek pabeigts pirmais monetārās politikas operācijas posms. Operācijās, kas balstās uz atpirkšanas līgumiem, un ārvalsts valūtas mijmaiņas darījumos sākuma datums atbilst pirkšanas datumam.

Sadalīta obligācija (atsevišķa procentu likmes un pamatsummas tirdzniecība) — nulles kuponu obligācija, kas ir izveidota, lai atsevišķi vienotos par tiesībām uz dažādām ar vērtspapīriem saistītām naudas plūsmām un tā paša instrumenta pamatsummu.

Strukturāla operācija — atklātā tirgus operācija, ko eurosistēma veic, lai pielāgotu strukturālu likviditātes stāvokli finanšu tirgū eurosistēmai.

Pāgrāmatošanas likme — starpība starp valūtas maiņas kursiem nākotnes darījumā un tūlītējā darījumā ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumos.

TARGET — reālā laika bruto norēķinu sistēma euro. Tā ir decentralizēta sistēma, ko veido 15 valstu RLBN sistēmas, ECB maksājumu mehānisms un savienojuma mehānisms.

Izsoles procedūra — procedūra, kurā centrālā banka nodrošina likviditāti tirgum vai absorbē likviditāti tirgū, pamatojoties uz darījumu partneru iesniegtiem savstarpēji konkurējošiem piedāvājumiem. Viskonkurētspējīgākos piedāvājumus apmierina prioritārā kārtā, kamēr izsmelts likviditātes daudzums, ko centrālā banka nodrošina vai absorbē.

Pirmā līmeņa aktīvs — apgrozāms aktīvs, kas atbilst noteiktiem eurozonā saskaņotiem atbilstības kritērijiem, ko nosaka ECB.

Otrā līmeņa aktīvs — apgrozāms vai neapgrozāms aktīvs, kura konkrētus atbilstības kritērijus nosaka valsts centrālās bankas un ECB tos apstiprina.

Tirdzniecības diena (T) — diena, kurā uzsāk tirdzniecību (piemēram, vienojas par finanšu darījumu starp diviem darījumu partneriem). Tirdzniecības diena var sakrist ar darījuma norēķinu dienu (norēķins tajā pašā dienā) vai būt noteiktu darba dienu skaitu pirms tās (norēķinu dienu nosaka T pieskaitot norēķina kavēšanos).

Līgums — Eiropas Kopienas dibināšanas līgums (vai EK Līgums). Tajā ir ietverts sākotnējais EEK dibināšanas līgums (Romas Līgumi) ar grozījumiem.

Kontrolsliksnis — iepriekš noteikts nodrošinātas likviditātes vērtības līmenis, kādā veic starpības iemaksu pieprasījumus.

Novērtēšanas diena — diena, kurā novērtē kredītooperācijām pakārtotos aktīvus.

Novērtējuma diskonts — riska kontroles pasākums, ko piemēro reversos darījumos izmantotiem pakārtotiem aktīviem, kas nozīmē to, ka centrālā banka aprēķina pakārtoto aktīvu vērtību kā aktīva tirgus vērtību pēc noteikta procenta (novērtējuma diskonta) atskaitīšanas. Eurosistēma piemēro novērtējuma diskontu, kas atspoguļo konkrētu aktīvu iezīmes, piemēram, atlikušo termiņu.

Mainīgas procentu likmes izsole — izsoles procedūra, kurā darījumu partneri piedāvā naudas summu, attiecībā uz ko tie vēlas slēgt darījumu ar centrālo banku, un procentu likmi, pēc kuras tie vēlas iesaistīties darījumā.

Papildus iemaksa (novērtējums pēc tirgus cenas) — eurosistēma pieprasa, lai laika gaitā tiktu uzturēta noteikta rezerve tiem pakārtotiem darījumiem, ko izmanto tās likviditāti nodrošinošos reversos darījumos. Tas nozīmē, ka pakārtoto aktīvu vērtībai, ko regulāri nosaka, noslīdot zem noteiktā līmeņa, darījumu partneriem jāpiegādā papildus aktīvi (vai skaidra nauda). Līdzīgi, ja pakārtoto aktīvu vērtība, sekojot to atkārtotai novērtēšanai, pārsniedz darījumu partneru parāda apjoma un papildus iemaksas vērtību summu, centrālā banka atgriež aktīvu (vai skaidras naudas) atlikumu darījumu partnerim.

Apjoma izsole — skatīt "nemainīgas procentu likmes izsole".

Nulles kupona obligācija — vērtspapīrs, attiecībā uz ko paredzēts tikai viens ienākumu maksājums visā tā pastāvēšanas laikā. Šī dokumenta vajadzībām nulles kuponu obligācijas ietver vērtspapīrus, kas ir emitēti diskontā, un vērtspapīrus, kam termiņā paredzēts viens kupons. Sadalīta obligācija ir īpašs nulles kuponu obligāciju paveids.

3. PIELIKUMS

Darījumu partneru atlase ārvalstu valūtas intervences operācijām un ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumiem monetārās politikas mērķiem

Darījumu partneru atlase ārvalstu valūtas intervences operāciju un ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumu vajadzībām notiek saskaņā ar vienotu pieeju neatkarīgi no izvēlēta darbības veida eurosistēmas ārējo operāciju īstenošanai. Šāda politika nerada būtisku atkāpi no pastāvošajiem tirgus standartiem, jo tā izriet no valstu centrālo banku labākās prakses saskaņošanas. Darījumu partneru atlase eurosistēmas ārvalstu valūtas intervences darījumiem pirmām kārtām pamatojas uz diviem kritēriju kopumiem.

Pirmā kritēriju kopuma pamatā ir piesardzības princips. Pirmais piesardzības kritērijs ir kredītpēja, ko novērtēs, kombinējot dažādas metodes (piemēram, izmantojot kredītu vērtējumus, kas ir pieejami no komercaģentiem, un iekšējo kapitāla analīzi, un citus uzņēmējdarbības rādītājus); otrais kritērijs ir tas, ka eurosistēma pieprasīs potenciālajiem ārvalstu valūtas intervences darījumu partneriem, lai tos pārrauga atzīta uzraudzības iestāde; un trešais kritērijs ir tāds, ka visiem eurosistēmas ārvalstu valūtas intervences operāciju darījumu partneriem jāievēro augsti ētikas standarti un jābūt ar labu reputāciju.

Ja izpildīts piesardzības prasību minimums, tiks piemērots otrs kritēriju kopums, kas balstās uz efektivitātes apsvērumiem. Pirmais efektivitātes kritērijs attiecas uz konkurētspējīgu cenu veidošanu un darījumu partnera spēju apstrādāt lielus apjomus pat tad, kad tirgus darbība tiek traucēta. Arī darījumu partneru sniegtās informācijas kvalitāte un apjoms ir efektivitātes kritēriji.

Potenciālo darījumu partneru grupa ārvalsts valūtas intervences operācijām būs pietiekoši liela un daudzveidīga, lai nodrošinātu nepieciešamo elastību intervences operāciju ieviešanā. Tā ļaus eurosistēmai izvēlēties starp dažādiem intervences kanāliem. Lai spētu efektīvi iejaukties dažādās ģeogrāfiskās atrašanās vietās un laika zonās, eurosistēma varēs izmantot darījumu partnerus jebkurā starptautiskā finanšu centrā. Tomēr praksē ir iespējams, ka nozīmīga daļa darījumu partneru atradīsies eurozonā. Ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumiem, ko veic monetārās politikas vajadzībām, izmantos tikai tos darījumu partnerus, kas atrodas eurozonā.

Valstu centrālās bankas var piemērot sistēmas, kuru pamatā ir limiti, lai kontrolētu kredītriskus attiecībā uz atsevišķiem darījumu partneriem ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumos, ko veic monetārās politikas vajadzībām.

4. PIELIKUMS

Ziņošanas sistēma Eiropas Centrālās bankas naudas un banku darbības statistikai ⁽¹⁾1. *Ievads*

1998. gada 23. novembra Padomes Regula (EK) Nr. 2533/98, ar ko nosaka ECB statistikas informācijas vākšanu, definē fiziskās un juridiskās personas, uz kurām attiecas ziņošanas prasība (tā sauktā "atsauces ziņotāju grupa"), konfidencialitātes nosacījumus un attiecīgus ieviešanas noteikumus saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtu (ECBS statūti) 5. panta 4. punktu. Turklāt tā pilnvaro ECB izmantot tās tiesības regulēt,

- lai noteiktu faktisko ziņotāju grupu,
- lai noteiktu ECB statistikas ziņošanas prasības un izvirzītu tās attiecībā uz iesaistīto dalībvalstu faktiskajām ziņotāju grupām, un
- lai noteiktu nosacījumus, saskaņā ar kuriem ECB un valstu centrālās bankas (VCB) var īstenot tiesības pārbaudīt vai veikt obligāto statistikas informācijas vākšanu.

2. *Vispārīgi apsvērumi*

Eiropas Centrālās bankas Regulas (EK) Nr. 2819/98 (1998. gada 1. decembris) par monetāro finanšu iestāžu nozares konsolidēto bilanci (ECB/1998/16) mērķis ir atļaut ECB un, saskaņā ar Statūtu 5. panta 2. punktu, VCB iespēju robežās vākt statistikas materiālus, kas ir nepieciešami Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) uzdevumu pildīšanai un, jo īpaši, lai veiktu tās uzdevumu noteikt un ieviest Kopienas monetāro politiku saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma ("Līgums") 105. panta 2. punkta pirmo ievilkumu. Statistikas informāciju, kas ir savākta saskaņā ar ECB Regulu Nr. ECB/1998/16, izmanto, lai izveidotu MFI nozares kopsavilkuma bilanci, kuras galvenais mērķis ir sniegt ECB vispusīgu statistikas ainu par monetāro attīstību, kas skar to MFI kopējos finanšu aktīvus un pasīvus, kas atrodas iesaistītajās dalībvalstīs; iesaistītās dalībvalstis uzskata par vienu saimniecisko teritoriju.

Ir jānorāda, ka šo regulu 2002. gada janvārī aizstāja ar Eiropas Centrālās bankas Regulu (EK) Nr. 2423/2001 (2001. gada 22. novembris) par monetāro finanšu iestāžu nozares konsolidēto bilanci (ECB/2001/13). Tomēr uz 2002. gada datiem ir attiecināma ECB Regula Nr. ECB/1998/16. Pirmo reizi saskaņā ar jauno regulu tiks savākta ikmēneša informācija par 2003. gada janvāri (ceturkšņa informācija par 2003. gada martu). Tādējādi šajā publikācijā norādītās atsauces uz atcelto regulu saprotamas kā atsauces uz jauno regulu. Ar šās jaunās regulas grozījumiem izdarītās izmaiņas attiecas tikai uz rezervju bāzes norādīšanu nevis veidošanu. Šīs izmaiņas paskaidrotas turpmāk.

ECB ziņošanas prasības statistikas vajadzībām MFI nozares kopsavilkuma bilances kontekstā pamatojas uz trim svarīgiem apsvērumiem.

Pirmkārt, ECB jāsaņem salīdzināma, uzticama un jaunākā statistikas informācija, kas ir savākta līdzīgos apstākļos un ar līdzīgiem nosacījumiem visā eurozonā. Lai arī datus decentralizēti vāc VCB saskaņā ar Statūtu 5. panta 1. un 2. punktu un tiktāl, cik tas ir nepieciešams, saistībā ar citām statistikas prasībām Kopienas vai valsts vajadzībām, ir nepieciešama pietiekoša saskaņošanas pakāpe un ziņošanas standarta minimuma ievērošana, lai apmierinātu nepieciešamību pēc uzticamas statistikas bāzes vienotas monetārās politikas noteikšanai un veikšanai.

Otrkārt, ECB Regulā (EK) Nr. 2819/98 (ECB/1998/16) izklāstītajām ziņošanas saistībām jāievēro pārredzamības un juridiskās noteiktības principi. Tā iemesls ir tas, ka ECB Regula (EK) Nr. 2819/98 (ECB/1998/16) uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visā eurozonā. Tā tieši uzliek saistības fiziskām un juridiskām personām, kurām ECB var piemērot sankcijas, ja netiek pildītas ECB ziņošanas prasības (skatīt Regulas (EK) Nr. 2533/98 7. pantu). Tādējādi ziņošanas saistības ir skaidri noteiktas, un jebkuras ECB pieņemts lēmums saistībā ar pārbaudi vai statistikas informācijas obligātu vākšanu ir saskaņā ar identificējamiem principiem.

Treškārt, ECB līdz minimumam jāsamazina ar ziņošanu saistītais slogs (skatīt Padomes Regulas (EK) Nr. 2533/98 3. panta a) punktu). Tādēļ tos statistikas materiālus, ko VCB ir savākušas saskaņā ar Regulu Nr. ECB/1998/16, izmanto arī tam, lai aprēķinātu rezervju bāzi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Regulu (EK) Nr. 2818/98 (1998. gada 1. decembris) par obligāto rezervju piemērošanu (ECB/1998/15).

⁽¹⁾ Šīs nodaļas saturs ir domāts tikai informācijas nolūkos. Atbilstīgie tiesību akti naudas un banku darbības statistikas ziņošanai ir Padomes Regula (EK) Nr. 2533/98 (1998. gada 23. novembris) par statistikas informācijas vākšanu, ko veic Eiropas Centrālā banka, un Eiropas Centrālās bankas Regula (EK) Nr. 2819/98 (1998. gada 1. decembris) par monetāro finanšu iestāžu nozares konsolidēto bilanci (ECB/1998/16) (aizstāj Eiropas Centrālās bankas Regulu (EK) Nr. 2423/2001 (2001. gada 22. novembris) par monetāro finanšu iestāžu nozares konsolidēto bilanci (ECB/2001/13))

ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 panti vispārīgi definē faktisko ziņotāju grupu, tās ziņošanas pienākumus un principus, saskaņā ar kuriem ECB un VCB parasti izmanto savas tiesības pārbaudīt vai oficiāli vākt statistikas informāciju. Statistikas informācija, kas jāsniedz saskaņā ar ECB ziņošanas prasībām, un minimālie standarti, kas ir jāievēro, plašāk paskaidroti ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 I līdz IV pielikumā.

3. *Faktiskā ziņotāju grupa — statistikas vajadzībām sastādīts MFI saraksts*

Monetārās finanšu iestādes (MFI) ietver rezidentu kredītiestādes, kā definēts Kopienas tiesību akts, kā arī visas pārējās rezidentu finanšu iestādes, kuras pieņem noguldījumus un/vai līdzvērtīgus noguldījumu aizvietotājus no iestādēm, kas nav MFI, un uz sava rēķina (vismaz ekonomikas nozīmē) piešķir kredītus un/vai veic ieguldījumus vērtspapīros. ECB izveido un uztur iestāžu sarakstu saskaņā ar šo definīciju un ņemot vērā klasifikācijas principus, kas ir noteikti ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 I pielikumā. ECB Padomei ir tiesības izveidot un uzturēt monetāro finanšu iestāžu sarakstu statistikas vajadzībām. Eurozonā rezidējošu MFI kopums ir faktiskā ziņotāju grupa.

Valstu centrālās bankas var piemērot atkāpes attiecībā uz mazajām MFI ar noteikumu, ka MFI, kuru datus izmanto mēneša kopsavilkuma bilances gatavošanā, katrā iesaistītajā dalībvalstī veido vismaz 95 % no kopējās MFI bilances. Šīs atkāpes dod iespēju VCB piemērot metodi "mazietekmīgo grupu atmešana" ("cutting-off the tail").

4. *Statistikas ziņošanas pienākumi*

Lai izveidotu kopsavilkuma bilanci, faktiskai rezidentu ziņotāju grupai ik mēnesi jāziņo statistikas informācija, kas attiecas uz to bilanci. Papildu informāciju pieprasa ik ceturksni. Statistikas informācija, kas jāsniedz, plašāk aprakstīta ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 I pielikumā.

Attiecīgos statistikas datus vāc VCB, kurām jānosaka ziņošanas procedūras, kas ir jāievēro. ECB Regula Nr. ECB/1998/16 neliedz VCB no faktiskās ziņotāju grupas vākt statistikas informāciju, kas ir nepieciešama ECB statistikas prasību pildīšanai un kas ir daļa no plašākas statistikas ziņošanas sistēmas, ko VCB veido uz pašu atbildību saskaņā ar Kopienas vai valsts tiesību aktiem un kas kalpo citām statistikas vajadzībām. Tomēr tas neierobežo statistikas prasību izpildi, kas ir izklāstītas ECB Regulā Nr. ECB/1998/16. Īpašos gadījumos ECB var paļauties uz statistikas informāciju, kas savākta šādiem nolūkiem, lai apmierinātu pašas vajadzības.

Sekas VCB piešķirtajai atkāpei, kā tā definēta iepriekš, ir tādas, ka uz attiecīgajām mazajām MFI attiecas mazākas ziņošanas saistības (jo īpaši tikai ceturkšņa ziņojumi), kas ir obligātas obligāto rezervju kontekstā un ir noteiktas ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 II pielikumā. Prasības tām mazajām MFI, kas nav kredītiestādes, ir izklāstītas ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 III pielikumā. Taču MFI, kam ir piešķirta atkāpe, var izpildīt ziņošanas prasības pilnībā.

5. *Statistikas informācijas izmantošana atbilstīgi ECB Regulai par obligātajām rezervēm*

Lai samazinātu ar ziņošanu saistīto slogu un izvairītos no dublēšanās statistikas informācijas vākšanā, statistikas informāciju, kas attiecas uz bilanci un ko MFI ir paziņojušas saskaņā ar ECB Regulu Nr. ECB/1998/16, izmanto arī rezervju bāzes aprēķinam saskaņā ar ECB Regulu Nr. ECB/1998/15.

Tādēļ statistikas vajadzībām ziņotājiem jāziņo dati savām attiecīgajām VCB saskaņā ar turpmāk izveidoto 1. tabulu, kuras nosacījumi ir iekļauti arī ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 I pielikumā. Minētajā 1. tabulā ar zīmi "*" atzīmētās ailes ziņotājas iestādes izmanto to rezervju bāzes aprēķināšanai (skatīt "Vispārējās dokumentācijas" 7. nodaļas 11. aili).

Lai pareizi aprēķinātu rezervju bāzi, kurai piemēro pozitīvu rezervju rādītāju, tiek prasīts ikmēneša detalizēts atšifrējums divu gadu termiņnoguldījumiem, pieprasījuma noguldījumiem, kuru termiņš pārsniedz divus gadus, un kredītiestāžu atpirkšanas saistībām vis-à-vis ("iekšzemes" un "citu eurozonas dalībvalstu") "MFI", "KI, uz ko attiecas rezervju minimums, ECB un VCB" un "centrālās valdības" nozarēs, un vis-à-vis "pārējo pasauli" (RoW).

	A. Iekšzemes					B. Citu eurozonas dalībvalstu					C. Pārējā pasaule (RoW)	D. Nepiešķirti
	MFI		Ne-MFI			MFI ⁽²⁾		Ne-MFI				
		no kurām KI, uz kurām attiecas rez. pras., ECB un VCB	Vispārējā vald.		Citi rezidenti		no kurām KI, uz kurām attiecas rez. pras., ECB un VCB	Vispārējā vald.		Citi rezidenti		
			Centrālā vald.	Cita vispārējā vald.				Centrālā vald.	Cita vispārējā vald.			
a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)	j)	k)	l)	
11.x Nemonētārās savienības valūtas līdz 1 gadam												*
ilgāk par 1 gadu un līdz 2 gadiem												*
ilgāk par 2 gadiem												*
12. Naudas tirgus vērtspapīri ⁽³⁾												
Euro												*
Nemonētārās savienības valūtas												*
13. Kapitāls un rezerves												
14. Pārējie pasīvi												
AKTĪVI												
1. Skaidra nauda (visas valūtas)												
1.e cita euro												
2. Aizdevumi												
2.e cita euro												
3. Vērtspapīri, kas nav akcijas												
3.e Euro												
līdz 1 gadam												
ilgāk par 1 gadu un līdz 2 gadiem												
ilgāk par 2 gadiem												
3.x Nemonētārās savienības valūtas												
līdz 1 gadam												
ilgāk par 1 gadu un līdz 2 gadiem												
ilgāk par 2 gadiem												
4. Naudas tirgus vērtspapīri ⁽⁴⁾												
Euro												
Nemonētārās savienības valūtas												
5. Akcijas un cits pašu kapitāls												
6. Pamatlīdzekļi												
7. Pārējie aktīvi												
<p>(1) Tajā skaitā administratīvi regulēti noguldījumi.</p> <p>(2) Tajā skaitā nepārvedami krājumu noguldījumi pēc pieprasījuma.</p> <p>(3) Definēts kā MFI emitēts naudas tirgus vērtspapīrs.</p> <p>(4) Definēts kā MFI emitētu naudas tirgus vērtspapīru (NTF) uzkrājums. Šeit naudas tirgus vērtspapīri iekļauj NTF emitētas akcijas/vienības. Par apgrozāmu instrumentu uzkrājumiem, kuriem var būt tādas pašas iezīmes kā NTF, taču kurus ir emitējusi iestāde, kas nav MFI, ziņo kā par "vērtspapīriem, kas nav akcijas".</p> <p>(5) Kredītiestādes var arī ziņot pozīcijas attiecībā pret "MFI, kas nav kredītiestādes, uz ko attiecas obligātās rezerves, ECB un VCB", nevis attiecībā pret "MFI" un "kredītiestādēm, uz ko attiecas obligātās rezerves, ECB un VCB", ar noteikumu, ka netiek zaudēti sīkāki dati un netiek skartas treknrakstā drukātās pozīcijas.</p> <p>(6) Par šo posteni ziņo brīvprātīgi līdz turpmākam paziņojumam.</p>												

Turklāt, atkarībā no valstu statistikas informācijas savākšanas sistēmām un neierobežojot pilnīgu atbilstību MFI bilances definīcijām un klasifikācijas principiem, kas ir izklāstīti ECB Regulā Nr. ECB/1998/16, kredītiestādes, uz kurām attiecas rezervju prasības, var paziņot datus, kas nepieciešami rezervju bāzes aprēķināšanai, izņemot datus par apgrozāmiem vērtspapīriem, saskaņā ar tālāk minēto tabulu ar nosacījumu, ka netiek skartas treknrakstā drukātās pozīcijas.

	Rezervju bāze (izņemot tirgojamus līdzekļus), kas aprēķināta kā šādu aiļu summa 1. tabulā: (a) – (b) + (c) + (d) + (e) + (f) – (g) + (h) + (i) + (j) + (k)
PASĪVI (Euro un ārpusmonētārās savienības valūtas kopā)	
NOGULDĪJUMI KOPĀ	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
to skaitā:	
9.2e + 9.2x noguldījumi ar saskaņotu termiņu, kas pārsniedz divus gadus	
to skaitā:	
9.3e + 9.3x pēc pieprasījuma atmaksājami noguldījumi, kuru paziņojuma termiņš par izņemšanu pārsniedz divus gadus	Brīvprātīga paziņošana
to skaitā:	
9.4e + 9.4x atpiršanas līgumi (repos)	

Ir jānorāda, ka līdz ar pirmo ziņošanu, kas veikta saskaņā ar iepriekš minēto jauno regulu, sākot ar 2003. gada janvāra informāciju, ECB naudas un bankas darbības ziņošanas sistēmā saistības kategorija "naudas tirgus vērtspapīri" tiek apvienota ar saistības kategoriju "emitētie parāda vērtspapīri". Tas nozīmē, ka, sākot ar ikmēneša informāciju 2003. gada janvāra beigās (ceturkšņa informācija 2003. gada marta beigās), ziņošanas iestādēm ir jālikvidē šī saistības kategorija saskaņā ar tādiem pašiem sākotnējiem termiņa pārtraukšanas datumiem, kas nepieciešams parāda vērtspapīru gadījumā un to attiecina uz saistības kategoriju "emitētie parāda vērtspapīri".

ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 II pielikumā ir ietverti īpaši un pārejas noteikumi par apvienošanu, kurā ir iesaistītas kredītiestādes saistībā ar obligāto rezervju sistēmas piemērošanu.

ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 II pielikumā ir iekļauta, jo īpaši, ziņošanas sistēma mazajām kredītiestādēm. Mazajām kredītiestādēm jāziņo, mazākais, par ik ceturkšņa datiem, kas ir nepieciešami rezervju bāzes aprēķināšanai saskaņā ar tālāk minēto 1.a tabulu. Mazās kredītiestādes nodrošina, ka ziņošana saskaņā ar 1.a tabulu pilnībā atbilst 1. tabulā piemērotajām definīcijām un klasifikācijai. Mazo kredītiestāžu rezervju bāzes dati trīs rezervju izpildes periodiem (vienu mēnešu) ir balstīti uz ceturkšņa beigu datiem, ko savākušas valstu centrālās bankas (VCB), ievērojot 28 dienu termiņu pēc ceturkšņa beigām, uz ko tie attiecas.

Pielikumā ietverti arī noteikumi par ziņošanu konsolidēti kā grupai. Saņemot Eiropas Centrālās bankas (ECB) atļauju, kredītiestādes, uz kurām attiecas obligātās rezerves, var ziņot par kredītiestāžu grupas konsolidētu statistikas ziņojumu, uz kuru attiecas obligātās rezerves vienas dalībvalsts teritorijā, ar nosacījumu, ka visas attiecīgās iestādes ir atteikušās izmantot rezervju prasību vienreizējus samazinājumus. Tomēr vienreizēju samazinājumu var izmantot visa grupa. Visas attiecīgās iestādes atsevišķi iekļauj ECB monetāro finanšu iestāžu (MFI) sarakstā.

1.a TABULA

Dati, ko mazajām KI prasa sniegt katru ceturksni obligāto rezervju prasību vajadzībām

	Rezervju bāze ir aprēķināta kā šādu aiļu summa 1. tabulā: (a) – (b) + (c) + (d) + (e) + (f) – (g) + (h) + (i) + (j) + (k)
NOGULDĪJUMU SAISTĪBAS (Euro un ārpusmonētārās savienības valūtas kopā)	
9. KOPĀ NOGULDĪJUMI	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
to skaitā:	
9.2e + 9.2x noguldījumi ar saskaņotu termiņu, kas pārsniedz divus gadus	
to skaitā:	
9.3e + 9.3x pēc pieprasījuma atmaksājami noguldījumi, kuru paziņojuma termiņš par izņemšanu pārsniedz divus gadus	Brīvprātīga ziņošana
to skaitā:	
9.4e + 9.4x atpirkšanas līgumi (repos)	
Neizpildītie posteņi, 1. tabulas 1) aile	
TIRGOJAMI LĪDZEKĻI (Euro un ārpusmonētārās savienības valūtas kopā)	
11. EMITĒTI PARĀDA VĒRTSPAPĪRI	
11.e + 11.x noguldījumu ar saskaņotu termiņu līdz diviem gadiem	
11. EMITĒTI PARĀDA VĒRTSPAPĪRI	
11.e + 11.x noguldījumu ar saskaņotu termiņu līdz diviem gadiem	
12. NAUDAS TIRGUS VĒRTSPAPĪRI	

Turpmāk šis pielikums ietver noteikumus, kas piemērojami attiecībā uz tiem apvienošanas gadījumiem, kad ir iesaistītas kredītiestādes. Šajā pielikumā termini "apvienošanās", "iestādes, kas apvienojas" un "pārņēmēja iestāde" tiek lietoti nozīmē, kas ir noteikta ECB Regulā Nr. ECB/1998/15. Uzturēšanas periodā, kurā notiek apvienošanās, pārņēmējas iestādes rezervju prasības aprēķina un pilda saskaņā ar Regulas Nr. ECB/1998/15 13. pantā noteikto. Turpmākiem uzturēšanas periodiem pārņēmējas iestādes rezervju prasības aprēķina, pamatojoties uz rezervju bāzi un statistikas informāciju saskaņā ar īpašiem noteikumiem (skatīt ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 II pielikuma papildinājumu), ja tas ir nepieciešams. Citādi piemēro parastās statistikas informācijas paziņošanas un rezervju prasību aprēķināšanas noteikumus, kā noteikts Regulas Nr. ECB/1998/15 3. pantā. Vēl jo vairāk, attiecīgā VCB var atļaut pārņēmējai iestādei izpildīt tās statistikas informācijas ziņošanas prasības ar pagaidu procedūras palīdzību. Šī atkāpe no parastiem paziņošanas pasākumiem ir jāierobežo uz iespējami īsāku laiku un nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus pēc apvienošanās. Šī atkāpe neskar pārņēmējas iestādes pienākumu pildīt ziņošanas saistības saskaņā ar ECB Regulu Nr. ECB/1998/16 un, ja vajadzīgs, pienākumu uzņemties apvienoto iestāžu ziņošanas pienākumus. Pārņēmējai iestādei ir pienākums informēt attiecīgo VCB, tiklīdz nodoms par apvienošanu ir kļuvis zināms sabiedrībai un labu laiku pirms apvienošanās, par kārtību, ko tā ir nodomājusi piemērot, lai izpildītu statistikas ziņošanas saistības attiecībā uz rezervju prasību noteikšanu.

6. *Pārbaude un obligāta statistikas informācijas vākšana*

ECB un VCB parasti izmanto tiesības pārbaudīt un īstenot obligāto statistikas informācijas vākšanu katru reizi, kad nav ievēroti minimālie standarti pārraides, precizitātes, konceptuālās atbilstības un labojumu jautājumā. Šie minimālie standarti ir izklāstīti ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 IV pielikumā.

7. *Neiesaistītās dalībvalstis*

Tā kā Statūtu 34. panta 1. punktā ietvertais regulējums nedod tiesības vai nerada saistības dalībvalstij, kurai ir atļauta atkāpe (Statūtu 34. panta 1. punkts) un Dānijai (Protokola par dažiem noteikumiem attiecībā uz Dāniju 2. pants), un to nepiemēro Apvienotajai Karalistei (Protokola par dažiem noteikumiem attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti 8. pants), ECB Regulu Nr. ECB/1998/16 piemēro tikai iesaistītajām valstīm.

Tomēr, Statūtu 5. pants, kas attiecas uz ECB un VCB kompetenci statistikas jomā un Padomes Regulu (EK) Nr. 2533/98, ir piemērojami visās dalībvalstīs. Tā kā šis fakts kopā ar Līguma 10. pantu uzliek pienākumu izstrādāt un īstenot dalībvalstīs visus pasākumus, ko dalībvalstis uzskata par lietderīgiem, lai veiktu statistikas informācijas vākšanu, kas vajadzīga ECB statistikas ziņojumu prasību izpildei un laicīgas sagatavošanās veikšanai statistikas jomā, lai tās kļūtu par iesaistītajām dalībvalstīm. Šīs saistības tika precīzi noteiktas Padomes Regulas (EK) Nr. 2533/98 4. pantā un 17. apsvērumā. Pārredzamības labad šīs īpašās saistības ir minētas ECB Regulas Nr. ECB/1998/16 apsvērumos.

5. PIELIKUMS

Eurosistēmas tīmekļa vietnes

Centrālā banka	Tīmekļa vietne
European Central Bank	www.ecb.int
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be vai www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Central Bank of Ireland	www.centralbank.ie
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Österreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Suomen Pankki — Finlands Bank	www.bof.fi

6. PIELIKUMS

Procedūras un sankcijas, ko piemēro darījumu partneru saistību nepildīšanas gadījumā1. *Finansiāli sodi*

Ja darījumu partneris pārkāpj izsoles noteikumus ⁽¹⁾, divpusējo darījumu noteikumus ⁽²⁾, pakārtoto aktīvu izmantošanas noteikumus ⁽³⁾ vai procedūras dienas beigās un piekļuves nosacījumus rezerves kreditēšanas mehānismam ⁽⁴⁾, eurosistēma piemēro šē turpmāk minētos finansiālos sodus:

- i) izsoles operāciju, divpusējo darījumu un pakārtoto aktīvu izmantošanas noteikumu pārkāpumu gadījumā par pirmo un otro nodarījumu 12 mēnešu laikā sodu piemēro par katru pārkāpumu. Piemērojamos finansiālos sodus aprēķina, rezerves kreditēšanas procentu likmei pieskaitot 2,5 procentu punktus,
 - par izsoles procedūru un divpusējo darījumu noteikumu pārkāpumiem piemēroto finansiālo sodu aprēķina pamatā ir ar koeficientu 7/360 reizināts nodrošinājums vai skaidru naudu, ko darījumu partneris nevarēja nodrošināt,
 - par pakārtoto aktīvu izmantošanas noteikumu pārkāpumiem finansiālo sodu aprēķina, pamatojoties uz neatbilstīgo aktīvu daudzumu (vai uz aktīviem, kuru darījumu partneris nedrīkst izmantot), ko: 1) darījumu partneris nodrošina valsts centrālajai bankai vai ECB; vai 2) darījumu partneris nav aizstājis 20 darba dienu ilgā perioda laikā pēc tam, kad atbilstīgie aktīvi kļuvuši neatbilstīgi vai darījuma partneris tos vairāk nedrīkst izmantot, reizinot ar koeficientu 1/360;
- ii) kad pirmo reizi tiek pārkāpti noteikumi attiecībā uz procedūru dienas beigās vai noteikumi attiecībā uz piekļuvi noteikumu rezerves kreditēšanas mehānismam, piemērojamos finansiālos sodus aprēķina pēc likmes 5 procentu punkti. Atkārtotu pārkāpumu gadījumā soda procentu likmi paaugstina vēl par 2,5 procentu punktiem katru reizi, kad pārkāpums notiek 12 mēnešu laikā, un to aprēķina, pamatojoties uz neatļautas piekļuves daudzumu rezerves kreditēšanas mehānisma izmantojumam ⁽⁵⁾.

2. *Nefinanšu sodi*

Eurosistēma pārtrauc darījumu partnera darbību tādu noteikumu neievērošanas gadījumā, kas attiecas uz izsoles operācijām un divpusējiem darījumiem, un pakārtotu aktīvu izmantošanu, ievērojot turpmāk minētos noteikumus.

- a) **Darbības pārtraukšana pēc tādu noteikumu pārkāpšanas, kas attiecas uz izsoles procedūrām un divpusējām operācijām**

Ja 12 mēnešu laikā tiek veikti trīs vienādi pārkāpumi, eurosistēma pārtrauc darījumu partneru darbību secīgajās tāda paša veida atklātā tirgus operācijās, ko veic saskaņā ar tādu pašu procedūru; šis pasākums papildina finanšu sodu, kas ir aprēķināts saskaņā ar 1. punktā izklāstītajiem noteikumiem. Darbības pārtraukšanu piemēro saskaņā ar šādu skalu:

- i) ja, pieļaujot trešo pārkāpumu, nepiegādātā nodrošinājuma vai skaidras naudas daudzums ir mazāks vai vienāds ar 40 % no kopējās nodrošinājuma vai skaidras naudas summas, kas bija jāpiegādā, piemēro vienu mēnesi ilgu darbības pārtraukšanu;
- ii) ja, pieļaujot trešo pārkāpumu, nepiegādātā nodrošinājuma vai skaidras naudas daudzums ir intervālā starp 40 % līdz 80 % no kopējās nodrošinājuma vai skaidras naudas summas, kas bija jāpiegādā, piemēro divus mēnešus ilgu darbības pārtraukšanu; un

⁽¹⁾ To piemēro, ja darījumu partneris nevar pārskaitīt pietiekošu pakārtoto aktīvu daudzumu, lai norēķinātos par likviditātes daudzumu, kas tam ir piešķirts likviditāti nodrošināšanā operācijā, vai tad, ja tas nevar piegādāt pietiekošu daudzumu skaidras naudas, lai norēķinātos par tam piešķirto daudzumu likviditāti absorbējošās operācijās.

⁽²⁾ To piemēro, ja darījumu partneris nevar piegādāt pietiekošu daudzumu atbilstīgu pakārtoto aktīvu vai tad, ja tas nevar piegādāt pietiekošu daudzumu skaidras naudas, lai apmaksātu divpusējos darījumus noteikto summu.

⁽³⁾ To piemēro, ja darījumu partneris izmanto aktīvus, kas nav vai ir kļuvuši neatbilstīgi (vai viņš tos nedrīkst izmantot) neapmaksāta kredīta nodrošināšanai.

⁽⁴⁾ To piemēro, ja darījumu partnerim dienas beigās norēķinu kontā ir negatīva balance un tas neatbilst prasībām, kas noteiktas attiecībā uz piekļuvi rezerves kreditēšanas mehānismam.

⁽⁵⁾ Finanšu sankcijas gadījumos, kad netiek pildīti to aktīvu izmantošanas noteikumi, ko uzskata par atbilstīgiem tikai dienas kredīta vajadzībām, ir paredzētas TARGET tiesiskajā sistēmā. Uz šādiem saistību nepildīšanas gadījumiem šī pamatnostādne neattiecas.

iii) ja, pieļaujot trešo pārkāpumu, nepiegādātā nodrošinājuma vai skaidras naudas daudzums ir intervālā starp 80 % līdz 100 % no kopējās nodrošinājuma vai skaidras naudas summas, kas bija jāpiegādā, piemēro trīs mēnešus ilgu darbības pārtraukšanu.

Šādus finansiālos sodus un darbības pārtraukšanas pasākumus piemēro, neierobežojot tālāk minēto c) apakšiedaļu, jebkuriem citiem pārkāpumiem, kas pieļauti turpmākajos 12 mēnešos.

- b) Darbības pārtraukšana sakarā ar to, ka pārkāpti noteikumi attiecībā uz pakārtoto aktīvu izmantošanu

Ja 12 mēnešu laikā pieļauts trešais pārkāpums, eurosistēma pārtrauc darījumu partnera darbību turpmākajās atvērta tirgus operācijās papildus finansiālajam sodam, ko aprēķina saskaņā ar tālāk minēto 1. nodaļu.

Šādus finansiālos sodus un darbības pārtraukšanas pasākumus piemēro arī, neierobežojot tālāk minēto c) apakšiedaļu, turpmāk citiem pārkāpumiem, kas pieļauti turpmākajos 12 mēnešos.

- c) Piekļuves pārtraukšana uz noteiktu laiku visām nākotnes monetārās politikas operācijām, ko piemēro ārkārtas gadījumos

Ārkārtas gadījumos, ja to pieprasa saistību nepildīšanas gadījuma(-u) nopietnība un, ņemot vērā iesaistītos līdzekļus, saistību nepildīšanas gadījumu biežumu vai ilgumu, papildus finansiālajiem sodiem, ko aprēķina saskaņā ar 1. punktu, darījumu partnerim var liegt piekļuvi visām nākotnes monetārās politikas operācijām uz trīs mēnešus ilgu laika posmu.

- d) Iestādes citās dalībvalstīs

Eurosistēma var lemt par to, vai darbības pārtraukšanu, ko ieteikts piemērot pret darījumu partneri, kas nepilda saistības, jāpiemēro arī tās pašas iestādes filiālēm, kas atrodas citās dalībvalstīs.
